

MKB TILL DETALJPLAN FÖR VÄRBY 61:603 MED FLERA, GALOPPANLÄGGNING I BARA, SVEDALA KOMMUN, SKÅNE LÄN

SAMRÅDSHANDLING

2025-09-01

PROJEKTBYGGAREN TEKNIK SYD AB

Kontoret i Karlskrona: Stortorget 10, 371 34 Karlskrona

www.projektbyggaren.se

Ansvarig: Jessica Andersson

Handläggare: Johanna Persson

Granskad av: Fredrik Kastberg

ICKE TEKNISK SAMMANFATTNING

DETALJPLANENS SYFTE

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en galoppanläggning innehållande tävlingsbana, träningsområden, tävlingsarenor, stallbyggnader, hagar, skrittmaskiner, maskinhallar, serviceanläggningar, läktarbyggnad, restaurang, kontor, lokaler för jockeys och domare, hagar, parkering bevattningsdammar, dagvattendammar och ytor för skyfallshantering.

Syftet med planen är också att möjliggöra evenemangsverksamhet.

Syftet är också att minimera negativ påverkan på eller att stärka värdena som är knutna till riksintressena för kulturmiljövård, naturvård respektive rörligt friluftsliv.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Det aktuella planområdet består huvudsakligen av konventionellt odlad jordbruksmark. Därutöver förekommer mindre avgränsade naturmiljöer i form av trädgångar, alléer, obrukade gräsytor, småvatten och ett mindre vattendrag (Spångholmsbäcken) och en större damm som utgörs av rester av den gamla lertäkten som vattenfyllets.

Det finns inga uppenbara promenadstråk igenom området men mindre grusvägar förekommer här och var. Landsvägar anpassade för biltrafik förekommer endast i inventeringsområdets västra utkant. Den vattenfyllda lertäkten är en välbesökt fågellokal av fågelskådare. Landskapet karaktäriseras av att det är öppet, flackt och vidsträckt. Inventeringsområdet för den utförda naturvärdesinventeringen (Ekoll AB. 2025) avgränsas av skogsmiljöer i dess östra utkant men inga större sammanhängande skogsmiljöer omfattas av områdets gränser. Hela det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturvård *N87, Backlandskapet sydväst om Romelåsen*, (3 kap 6§ miljöbalken).

Inom området för det aktuella planområdet ligger riksintresset för kulturmiljövården, Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M116]. Planområdet är i huvudsak belägen strax utanför riksintresset, men en mindre yta i öster omfattas av riksintresseområdet. Inom planområdet finns enligt Riksantikvarieämbetet (uttag ur fornsök 2025-06-27) inga registrerade fornlämningar. Dock finns en fyndplats registrerad (L1989:5272) som övrig kulturhistorisk lämning. På fyndplatsen hittades i slutet av 1940-talet en flintyxa, och tros ha använts vid lertäkten.

Planområdet ligger inom riksintresse för det rörliga friluftslivet, Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne (4 kap 2 § MB) samt delvis av riksintresseområde för friluftsliv, Torup FM15 (3 kap 6§ miljöbalken). Riksintresset ingår helt i riksintresset för rörligt friluftsliv och har samma värdekärnor. Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen ligger så att mer än halva Skånes befolkning kan nå området inom en halvtimme med bil. Området i sin helhet erbjuder goda möjligheter till vandring, cykling, ridning, bad och annan rekreation såsom golf. Skåneleden går förbi planområdet mellan Torup och Spångholmen och sedan vidare mot Bökeberg.

NOLLALTERNATIVET

I miljökonsekvensbeskrivningen ingår att studera effekter och konsekvenser av ett nollalternativ. Nollalternativet utgör ett jämförelsealternativ. Då planområdet inte omfattas av någon detaljplan, fortskrider nuvarande markanvändning.

DETALJPLANEFÖRSLAGET

Detaljplaneförslaget medger uppförandet av en anläggning för hästsport (R₁ – Hästsport) och (R₂ – Evenemangsverksamhet). Området ska framför allt användas av hästsport, men detaljplanens bestämmelser möjliggör även för att området ska kunna användas för exempelvis loppmarknad, mindre konserter etcetera.

Området ska på sikt inrymma maximalt cirka 200 fasta stallplatser och cirka 100 platser för hästar som visas inom anläggningen tillfälligt. Den publika delen kommer att rymma en större besöksparkering, läktarbyggnad med restaurang, serviceanläggningar, byggnader för jockeys och domare med mera. Inom användningen hästsport får även finnas restauranger, butiker och service med koppling till verksamheten uppföras. Kontor och konferensmöjligheter kopplat till verksamheten ska också finnas. Övernattningsmöjlighet ska finnas för personal.

Situationsplan. Källa. Kvalitetsprogram 2025-06-02 (Krook & Tjäder).

Föreslaget stallområde ska grupperas likt små gårdar i områdena som omger tävlingsbanan, vilket regleras på plankartan genom bestämmelsen p_1 - *Stallbyggnader ska grupperas som gårdsformationer*. Genom bestämmelser f_3 – f_5 regleras färg och material. Bestämmelsen f_1 säkerställer att taken ska utformas som sadeltak, samt att annan typ av tak får anordnas på skrittmaskiner och komplementbyggnader. Högsta nockhöjd i detaljplanen regleras till mellan 10 och 20 meter. För domartorn regleras högsta nockhöjd till åtta meter.

Delar av befintlig vattenyta i de nordöstra delarna av planområdet föreslås tas i anspråk av anläggningen. Kvarvarande vattenyta uppgår till cirka 2,9 hektar kommer att finnas kvar.

Biltrafik ska föreslås huvudsakligen ledas in i området från Malmövägen via Virängsvägen samt över ny bro över Spångholmsbäcken. En större besöksparkering föreslås ligga i nära anslutning till infarten från Virängsvägen. Parkeringen rymmer minst 350 parkeringsplatser. För större evenemang ska ytor kunna iordningställas för cirka 750 tillfälliga parkeringsplatser. Ytterligare cirka 50 personalparkeringar föreslås inom området.

Den planerade anläggningen ligger utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten. Anläggningen behöver också ombesörja sin egen dricksvattenförsörjning, vilket avses ske genom att grundvatten pumpas upp från marken. Vattenuttaget beräknas till 44 000 kbm.

EFFEKTER OCH KONSEKVENSER

Påverkan, effekt och konsekvens har för ett antal aspekter har bedömts i föreliggande miljökonsekvensbeskrivning. De två alternativ som har bedömts, och jämförts med varandra utgörs av detaljplaneförslaget samt nollalternativet. Bedömningen av konsekvenserna har utgått från att maximal bygggrätt utnyttjas till fullo. Nedanstående tabell sammanfattar de konsekvenser som bedöms uppstå av föreslagen detaljplan samt nollalternativet.

Sammanfattning av bedömda konsekvenser.

Aspekt	Detaljplaneförslaget
Naturmiljö	Inga negativa konsekvenser
Vatten och vattenkvalité	Små till måttliga positiva konsekvenser
Klimatanpassning	Inga negativa konsekvenser
Grundvatten	Små negativa konsekvenser
Kulturmiljö	Inga negativa konsekvenser
Hushållning med naturresurser	Inga negativa konsekvenser
Rekreation och friluftsliv	Små till måttliga positiva konsekvenser

Sammantaget bedöms detaljplaneförslaget inte medföra några negativa konsekvenser för ett flertal av aspekterna. Små till måttliga positiva konsekvenser bedöms uppstå för aspekten Vatten och vattenkvalité samt Rekreation och friluftsliv. Detta beror på att andelen föroreningar i dagvattnet minskar som i sin tur påverkar MKN för vatten på ett positivt sätt.

Detaljplaneförslaget bedöms också bidra till mervärden för riksintresse för friluftsliv enligt 3 och 4 kap MB.

Vad gäller grundvatten bedöms små negativa konsekvenser kunna uppstå. Detta beror på att inom påverkansområdet för grundvatten har potentiella motstående intressen identifierats som skulle kunna påverkas negativt av den förutsebara förändringen av grundvattenförhållandena. Bedömning kring möjlig påverkan på omkringliggande brunnar och potentiellt förorenade områden kan inte avskrivas, utan ytterligare utredningar krävs för att kunna göra vidare bedömningar.

RIKSINTRESSEN

Det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturmiljö, *Backlandskapet söder om Romeleåsen (N87)*. Enligt upprättad NVI (Ekoll AB 2023), omfattas inte planområdet av några av de utpekade värdekärnorna. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå på riksintresseområdet.

Detaljplaneförslaget berör delvis riksintresseområde för kulturmiljövården, Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M116]. Planområdet är i huvudsak belägen strax utanför riksintresset, men en mindre yta i öster omfattas av riksintresseområdet. Sammantaget bedöms inte detaljplaneförslaget påverka områdets kulturhistoriska läsbarhet, och därmed riksintresset för kulturmiljö. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

Planområdet ligger inom riksintresse för det rörliga friluftslivet, Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne (4 kap 2 § MB) samt delvis inom riksintresseområde för friluftsliv, Torup FM15 (3 kap 6§ miljöbalken). Sammantaget bedöms inte en exploatering enligt planområdet påverka det rörliga friluftslivets intressen. Utformningen skapar i stället mervärden, och ökar tillgängligheten till områdets rekreativa värden för allmänheten. Sammantaget bedöms planförslaget medföra *små till måttliga positiva konsekvenser* för rekreation och friluftsliv.

MILJÖKVALITETSNORMER

Det aktuella området är öppet och välventilerat. Andelen trafik som ökar på grund av exploateringen bedöms inte vara så omfattande för att MKN för luft ska påverkas. Ingen risk bedöms föreligga för att detaljplanen ska medföra att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft ska överskridas.

Enligt 3 § i förordningen om omgivningsbuller (2004:675) uppges en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med över 100 000 invånare. Svedala kommun har cirka 20 000 invånare och miljökvalitetsnormen för buller gäller därmed inte för kommunen.

Recipient för planområdet är Spångholmsbäcken, som i sin tur leder ut till Segeå. Spångholmsbäcken omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. I dagvattenutredningen (WSP 2025) har beräkningar avseende föroreningar i dagvatten genomförts. Resultaten visar att föroreningsbelastningen på recipienten av samtliga studerade föroreningar minskar jämfört med nollalternativet, vilket bedöms medföra positiva konsekvenser för MKN för vatten (Spångholmsbäcken).

Bedömd vattenbalans visar att nyttjandegraden inom lokalt tillrinningsområde under normalår uppgår till cirka 8 % av grundvattenbildningen i berg. Den planerade verksamhetens tänkta grundvattenuttag ryms därmed inom nybildningen, varför inte grundvattenförekomsten Alnarpströmmen (WA66277431) påverkas av detaljplaneförslaget.

NATIONELLA MILJÖMÅL

Detaljplaneförslaget bedöms medverka till att miljömålen *Bara naturlig försurning* samt *Ingen övergödning* uppnås. För övriga berörda miljömål bedöms planförslaget varken medverka eller motverka de nationella miljömålen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING OCH BAKGRUND	9
1.1	MILJÖBEDÖMNINGENS SYFTE OCH INNEHÅLL	9
1.2	UPPFYLLELSE AV SAKKUNSKAP	10
1.3	BAKGRUND TILL PROJEKTET	10
1.4	DETALJPLANENS SYFTE	11
2	AVGRÄNSNING	12
2.1	BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	12
2.2	SAMRÅD OM AVGRÄNSNING	12
2.3	SAKMÄSSIG AVGRÄNSNING	12
2.4	TIDSMÄSSIG AVGRÄNSNING	13
2.5	AVGRÄNSNING AV NIVÅ	13
2.6	GEOGRAFISK AVGRÄNSNING	13
3	METOD FÖR MILJÖBEDÖMNING	14
3.1	BEDÖMNING AV EFFEKTER OCH KONSEKVENSER	14
3.2	OSÄKERHETER	15
3.3	ÅTGÄRDER OCH ÅTGÄRDSREGLERING	15
4	PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	16
4.1	NUVARANDE MARKANVÄNDNING	16
4.2	ÖVERSIKTSPLAN	18
4.3	DETALJPLANER	19
4.4	ANGRÄNSANDE PROJEKT	19
5	ALTERNATIV	20
5.1	NOLLALTERNATIV	20
5.2	ALTERNATIV LOKALISERING	20
5.3	ALTERNATIV UTFORMNING	28
5.4	DETALJPLANEFÖRSLAGET	34
6	BESKRIVNING OCH BEDÖMNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	37
6.1	NOLLALTERNATIVETS MILJÖPÅVERKAN	37
6.2	NATURMILJÖ	37
6.3	VATTEN OCH VATTENKVALITÉ	56
6.4	KLIMATANPASSNING	67
6.5	GRUNDEVATTEN	70
6.6	KULTURMILJÖ	80
6.7	HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER	85
6.8	REKREATION OCH FRILUFTSLIV	92

7	KUMULATIVA EFFEKTER	96
7.1	BEGREPPET KUMULATIVA EFFEKTER	96
7.2	PROJEKT SOM KAN BIDRA TILL KUMULATIVA EFFEKTER	96
7.3	BEDÖMNING AV KUMULATIVA EFFEKTER	97
8	MILJÖMÅL	99
9	SAMLAD BEDÖMNING AV MILJÖPÅVERKAN	101
9.1	DETALJPLANENS MILJÖKONSEKVENSER	101
9.2	ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER	101
9.3	RIKSINTRESSEN	102
9.4	MILJÖKVALITETSNORMER	102
9.5	NATIONELLA MILJÖMÅL	103
10	PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING	104
11	UPPFÖLJNING	105
12	REFERENSER	106

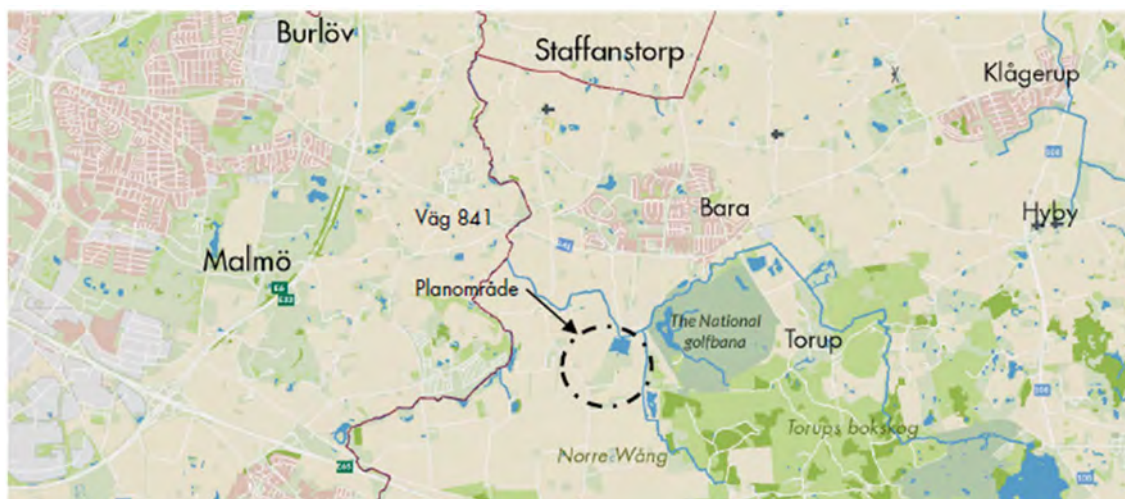
Nämnda bilagor i föreliggande miljökonsekvensbeskrivning kan ses i övriga planhandlingar.

1 INLEDNING OCH BAKGRUND

Projektbyggaren Teknik Syd AB har på uppdrag av Svedala kommun arbetat fram föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). MKB:n är en del av den miljöbedömning som görs för detaljplan för galoppanläggning på fastigheterna Värby 61:603 mfl, Svedala kommun.

Arbetet med miljöbedömningen och att ta fram MKB-dokumentet har skett integrerat med planarbetet. Ansvarig för miljökonsekvensbeskrivningen är Jessica Andersson, Projektbyggaren Teknik Syd AB. Handläggare är Johanna Persson. Kontaktperson för detaljplanen på Svedala kommun är Joakim Axelsson.

Det aktuella planområdet omfattar ett cirka 60 hektar stort område söder om Bara samhälle, i Svedala kommun, se figur 1. Planområdet ligger strategiskt i regionen, nära Malmö, Lund och Köpenhamn. Från E6/E22 (Yttre Ringvägen) är det via väg 841 (Sallerupsvägen/Malmövägen) knappt 5 km till planområdet. Området kan nås med kollektivtrafik till närmsta hållplats Spångholmen och en cirka 1 km lång promenad därifrån. Från hållplats Malmö C Norra till Spångholmen tar bussturen cirka 30 min. Från Copenhagen Airport är det 40 km, från Malmö Hyllie är det 17 km.

Figur 1. Aktuellt planområde.

Planområdet ligger i anslutning till golfbanan The National, en golfanläggning med två 18-hålsbanor, driving range och klubbhus med restaurang. Golfbanan ligger i sin tur i anslutning till Torups rekreationsområde med Torups slott.

1.1 MILJÖBEDÖMNINGENS SYFTE OCH INNEHÅLL

Det yttersta syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas, dvs inte enbart att beskriva konsekvenserna av planens genomförande. De metoder som används för miljöbedömningen bör således väljas både med utgångspunkt att kunna identifiera och värdera planens betydande miljöpåverkan och med avsikt att utröna vilka miljöaspekter som, och på vilket sätt dessa, bör integreras i planen för att en hållbar utveckling ska främjas.

I samband med planer och program skiljer man vanligen på begreppen miljö(konsekvens) bedömning och miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Med begreppet miljökonsekvensbeskrivning menas endast dokumentet, medan begreppet miljökonsekvensbedömning avser hela processen, inklusive samråd och att upprätta ett MKB-dokument. Utöver att miljökonsekvensdömningen ska bidra till att planen miljöanpassas syftar processen också till att ge allmänheten, organisationer, myndigheter och andra intressenter möjlighet att påverka planens innehåll och utformning.

1.2 UPPFYLLELSE AV SAKKUNSKAP

Miljökonsekvensbeskrivningen har tagits fram med den sakkunskap som krävs i fråga om projektets särskilda förutsättningar och förväntade miljöeffekter.

Ansvarig för miljökonsekvensbeskrivningen har varit *Jessica Andersson*, planeringsarkitekt och specialist på MKB och miljöbedömningar. Hon har arbetat med miljö- och hållbarhetsfrågor kring samhällsbyggnadsplanering i över tjugofem år. Jessica är mycket erfaren av att leda, upprätta, samordna och granska olika konsekvensbeskrivningar enligt SMB-direktivet (direktiv 2001/42/EG) och MKB-direktivet, direktivet (2011/92/EU).

1.3 BAKGRUND TILL PROJEKTET

Skåne har haft en särskilt viktig roll i svensk galoppsport tack vare sitt klimat, närhet till kontinenten och historiska koppling till hästavel. Jägersro i Malmö invigdes år 1907 och är än idag Sveriges äldsta och enda permanenta galoppbana som delar anläggning med trav. Jägersro har länge varit ett centrum för galoppuppfödning, träning och tävling i Sverige. Kopplat till Jägersro är också Husiefältet, som är beläget i östra Malmö. Husiefältet har historiskt använts som träningsfält för galopphästar, och har fungerat som ett viktigt träningsområde för lokala tränare och hästägare.

När Skånska Travsällskapet, som ägare till Jägersro och Husiefältet, beslutade att sälja delar av Jägersro för framtida stadsutveckling, och i stället utveckla en ny modern anläggning för travsporten på nuvarande Husiefältet, finns inte det sportsliga förutsättningarna för galoppsporten att fortsätta bedriva verksamhet för träning och tävling på Jägersro, varför det är nödvändigt att finna en ny plats för galoppen i Skåne. Efter utredning om lokalisering har beslut fattats av Svensk Galopp att lokalisera område för galopp i Bara i Svedala kommun.

Svensk Galopp ansökte därför i augusti år 2019 därför om planbesked för att anlägga en galoppplanläggning på delar av fastigheterna Värby 61:528 och Tjustorp 12:15, Svedala kommun. Beslut om positivt planbesked togs i september samma år av kommunstyrelsen (KS§193). I beslutet anges att anläggningens påverkan på trafik, dagvatten, vatten och avlopp, ianspråktagande av jordbruksmark, dikningsföretag, flora och fauna, strandskydd, riksintressen, klimatmål med mera behöver utredas vidare i samband med detaljplaneläggningen. Verksamheten behöver även studeras i närmare i sammanhang med angränsande områden, Bara tätort och grannkommuner.

1.4 DETALJPLANENS SYFTE

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en galoppplanläggning innehållande tävlingsbana, träningsområden, tävlingsarenor, stallbyggnader, hagar, skrittmaskiner, maskinhallar, serviceanläggningar, läktarbyggnad, restaurang, kontor, lokaler för jockeys och domare, hagar, parkering, bevattningsdammar, dagvattendammar och ytor för skyfallshantering.

Syftet med planen är också att möjliggöra evenemangsverksamhet.

Syftet är också att minimera negativ påverkan på eller att stärka värdena som är knutna till riksintressena för kulturmiljövård, naturvård respektive rörligt friluftsliv.

2 AVGRÄNSNING

2.1 BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Svedala kommun bedömer med vägledning om förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar att planförslaget kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap 11–12 §§ miljöbalken och i 4 kap 34 § plan- och bygglagen. En strategisk miljöbedömning ska därför genomföras genom att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt MB 6 kap 3 § med beaktande av miljö bedömningsförordningen (2017:966).

2.2 SAMRÅD OM AVGRÄNSNING

Enligt 6 kap. 10 § MB ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Syftet med avgränsningssamrådet är att samråda om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad. Samråd om MKB:ns omfattning och detaljeringsgrad har genomförts med länsstyrelsen 2024-11-21.

2.3 SAKMÄSSIG AVGRÄNSNING

Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning har avgränsats till att beskriva påverkan, effekt och konsekvenser på nedanstående aspekter, i tabell 1. I tabellen redovisas även under vilket avsnitt i föreliggande MKB som aspekterna redovisas.

Tabell 1. Sakmässig avgränsning.

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Redovisas i avsnitt
Naturmiljö	Utreda och bedöma planens påverkan på riksintresse för naturmiljö enligt 3 kap MB, strandskydd (7 kap MB), naturvärdesobjekt samt arter som är fridlysta och/eller rödlistade.	Avsnitt 6.2
Vatten och vattenkvalité	Aspekten avgränsas till att utreda bedöma effekter och konsekvenser av detaljplanens hantering av dagvatten samt påverkan på MKN för vatten	Avsnitt 6.3
Klimatanpassning	Aspekten avgränsas till att bedöma risken för översvämning inom och utanför planområdet.	Avsnitt 6.4
Grundvatten	Aspekten avgränsas till att hantera påverkan på grundvatten	Avsnitt 6.5
Kulturmiljö	Avgränsat till att hantera detaljplanens påverkan på riksintresse för kulturmiljö enligt 3 kap MB.	Avsnitt 6.6
Hushållning med naturresurser	Avgränsat till att hantera detaljplanens påverkan på jordbruksmark.	Avsnitt 6.7
Rörligt friluftsliv	Avgränsat till att beskriva detaljplanens påverkan på riksintresse för det rörliga friluftslivet. Enligt 4 kap MB.	Avsnitt 6.8

Kumulativa effekter	Avgränsat till att hantera den sammanlagda påverkan som galoppbanläggningen tillsammans med övriga planerade exploateringsprojekt i södra Bara kan orsaka	Avsnitt 7
---------------------	---	-----------

2.4 TIDSMÄSSIG AVGRÄNSNING

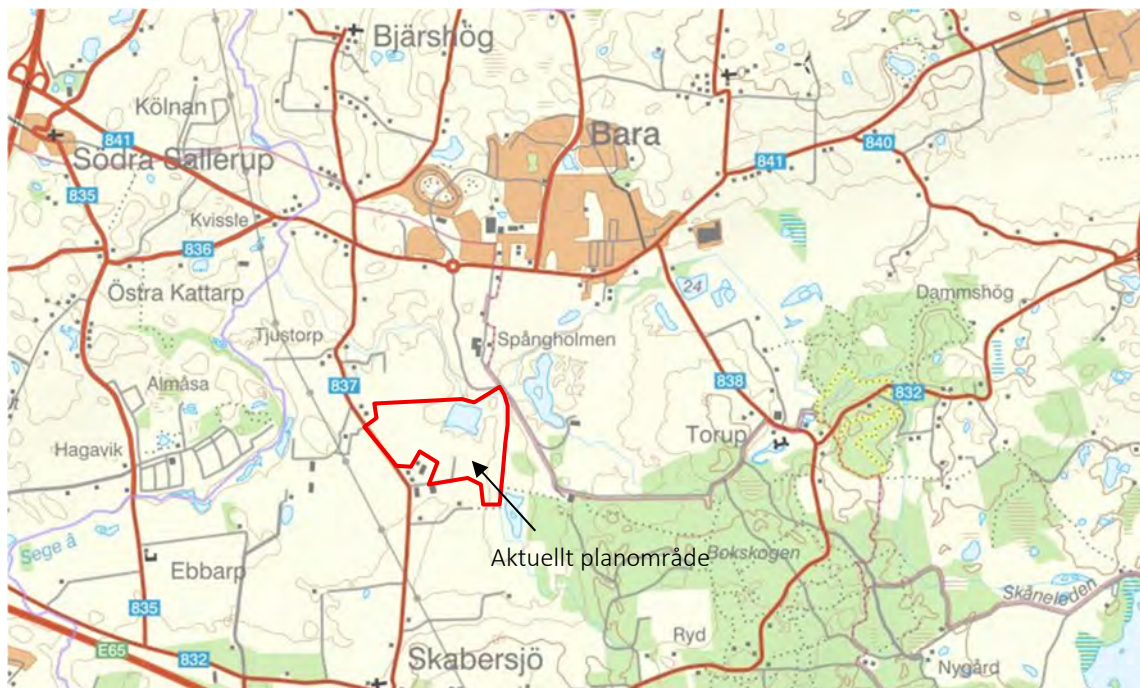
Den tidsmässiga avgränsningen avgränsas till cirka tio år (år 2035), då det är den tid som uppskattas till att full byggrätt har utnyttjats till fullo.

2.5 AVGRÄNSNING AV NIVÅ

Nivån på miljökonsekvensbeskrivningen är i paritet med den detaljnivå som redovisas i detaljplaneförslaget. Då detaljplaneförslaget omfattas av ett sådant projekt som avses i 4 kap. 34 § PBL, ska redovisning i miljökonsekvensbeskrivningen även uppfylla kraven enligt 6 kap. 35 § 1–7, 36, 37 och 43 §§ miljöbalken.

2.6 GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

Planområdet omfattar cirka 60 hektar stort område söder om Bara samhälle, se figur 2. Det aktuella området avgränsas i norr av Spångholmsbäcken, och i öster av befintligt dike som mynnar i Spångholmsbäcken. Områdets sydvästra del gränsar till Tjustorps industriområde och i väster avgränsas planområdet av Tjustorpsvägen.

Figur 2. Geografisk avgränsning av planområdet som är markerat med rött.

Den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma med anledning av ett genomförande av detaljplanen kan sträcka sig olika långt, och inom olika geografiska områden beroende på vilken miljöaspekt som behandlas. Gällande kulturmiljö och de kumulativa effekterna beaktas ett större område än detaljplanens omfattning

3 METOD FÖR MILJÖBEDÖMNING

3.1 BEDÖMNING AV EFFEKTER OCH KONSEKVENSER

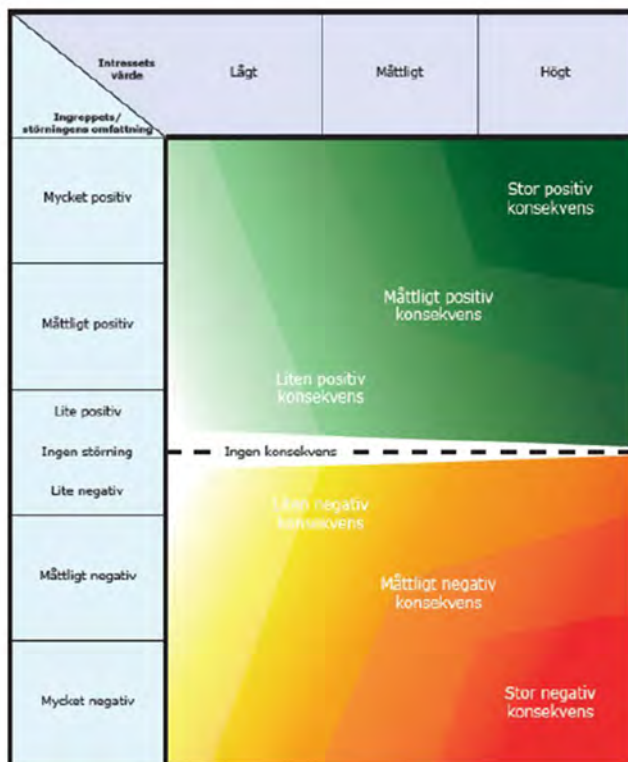
De miljöbedömningar som görs i MKB:n använder begreppen påverkan, effekt och konsekvens beroende på hur långtgående analys som har varit möjlig att göra för olika aspekter. Det är inte alltid möjligt att systematiskt använda begreppen för alla situationer. Även om strävan är att uttrycka värderingar i termen konsekvens, så är det inte alltid möjligt på grund av mycket komplexa effektsamband.

Påverkan avser förändring av miljön genom exempelvis fysiskt intrång eller störningar genom buller, visuell förändring och grundvattenpåverkan.

Effekt är en förändring av miljö kvalitet som kan mätas eller beräknas kvantitativt eller på annat sätt beskrivas.

Konsekvenser är en bedömning som görs utifrån de effekter som påverkan från utbyggnadsförslaget, inklusive integrerade förebyggande åtgärder, ger på de olika miljöaspekterna. Konsekvenserna för detaljplanen jämförs mot konsekvenser av ett jämförelsealternativ, ett så kallat nollalternativ.

För att systematisera och underlätta konsekvensbedömningen används bedömningsgrunder. Där det är möjligt anges bedömningsgrunder i form av lagkrav, normer och riktvärden. För aspekter som saknar sådana krav utgör exempelvis miljömål samt allmänna förutsättningar och värdebeskrivningar bedömningsgrund.

Figur 3. Konsekvenser bedöms utifrån en sammanvägning av intressets värde och ingreppets/störningens omfattning (effekt).

3.2 OSÄKERHETER

MKB-arbetet har genomförts enligt gällande praxis och lagstiftning. Rumsliga analyser har genomförts med kartmaterial som grund. I de fall då bedömningen har kunnat baseras på gällande riktvärden eller normer har en sådan jämförelse gjorts. Det är också alltid osäkert om all information som behövs för en korrekt bedömning har varit tillgänglig. Bedömningarna i MKB riskerar att bli subjektiva även om flera olika personer har läst dokumentet och haft synpunkter på text och innehåll.

3.3 ÅTGÄRDER OCH ÅTGÄRDSREGLERING

En MKB ska utgöra ett underlag för allmänhet och beslutsfattare som beskriver en detaljplans påverkan på hälsa och miljö. En MKB är i sig inte bindande, och de åtgärder som föreslås i MKB-dokumentet säkerställs därmed inte genom att de är angivna i dokumentet. För att säkerställa att åtgärderna genomförs måste de därför regleras i andra bindande dokument. Detta kan ske genom att åtgärderna regleras med planbestämmelser i kommande detaljplaner, eller genom att de ingår i ett exploateringsavtal om sådant upprättas för detaljplanen. Exploateringsavtalet tecknas mellan kommun och exploatör och reglerar genomförandefrågor för detaljplanen.

I föreliggande miljökonsekvensbeskrivning föreslås ett antal åtgärder som bör beaktas i kommande detaljplanearbeten.

4 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 NUVARANDE MARKANVÄNDNING

Planområdet ligger i ett skånskt slättlandskap där omgivande landskap har ett högt kulturhistoriskt värde och omgivande bebyggelse består av gårdsformationer utspridd på slätten.

Figur 4. Stora delar av planområdet omfattas av jordbruksmark.

Planområdet utgörs idag av ett 60 ha stort område som innehåller jordbruksmark, gräsbevuxen mark och ruderatmark (mark som störts av mänsklig aktivitet). I norra delen av planområdet finns en damm omgiven av vildvuxen gräsmark. Denna är en äldre lertäkt som vattenfyllets.

Figur 5. Äldre lertäkt inom planområdet som har vattenfyllets.

Det finns rester av två boställen inom området, där trädriddåer är spår av tidigare tomter, samt även en äldre upplagsyta och deponi.

Figur 6. Rest av boställe inom området.

Området avgränsas i norr av Spångholmsbäcken, ett biflöde till Sege å och i öster av befintligt dike som mynnar i Spångholmsbäcken. Områdets sydvästra del gränsar till Tjustorps industriområde, där de gamla byggnaderna från lertäktsverksamheten ligger kvar. Dessa är står idag tomma. I väster avgränsas planområdet av Tjustorpsvägen.

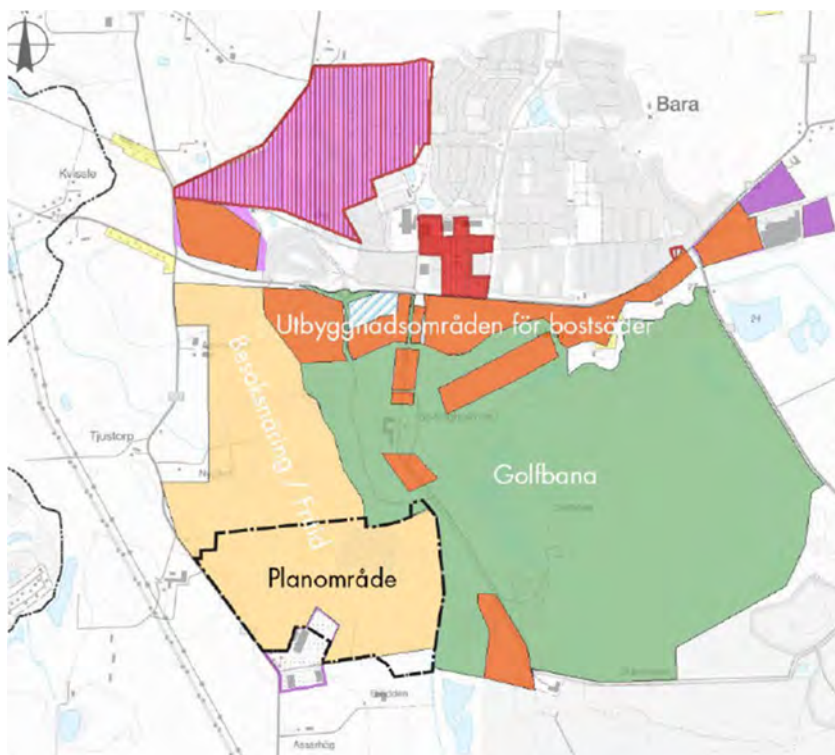
Figur 7. Söder om planområdet ligger Tjustorps industriområde.

4.2 ÖVERSIKTSPLAN

Svedalas översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 28 november år 2018 (Laga kraft 11 mars år 2020). I översiktsplanen pekas det aktuella planområdet ut som område för besöksnäring/fritid (lila skrafferat område i figur 8). Översiktsplanen anger också följande:

I den sydvästra delen planeras en galoppanläggning som planeras att samverka med PGA:s golfbana samt en ny hotell- och konferensanläggning vid Spångholmsgården. Galoppanläggningen utgörs av en publik del med tävlingsbanor, läktare och byggnad för jockeys/tränare. Andra delen av galoppanläggningen innehåller stallar och hagar för hästarna samt träningsbanor. Området omfattas av riksintresse för naturmiljö och delvis av riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv. Med hänsyn till friluftslivet och tillgängligheten till natur samt rekreativvärden föreslås den publika delen placeras utanför riksintresse för friluftsliv. I den fortsatta planeringen ska hänsyn tas till skyddade biotoper och arter. Vid påverkan ska kompensationsåtgärder studeras.

Planförslaget är i huvudsak förenligt med översiktsplan 2018 och med länsstyrelsens granskningsyttrande över översiktsplanen. Den kommunägda fastigheten Värby61:603 som är 54,4 hektar stor ligger i sin helhet inom område utpekat för besöksnäring/fritid. En mindre del av av planområdet, cirka 4 ha av totalt 60 ha, ligger utanför området för besöksnäring/fritid som är utpekat i översiktsplan 2018. Marken är, inom Tjustorp 12:15, är i privat ägo. Ytterligare en mindre del norr om Spångholmsbäcken, inom fastigheten Värby 61:406, ligger inom område för befintlig golfbana (The National).

Figur 8. Detaljplaneområdet markerat i markanvändningskarta i översiktsplan 2018. Planområdet ligger till största delen inom område för besöksnäring/fritid. Det angränsar till befintlig golfbana och befintlig industri. Bruna områden är föreslagna utbyggnadsområden för bostäder. För mer information se översiktsplan 2018.

4.3 DETALJPLANER

Planområdet omfattas i nuläget ej av några detaljplaner.

4.4 ANGRÄNSANDE PROJEKT

I anslutning till det aktuella området pågår ett antal projekt, bland annat har kommunen tagit fram ett planprogram för Bara Söder, se figur 9. Planprogrammet är en tätortsutveckling av Bara och innehåller blandad bebyggelse med bostäder, centrumfunktioner, service, vårdboende samt olika samhällsfunktioner såsom förskola, skola och idrott. Söder om bebyggelsen vid Spångholmsgården föreslås hotell med spa, konferens och restaurang.

Figur 9. Planprogrammet för Bara söder i rött, "Bara kullar" i blått och aktuellt planområdet markerat med svart.

Väster om Bara tätort norr om Malmövägen pågår arbete med att ta fram en *detaljplan för Kvissemölla 1:4 mfl "Bara kullar"*. Syftet med planen är att möjliggöra för byggnation av småhus i varierad form och skala.

5 ALTERNATIV

En MKB ska enligt 6 kap. 12 § miljöbalken identifiera, beskriva och bedöma rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd. Nedan beskrivs de olika lokaliseringsalternativ och utformningsalternativ som har studerats inom ramen för detaljplanen. I avsnittet beskrivs också detaljplaneförslaget samt nollalternativet.

5.1 NOLLALTERNATIV

I miljökonsekvensbeskrivningen ingår att studera effekter och konsekvenser av ett nollalternativ. Nollalternativet utgör ett jämförelsealternativ. Då planområdet inte omfattas av någon detaljplan, fortskrider nuvarande markanvändning, se ytterligare information under *avsnitt 4.1 Nuvarande markanvändning*.

Figur 10. Planområdet, vy från öster.

5.2 ALTERNATIV LOKALISERING

Inom ramen för projektet har en lokaliseringsutredning utförts. I lokaliseringsutredningen har olika lokaliseringsalternativ för en helt ny galoppanläggning innehållande både tävlings- och träningsbana studerats. Utgångspunkterna för studien är att en galoppbana om minst 1600 meter, och en radie på cirka 135 meter ska uppföras. Upploppet ska vara cirka 400 meter. Galoppbanans bredd ska vara cirka 20–25 meter bred.

5.2.1 Metod för utvärdering av alternativ

För att möjliggöra ett område som har en inriktning mot att bedriva galoppsport samt utifrån ovanstående arbetshypotes om storlek på anläggning, finns kriterier som måste uppfyllas för att området ska vara lämpligt. Dessa utgörs av följande;

— *Tillräcklig areal*

Platsen ska erbjuda tillräcklig areal för etableringen, minst 60–80 hektar sammanhållen yta krävs för att kunna inrymma en fullskalig tävlings- och träningsanläggning med plats för 200 permanenta stallplatser med tillhörande utrymmen för hagar, 100 tävlingsboxar samt erforderliga ytor för verksamhet och publika aktiviteter.

— *Goda möjligheter till att medge lämplig utbredning och utformning*

Marken ska kunna möjliggöra lämplig utformning av galoppbananläggningen, det vill säga att tränings- och tävlingsbanorna ska kunna utformas på ett sådant sätt att så att de inte begränsar hur fort hästarna kan springa, och ska inte heller utsätta hästar eller jockeys för skade- eller hälsorisker.

Området ska vara sammanhängande och inte delas upp av hinder som exempelvis vägar, vattendrag, skogspartier etcetera.

Publika ytor och till sporten tillhöriga verksamhetsytor (ledvolter, veterinärstall, domarhus etc.) ska kunna placeras i anslutning till målgången.

— *Flacka marknivåer*

Det är viktigt att marknivåerna inom området inte innehåller allt för stora höjdskillnader, då detta kan hindra lämplig utformning och dosering (det vill säga vägbanans lutning i en kurva även kallat "skevning") av banan. Val av banunderlag, grus eller gräs, påverkar vilka lutningar och doseringar som är möjliga. Regler finns gällande detta. Vid val av grus måste marken/banan vara mer plan då gruset annars rör sig. Större höjdskillnader kan även påverka publikupplevelsen med nedsatt sikt.

— *Inga större kraftledningar eller vindkraftverk i områdets närhet*

Inga större kraftledningar eller vindkraftverk får finnas närmare än 200 meter från stallar och hagar, då hästar är särskilt känsliga för stegspänningar. Kraftledningar på ett mindre avstånd än 200 meter, utgör en begränsning för hästarnas vistelse i hagar etcetera. Detta innebär i sin tur också en begränsning av anläggningens utformning.

— *Attraktiv miljö*

Platsen ska vara inbjudande, och goda förutsättningar ska finnas för att kunna tillskapa en unik publikupplevelse och locka besökare till anläggningen. Det är viktigt att platsen inte är utsatt för vind, då detta skapar ett otrevligt klimat både för aktiva och publik.

Platsen ska även utgöra daglig arbetsplats för många aktiva. Även hästarna ska kunna erbjudas en trivsamt miljö, gärna med möjlighet till uteridning i omgivande skog och mark.

— *Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik*

Tränings- och tävlingsanläggningen ska finnas på ett rimligt avstånd ifrån centrala Malmö.

God infrastruktur och kollektivtrafik ska finnas som möjliggör att stallpersonal, arbetsryttare och tränare att ta sig till anläggningen med kommunala direktbussar, moped eller cykel.

— *Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet*

Marken måste vara möjlig att förvärva, det vill säga att nuvarande ägare måste vara villig att sälja. Om marken är privatägd, och består av jordbruksmark måste även Jordbruksverket bevilja förvärvstillstånd.

Utifrån ovanstående kriterier har ett antal lokaliseringsalternativ identifierats och utvärderats. Alternativen redovisas i *avsnitt 5.2.2 Alternativ*.

5.2.2 Alternativ

Inom ramen för utredningen har 16 olika lokaliseringsalternativ identifierats, studerats och utvärderats utifrån de ovan angivna kriterierna. Alternativen redovisas på figur 11.

Figur 11. Studerade lokaliseringsalternativ.

5.2.2.1 Trolleberg 1:4 mfl, Staffanstorps kommun (Alternativ 1)

Området utgörs av cirka 80 hektar jordbruksmark (klass 8 på en tiogradig skala), och är privatägd. I områdets västra delar går en kraftledning. Områdets avgränsning och form gör det svårt att placera tävlingsbanan lämpligt i förhållande till stallområdet. Befintlig infrastruktur och möjlighet till kollektivtrafik bedöms som begränsad.

Tabell 2. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Avstånd till kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Ej utvärderat

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte kriteriet om möjligheter att förvärva området vidare studerats. Området har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.2 Skabersjö, Svedala kommun (Alternativ 2)

Det aktuella området ligger strategiskt nära Malmö. Området ligger dock inklämt mellan två vägar och järnväg, samt delas av ett skogsparti, vilket gör det svårt att få plats med anläggningen och erhålla god logistik mellan anläggningens olika delar. Området består av jordbruksmark, och är klassificerad som klass 10, vilket är den högsta graden på skalan. Detta gör det svårt att erhålla förvärvstillstånd från Jordbruksverket. Området är privatägt, och diskussioner har förts med markägare. Dock är marken inte till salu.

Tabell 3. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej

Då två av kriterierna inte uppfylls, har lokaliseringalternativet förkastats.

5.2.2.3 Borup, Svedala kommun (Alternativ 3)

Det aktuella området är mindre än 60 hektar. Befintliga marknivåer gör att topografin är ojämn, varför den inte är bedöms som lämplig för tävling ur ett säkerhetsperspektiv. Ingen lämplig bansträckning kan inrymmas.

Tabell 4. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Nej	Nej	Nej	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Nej

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare studier genomförts gällande kriterierna attraktiv miljö, kraftledningar och vindkraftverk samt strategiskt och god tillgång till kollektivtrafik vidare studerats. Området har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.4 Toppeladugård, Lunds kommun (Alternativ 4)

Området är uppdelat av två delar, där den ena delen inte uppfyllde krav på storlek så att anläggningen kunde inrymmas. Området består av jordbruksmark, innehållandes klass 8 på en tiogradig skala. Diskussioner har förts med markägare, men marken är inte möjlig att förvärva.

Tabell 5. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Ej utvärderat	Nej

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare studier genomförts gällande strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik studerats. Området har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.5 Gödelöv, Lunds kommun (Alternativ 5)

Området bedömdes vara för smalt, som gör anläggningen inklämd med svårighet för lämplig publikplats.

Tabell 6. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Nej	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat

Då kriteriet om lämplig utbredning och utformningen inte uppfylls, har vidare studier av övriga kriterier inte genomförts. Alternativet har förkastats.

5.2.2.6 Flyinge Kungsgård, Lunds kommun (Alternativ 6)

Området är mindre än 60 hektar och är vattensjukt. Alternativet har därför förkastats i ett sådant tidigt skede att övriga kriterier inte har behövt utvärderas.

Tabell 7. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Nej	Nej	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat

5.2.2.7 Christinetorp, Eslövs kommun (Alternativ 7)

Igenom området går två kraftledningar samt ett vindkraftverk finns inom 200 meter.

Tabell 8. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Ja	Ja	Ej utvärderat	Nej	Nej	Ej utvärderat

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare studier genomförts gällande strategisk lokalisering och möjligheter för att förvärva området. Området har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.8 Gårdstånga, Eslövs kommun (Alternativ 8)

Området ligger på ett långt avstånd från Malmö, svårighet att skapa goda förbindelser med kollektivtrafik. Marken är ojämna, och utsatt för vind. Inom 200 meters avstånd finns ett antal vindkraftverk.

Tabell 9. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ej utvärderat

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare diskussioner förts med markägaren om att förvärva området. Alternativet har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.9 Börringe, Svedala kommun (Alternativ 9)

Området är uppdelat i två delar av vägen mellan Börringe och Sturup. Möjligt att anlägga tävlingsbana öster om vägen, och stallområde väster om vägen, men bedöms vara förenligt med stora kostnader då en tunnel behöver anläggas mellan områdets två delar. Då området är delat i två mindre delar finns det inte tillräckligt utrymme för tävlingsbanan. Privatägd, och ägaren vill ha ersättningsmark för att överlåta marken, vilket har bedöms som ej möjligt.

Tabell 10. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Nej	Ja	Ej utvärderat	Ja	Nej	Nej

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare studier genomförts huruvida det är möjligt att skapa en attraktiv miljö i området. Alternativet har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.10 Sturups golfbana, Svedala kommun (Alternativ 10)

Området är större än 60 hektar. Nivåskillnader finns, men bedöms ändå som möjligt att kunna hantera. I området finns ett vattenområde som begränsar utformningen. Vid diskussioner med kommunen, så bedömdes att golfbanan inte skulle tas i anspråk av den planerade galoppbananläggningen. Marken är inte därför möjlig att förvärva.

Tabell 12. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ej utvärderat	Nej

Kommunen har bedömt att alternativet inte är lämpligt då befintlig golfbana skulle omvandlas till en galoppanläggning. Alternativet har därför förkastats.

5.2.2.11 Petersborg (Svågetorp), Malmö stad (Alternativ 11)

Området är tillräckligt stort (över 80 hektar), och var ett erbjudande från Malmö stad. Staden krävde att området både skulle användas för galopp- och travsport. Skånska Travsällskapet avböjde erbjudandet på grund av att namnet Jägersro är för stort varumärke för travsporten. Området utgörs av jordbruksmark, med klass 10. Utifrån detta har området förkastats.

Tabell 13. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej

5.2.2.12 Roslövsholm, Eslövs kommun (Alternativ 12)

Området är mindre än 60 hektar. Stora nivåskillnader finns inom området som är svåra att hantera. Igenom området går en mindre väg. Området omfattas av jordbruksmark.

Tabell 14. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Nej	Nej	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Nej

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare studier genomförts avseende fyra av kriterierna. Alternativet har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.13 Tullstorpsgården, Malmö kommun (Alternativ 13)

Området har inte en tillräcklig yta för tävlingsbanans sträckning. Består av jordbruksmark innehållande klass 9 på en tiogradig skala.

Tabell 15. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Nej	Nej	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Ej utvärderat	Nej

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare studier genomförts avseende fyra av kriterierna. Bedöms bli svårt att få förvärvstillstånd av Jordbruksverket på grund av jordbrukets höga klassificering. Alternativet har förkastats.

5.2.2.14 Borgeby, Lomma kommun (Alternativ 14)

Området är uppdelat i mindre delar, och är inte sammanhängande då det går ett antal vägar genom området. Igenom området går också en kraftledning.

Tabell 16. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Nej	Nej	Ja	Ej utvärderat	Ja	Nej	Ej utvärderat

Då ett flertal av kriterierna inte uppfylls, har inte vidare diskussioner förts med markägaren om att förvärva området. Inga studier har heller genomförts för att se om en attraktiv miljö kan skapas. Alternativet har förkastats utifrån ovanstående utvärdering.

5.2.2.15 Klippan, Klippans kommun (Alternativ 15)

Området har tillräcklig stor areal, och goda möjligheter finns för att kunna skapa en lämplig utformningen av området. Då området direkt ansågs ligga på ett alldeles för långt avstånd från Malmö så förkastades alternativet.

Tabell 17. Utvärdering av kriterier

Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Ja	Ja	Ej utvärderat	Nej	Nej	Ej utvärderat

5.2.2.16 Bara, Värby 61:603 (Alternativ 16)

Området är cirka 60 hektar och är sammanhängande. Marken är relativt plan, men kräver att en del av ett vattenfylld lertäkt fylls igen för att ge plats åt publikt område vid målgången. Ligger strategiskt i direkt nära anslutning till väg 841 (Malmövägen) som går till Malmö. Längs med väg 841 finns goda kollektivtrafikförbindelser. Området är attraktivt och ligger i närhet av golfbanan *The nationals*, Torups slott och bokskogar. I anslutning till området håller kommunen på att planera för ett nytt hotell och SPA, vilket gör att goda synergieffekter kan skapas mellan de olika anläggningarna. Peab äger marken, och vid diskussioner så visar det sig att de är intresserade av att kunna använda marken för galoppändamål.

Tabell 18. Utvärdering av kriterier

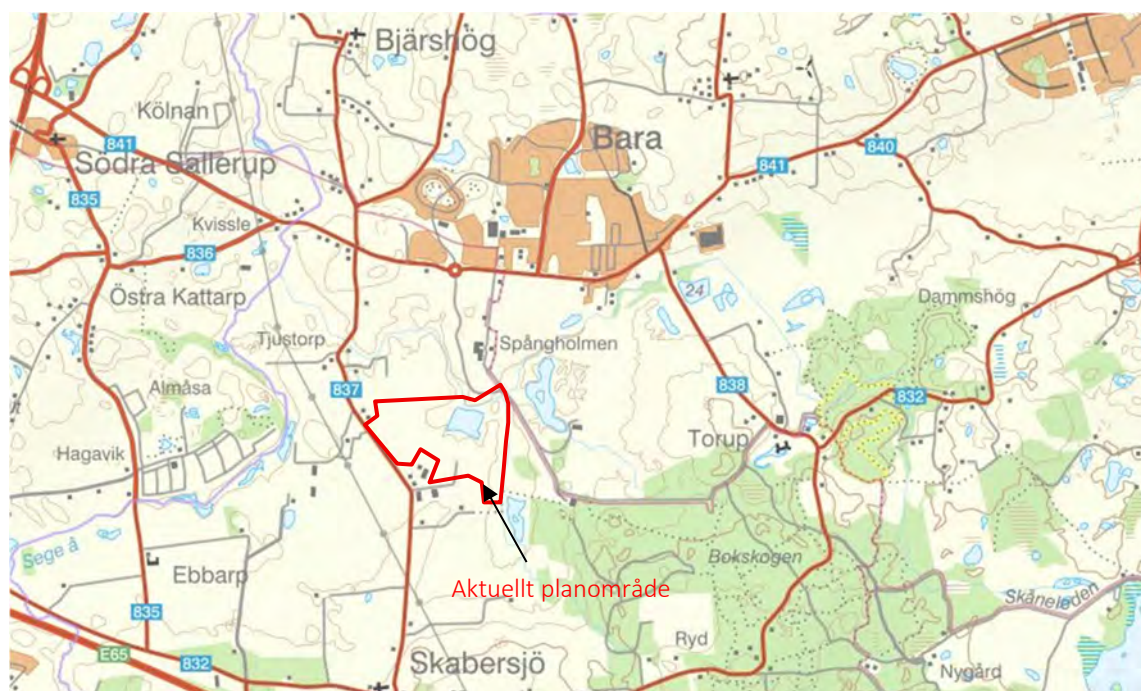
Tillräcklig areal (Minst 60–80 hektar)	Lämplig utbredning och utformning	Flack topografi	Attraktiv miljö	Kraftledningar och vindkraftverk	Strategisk lokalisering och god tillgång till kollektivtrafik	Möjlig att förvärva och utveckla för ändamålet
Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Tabellen ovan visar att samtliga av kriterierna för lokaliseringsalternativet uppfylls.

5.2.3 Val av alternativ för lokalisering

Utifrån de ovanstående redovisade kriterier har de olika lokaliseringsalternativen utvärderats, se tabell under respektive område. Som det redovisas så uppfyller alternativ 16 (Bara, Värby 61:603) samtliga av de uppställda kriterierna. Dessutom stämmer kriteriet överens med översiktsplanen för Svedala kommun, då området är utpekad som område för besöksnäring/fritid sydväst.

Vid vidare studier bedöms lokaliseringsalternativet även kunna skapa goda synergieffekter med andra aktiviteter och företag i området, såsom *The Nationals*, den nya hotell- och SPA-anläggningen i Spångholmsgården etcetera, vilket gynnar tätorten Bara och skapar fler arbetstillfällen i området. Dessutom bidrar det till att ge Bara tätort en egen identitet. Lokaliseringsalternativet bedöms som lämpligt att gå vidare med i en detaljplaneprocess.

Figur 12. Geografisk avgränsning av planområdet som är markerat med rött.

5.3 ALTERNATIV UTFORMNING

Planområdets disposition och utformning har under ett flertal år studerats, och ett antal utformningsalternativ har tagits fram under processen. De grundläggande utgångspunkterna vid utformningen har varit att minimera påverkan på riksintresseområden för naturmiljö och kulturmiljö samt övriga natur- och kulturhistoriska värden.

5.3.1 Planansökan, år 2019

I augusti år 2019 ansökte Svensk Galopp om planbesked för den planerade verksamheten. Till planansökan hade nedanstående utformning bilagts, se figur 13. Det kunde då konstateras följande:

- Väsentligt större markområde tas i anspråk än nödvändigt (cirka 130 ha), vilket innebär att jordbruksmark tas i anspråk som inte kan motiveras.

- Ingen hänsyn har tagits till strandskyddet för Spångholmsbäcken.
- Ingen hänsyn har tagits till småvatten och andra biotopskyddade objekt.
- Placeringen av stallarna låg för nära verksamheten CMT, som riskerar att få krav som förhindrar deras verksamhet.

Figur 13. Situationsplan som var medskickad i planansökan.

5.3.2 Reviderat utformning år 2021

Under år 2021 reviderades utformningen av anläggningen, se figur 14. I utformningen förutsattes att den vattenfyllda lertäkten skulle fyllas igen i sin helhet.

Figur 14. Reviderad situationsplan år 2021.

Följande kunde konstateras;

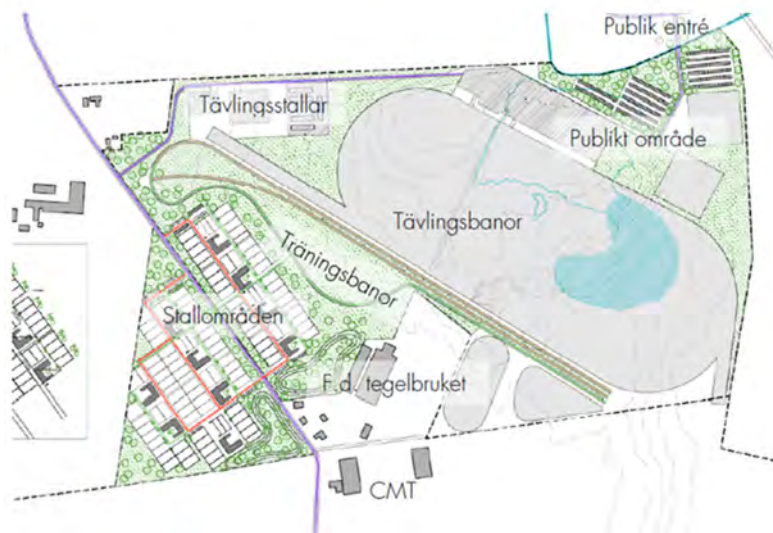
- Utformningen bedöms medföra en negativ påverkan på riksintresse för kulturmiljövården, Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M116], då de viktiga siktlinjerna över det storskaliga jordbrukslandskapet och Spångholmsgården i öster bryts.
- Utformningen förutsatte infart mellan CMT och Tegelbruket, vilket sannolikt inte bedömdes som möjligt på grund av de dåliga siktförhållandena och den smala vägsektionen.
- Ingen hänsyn har tagits till strandskyddet för Spångholmsbäcken.
- Placeringen av stallarna låg för nära verksamheten CMT, som riskerar att få krav som förhindrar deras verksamhet.

5.3.3 Reviderad utformning år 2023

Under år 2023 reviderades utformningen av situationsplanen ytterligare, se figur 15. Ett antagande gjordes fortfarande att den vattenfyllda lertäkten kunde fyllas igen i sin helhet.

Följande kunde konstateras:

- Ett väsentligt mindre markområde, samt jordbruksmark, togs i anspråk jämfört med tidigare (62 hektar).
- Ingen hänsyn har tagits till strandskyddet för Spångholmsbäcken.
- Bristande trafiksäkerhet, då Tjustorpsvägen (statlig väg) genomkorsar området, vilket förutsätter att Trafikverket ger sitt medgivande till att anlägga en tunnel under vägen.
- Olämplig utformning på grund av att den befintliga kraftledningen i väster inte var 130 kV utan 400 kV.

Figur 15. Reviderad situationsplan år 2023.

5.3.4 Södermarken år 2024

Under år 2024 reviderades utformningen av anläggningen ett flertal gånger. Vid den första utformningsalternativet, *Södermarken år 2024*, antogs att hela den vattenfyllda lertäkten kunde fyllas igen i sin helhet. Vid en utvärdering av alternativet konstaterades följande:

- Ingen hänsyn har tagits till strandskyddet för Spångholmsbäcken.
- Ingen hänsyn till biotopskyddade objekt
- Befintlig industriverksamhet i sydväst, motsätter sig placeringen av stallarna, på grund av risken för restriktioner för industriverksamheten.

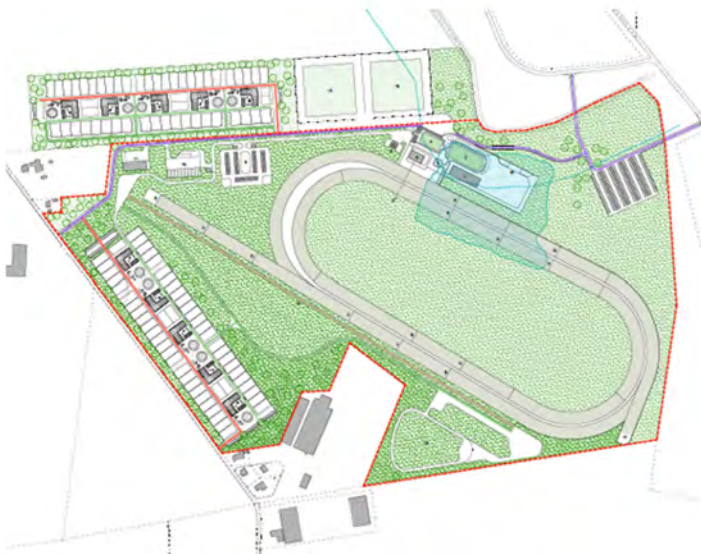

Figur 16. Reviderad situationsplan, Södermarken år 2024.

5.3.5 Norrmarken år 2024

Ytterligare studier av utformningen genomfördes under år 2024, vilket mynnade ut i förslaget *Norrmarken år 2024*, se figur 17. Även i detta alternativ antogs att den gamla lertäkten fylldes igen i sin helhet. Följande kunde konstateras vid utvärdering av utformningsalternativet;

- Ingen hänsyn har tagits till strandskyddet för Spångholmsbäcken.
- Ingen hänsyn till biotopskyddade objekt
- Föreslagna stallbyggnader i norr bedömdes medföra negativa konsekvenser för riksintresse för kulturmiljö samt för Spångholmsgården, som är ett viktigt värdeelement i riksintressebeskrivningen.

Figur 17. Reviderad situationsplan, Norrmarken år 2024.

5.3.6 Åter till väster om Tjustorpsvägen (2024/2025)

Vid årsskiftet togs en ny utformning fram, se figur 18. I alternativet föreslogs att endast en mindre del av den gamla vattenfyllda lertakten fylldes igen, och dammen ökade inte i omfattning för att vasskanterna skulle bevaras. Följande kunde konstateras:

- Hänsyn hade tagits så långt som möjligt till Spångholmsbäckens strandskydd.
- Svårt att få en lämplig av anläggningen på grund av att Tjustorpsvägen genomkorsar området. Bristande trafiksäkerhet, vilket förutsätter att Trafikverket ger sitt medgivande till att anlägga en tunnel under vägen.
- Området väster om Tjustorpsvägen har minskats för byte med mindre markområde söder om det aktuella området för att erhålla bättre tävlingsbana samt för att säkerställa avstånd (200 meter) mot kraftledning (400 kV).

Figur 18. Reviderad situationsplan, Åter till väster om Tjustorpsvägen.

5.3.7 Nytt riksintresse Civila anläggningar, MSB (2025)

Under början av år 2025 instiftades en ny typ av riksintresse, riksintresse för civila anläggningar (3 kap MB). Riksintressen inom civila anläggningar är områden av särskild nationell betydelse för Sveriges totalförsvar. Dessa områden, som kan vara allt från energiförsörjning och livsmedelsproduktion till elektronisk kommunikation, är viktiga för att samhället ska kunna fungera i händelse av kris eller krig.

Då kraftledningen väster om den planerade anläggningen utgör riksintesseområde för civila anläggningar, fanns det behov av att omarbete utformningen för att uppfylla kraven på influensområde, se figur 19. I alternativet föreslogs att endast en mindre del av den gamla vattenfyllda lertakten fylldes igen, och dammen inte ökar i omfattning för att bevara vasskanterna. Följande kunde konstateras vid en analys av den omarbetade utformningen;

- Ett väsentligt mindre område tas i anspråk jämfört med tidigare.
- Hänsyn hade tagits så långt som möjligt till Spångholmsbäckens strandskydd.
- Bristande trafiksäkerhet, då Tjustorpsvägen (statlig väg) genomkorsar området, vilket förutsätter att Trafikverket ger sitt medgivande till att anlägga en tunnel under vägen.
- Kraven på avstånd mot kraftledning 400 kV uppfylls (riksintresse för Civila anläggningar).

Figur 19. Reviderad situationsplan där hänsyn har tagits till riksintresseområde för Civila anläggningar. Blå markering till vänster redovisar justeringen av anledningen av riksintresseområdet.

5.3.8 Åter till Norrmarken

Ytterligare justeringar av utformningen genomfördes våren år 2025. Vid utformningen antogs att endast en mindre del av den gamla vattenfyllda lertakten fylldes igen, och dammen inte ökar i omfattning för att bevara vasskanterna. Följande kunde konstateras vid en analys av den omarbetade utformningen;

- Hänsyn har tagits delvis till Spångholmsbäckens strandskydd.
- Hänsyn har tagits till identifierade biotopskyddade objekt
- Stallar i norr, har minskats i omfattning för att ta hänsyn till riksintresse för kulturmiljö.

Figur 20. Reviderad situationsplan under våren 2025.

Ovanstående utformningsförslag, *Åter till Norrmarken*, är det förslag som kommunen har valt att gå vidare med, och utgöra underlag för detaljplaneförslaget.

5.4 DETALJPLANEFÖRSLAGET

Detaljplaneförslaget medger uppförandet av en anläggning för hästsport (R_1 – Hästsport) och (R_2 – Evenemangsverksamhet). Området ska framför allt användas av hästsport, men detaljplanens bestämmelser möjliggör även för att området ska kunna användas för exempelvis loppmarknad, mindre konserter etcetera.

Området ska på sikt inrymma maximalt cirka 180 fasta stallplatser och cirka 100 platser för hästar som visas inom anläggningen tillfälligt. Den publika delen kommer att rymma en större besöksparkering, läktarbyggnad med restaurang, serviceanläggningar, byggnader för jockeys och domare med mera.

Inom användningen hästsport får även finnas restauranger, butiker och service med koppling till verksamheten uppföras. Kontor och konferensmöjligheter kopplat till verksamheten ska också finnas. Övernattningsmöjlighet ska finnas för personal.

Figur 21. Situationsplan. Källa. Kvalitetsprogram 2025-06-02 (Krook & Tjäder).

Föreslaget stallområde ska grupperas likt små gårdar i områdena som omger tävlingsbanan, vilket regleras på plankartan genom bestämmelsen p_1 - *Stallbyggnader ska grupperas som gårdsformationer*. Genom bestämmelser f_3 – f_5 regleras färg och material.

Bestämmelsen f_1 säkerställer att taken ska utformas som sadeltak, samt att annan typ av tak får anordnas på skrittmaskiner och komplementbyggnader.

Figur 22. Referensbilder för hur gestaltningen avses se ut inom området.

Högstanockhöjd i detaljplanen regleras till mellan 10 och 20 meter. För domartorn regleras högsta nockhöjd till åtta meter.

Figur 23. Gestaltning av stallbyggnaderna. Källa. Kvalitetsprogram 2025-06-02 (Krook & Tjäder).

Delar av befintlig vattenyta i de nordöstra delarna av planområdet föreslås tas i anspråk av anläggningen. Kvarvarande vattenyta uppgår till cirka 2,9 hektar kommer att finnas kvar.

Biltrafik ska föreslås huvudsakligen ledas in i området från Malmövägen via Virängsvägen samt över ny bro över Spångholmsbäcken. Virängsvägen fungerar för närvarande som infartsväg till golfbanan *The National*. Korsningen mellan infarten till anläggningen och Virängsvägen kan utformas antingen som cirkulationsplats eller en T-korsning.

Tung trafik ska företrädesvis ledas in i området från Malmövägen via Tjustorpsvägen. Till tung trafik räknas till exempel hästtransporter. Viss andel tung trafik kan förekomma via infarten från Virängsvägen, till exempel bussar med besökare eller avfallsfordon. Trafik till galoppbanan via Skabersjö by ska undvikas på grund av sämre bärighet på vägarna och den känsliga kulturmiljön som kan ta skada av vibrationerna.

En större besöksparkering föreslås ligga i nära anslutning till infarten från Virängsvägen. Parkeringen rymmer minst 350 parkeringsplatser. För större evenemang ska ytor kunna iordningställas för cirka 750 tillfälliga parkeringsplatser. Ytterligare cirka 50 personalparkeringar föreslås inom området.

Den planerade anläggningen ligger utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten. Anläggningen behöver också ombesörja sin egen dricksvattenförsörjning, vilket avses ske genom att grundvatten pumpas upp från marken. Vattenuttaget beräknas till 44 000 kbm.

6 BESKRIVNING OCH BEDÖMNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

I följande kapitel beskrivs förutsättningarna för detaljplaneområdet samt detaljplaneförslagets miljökonsekvenser. Detaljplanens konsekvenser utgår från att maximal byggrätt utnyttjas. Där negativa konsekvenser bedöms uppstå föreslås, där så är möjligt, åtgärder för att eliminera eller mildra konsekvenserna. I avsnittet beskrivs även nollalternativet konsekvenser.

6.1 NOLLALTERNATIVETS MILJÖPÅVERKAN

Ett nollalternativ innebär att nuvarande markanvändning fortgår inom planområdet. Inom de delar som brukas antas marken fortsätta att brukas, och tillgången till området för rekreation är fortsatt begränsad. För de delar som inte brukas, fortsätter igenväxningen, och med tiden kommer området bli helt igenväxt.

Föroreningsberäkningar har genomförts för de befintliga förhållandena inom planområdet (dagvattenutredning WSP 2025). Resultatet av dessa visar att idag släpps orenat dagvatten ut i Spångholmsbäcken. För ett flertal av ämnena, som exempelvis kväve och bly, överskrider riktvärdena. Nollalternativet bedöms medföra negativa konsekvenser för Spångholmsbäcken och miljökvalitetsnormerna för vatten. *Måttliga negativa konsekvenser* bedöms uppstå.

Nollalternativet bedöms inte följa intentionerna i kommunens gällande översiktsplan.

Sammanfattningsvis bedöms nollalternativet medföra *små till måttliga negativa konsekvenser*.

6.2 NATURMILJÖ

Utreda och bedöma planens påverkan på riksintresse för naturmiljö enligt 3 kap MB, strandskydd (7 kap MB), naturvärdesobjekt samt arter som är fridlysta och/eller rödlistade. Bedömning av påverkan på strandskydd görs i *avsnitt 10 Prövning enligt annan lagstiftning*.

6.2.1 Bedömningsgrunder

Riksintresseområden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada området. Begreppet påtaglig skada är centralt för tillämpningen av hushållningsbestämmelsen om riksintressen. Bedömningen av vad som utgör en påtaglig skada är alltid platsspecifik och knuten till åtgärdens art och omfattning. Generellt gäller att ett ingrepp som innebär att ett område förlorar de värden som motiverat dess utpekande ska bedömas som påtagligt skadligt.¹ När man anser att ett riksintresse kan komma att påverkas ska en bedömning av påtaglig skada utföras. Ett riksintresse kan inte avvägas mot ett lokalt intresse, uppstår påtaglig skada får förändringen/åtgärden inte genomföras.

Som underlag för miljökonsekvensbeskrivningen har en naturvärdesinventering genomförts (Ekoll AB 2023. Rev. 2025), som består av en förstudie och en fältinventering. Inventeringen har genomförts med följande tillägg;

¹ Allmänt råd SNV NFS 2005:17

- Naturvärdesklass 4 – naturvärdesobjekt med visst naturvärde (tabell 1).
- Värdeelement – med särskild betydelse för områdets biologiska mångfald.
Värdeelement som exempelvis skyddsvärda träd (se definition i bilaga 1) kan ha flertalet arter eller artgrupper knutna till sig.
- Detaljerad redovisning av artförekomst av naturvårdsarter - gäller skyddade och rödlistade arter. Artfynden redovisas på karta.
- Generellt biotopskydd – områden som omfattas av skydd enligt 7 kap 11 § Miljöbalken (MB) och 5 § Förordning om områdesskydd (FOM, 1998:1252).
- Fördjupad artinventering inriktad på groddjur

Inventeringen syftar till att uppskatta underlaget för biologisk mångfald i det bedömda området. Naturvärdena delas in enligt standardiserat förfarande² och klassas i fyra naturvärdesklasser: 1) högsta naturvärde, 2) högt naturvärde, 3) påtagligt naturvärde och 4) visst naturvärde.

Rödlistade arter omfattar de arter som finns upptagna i den senaste svenska rödlistan. Rödlistan listar arter som riskerar att dö ut på sikt. Det finns fem huvudsakliga rödlistningskategorier där VU (sårbar), EN (starkt hotad) och CR (akut hotad) räknas till de hotade arterna.

6.2.2 Förutsättningar

Det aktuella planområdet består huvudsakligen av konventionellt odlad jordbruksmark. Därutöver förekommer mindre avgränsade naturmiljöer i form av trädgångar, alléer, obrukade gräsytor, småvatten och ett mindre vattendrag (Spångholmsbäcken) och en större vattenfylld damm, som utgörs av den gamla lertäkten.

Figur 24. Den vattenfyllda gamla lertäkten. Vy mot öster.

² SIS, 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014. Samt SIS, 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Komplement till SS 199000. Teknisk Rapport. SIS-TR 199001:2014.

Det finns inga uppenbara promenadstråk igenom området men mindre grusvägar förekommer här och var. Landsvägar anpassade för biltrafik förekommer endast i inventeringsområdets västra utkant. Landskapet karaktäriseras av att det är öppet, flackt och vidsträckt. Inventeringsområdet för den utförda naturvärdesinventeringen (Ekoll AB 2023. Rev. 2025) avgränsas av skogsmiljöer i dess östra utkant men inga större sammanhängande skogsmiljöer omfattas av områdets gränser.

6.2.2.1 Riksintresseområde för naturmiljö

Hela det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturvård N87, *Backlandskapet sydväst om Romelåsen*, (3 kap 6§ miljöbalken), se figur 25. I riksintressebeskrivningen anges att det moränbacklandskap som finns sydväst om Romelåsen utgör ett av de mest välutvecklade landskapen med dödstopografi i landet.

Backlandskapet är beläget över den så kallade Alnarpssänkan, som är en förkastningsdal i berggrunden i en nordväst-sydöstlig riktning. Som värdekärnor för riksintresseområdet naturbetesmarker, större våtmarker, fuktängar och större sjöar. Moränkullarna öster om planområdet utgör en stor del av den unika landskapsbilden för riksintresset då de utgör en del av den unika dödstopografin.

Enligt riksintressebeskrivningen kan riksintresseområdets värden påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse etcetera. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan bland annat påverka naturvärdena negativt. Som förutsättningar för bevarande anges fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement samt restaurering av igenvuxna naturbetesmarker

Figur 25. Riksintresseområde för naturmiljö (grön) samt planområdet (markerat med rött).

6.2.2.2 Naturvärdesobjekt

För det aktuella området har en genomförs (Ekoll AB 2023. Rev 2025). Vid inventeringen identifierades nio naturvärdesobjekt, varav tre utgjordes av naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och sex naturvärdesklass 4 (visst naturvärde), se figur 26 och tabell 19). Naturvärdesobjekten består i huvudsak av vattenmiljöer och obrukade markytor.

Figur 26. Översikt över de naturvärdesobjekt som avgränsats under fältinventeringen. Källa. NVI Ekoll AB 2023. Rev. 2025. Planområdet i rött.

Tabell 19. Sammanställning av utpekade naturvärdesobjekt och deras klassningar. Källa. NVI Ekoll AB 2023. Rev. 2025.

Objekt	Biotop	Biotopvärde	Artvärde	Samlad bedömning
1	Vattenfylld lertäkt	Visst	Påtagligt	Naturvärdesklass 3
2	Högörtsvegetation	Visst	Visst	Naturvärdesklass 3
3	Mindre vattendrag	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
4	Lövträdsdunge	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
5	Anlagd våtmark	Visst	Påtagligt	Naturvärdesklass 3
6	Märgelgrav	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
7	Silikatgräsmark	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
8	Lövträdsdunge	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
9	Märgelgrav	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4
10	Silikatgräsmark	Visst	Obetydligt	Naturvärdesklass 4

6.2.2.3 Skyddade arter

GROD- OCH KRÄLDJUR

I samband med att naturvärdesinventeringen (Ekoll AB 2023. Rev. 2025) genomförde, gjordes även en fördjupad artinventering av groddjur. Tre groddjur påträffades; vanlig padda, ätlig groda och större vattensalamander. Ätlig groda förekommer och reproducerar sig i alla tre inventerade våtmarker (figur 27 nedan). Vanlig padda förekommer och reproducerar sig i den vattenfyllda lertäktens vassbälten (figur 27 område 1). Större vattensalamander förekommer och reproducerar sig i de två mindre mägergravarna (våtmark 2 och 3, figur 27). Dessa ligger utanför planområdet. Den stora våtmarken intill våtmark 2 bedömdes som olämplig för groddjur eftersom det förekommer gädda.

Figur 27. Inventerade våtmarker med avseende på groddjur. Källa: NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025). Planområdet i rött.

Lökgroda påträffades *inte* vid den fördjupade artinventeringen och det kan därför uteslutas att lökgroda reproducerar sig i någon av inventeringsområdet våtmarker (nr 1–3 på figur 27). Lökgroda är därmed endast känd från naturreservatet Norre Wång, som ligger 1500 meter söder om planområdet. Enligt NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025) ligger planområdet därmed utom möjligt spridningsområde.

FÅGLAR

I samband med att en NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025) utfördes för området, inventerades även fåglar. Redan inventeringen utfördes fanns ett flertal fågelarter knutna till inventeringsområdets vattenmiljöer och jordbrukslandskap som var rapporterade. Överlag är ett antal fågelarter knutna till den vattenfyllda lertäkten såsom, rördrom (nära hotad, bil. 1 fågeldirektivet), brunand (starkt hotad, EN), gravand (närahotad, NT), kricka (sårbar VU), sävsparv (nära hotad, NT), och svarttärna (sårbar, fågeldirektivets bil. 1). Dessa fågelarter tillsammans med en flera andra finner häckningsmöjligheter i området.

Gällande jordbruksfåglarna förekommer exempelvis raphöna (nära hotad, NT), en art som kan finna häckningsmöjligheter i mindre obrukade ytor i åkerlandskapet, stare (sårbar, VU) som kan finna häckningsmöjligheter i hålträd inom inventeringsområdet och gulspurv (nära hotad, NT) som kan finna häckningsmöjligheter i buskbryn intill odlad mark.

Tabell 20. Identifierade fågelarter inom området. Källa. NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025).

Art	Upptagen i rödlistan år 2020	Information
Brun kärrhök (fågeldirektivets bil. 1)		En utpräglad slättsjöfågel. och har ett plattformslignande bo direkt på marken som byggs av grenar, gräs och vass. Häckar i vassar längs strandzonerna till näringsrika sjöar. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1).
Brunand	EN	Häckar i vegetationsrika och näringsrika, slättsjöar, dammar, mangelgravar och liknande, gärna tillsammans med skrattnäskolonier. Föredrar täta vassbestånd. Artens minskning är mer eller mindre okänd. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1).
Buskskvätta	NT	Tämligen allmän i nästan hela landet. Häckar i olika typer av öppen mark i både skogs- och jordbrukslandskapet med tillgång till busk- och brynmiljöer. Orsakerna till artens minskning beror troligen på ett mer rationaliserat jord- och skogsbruk med minskande areal av småbiotoper och minskad mängd insekter som följd. Finner häckningsmöjligheter inom inventeringsområdets buskrikare marker i kombination med örtrika obrukade markytor.
Fiskgjuse (fågeldirektivets bil. 1)		Lever vid sjöar och ibland nära bräckt vatten kring kusterna. Bygger bo långt inne i skogen i breda trädkronor, oftast i tallar. Födosöker regelbundet i den vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1).
Fiskmåå	NT	Häckar vid kuster och sjöar. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1).
Fisktärna (fågeldirektivets bil. 1)		Lever vid sjöar i inlandet eller längs kusten. Boet placeras på öppen plan mark som ofta är glest bevuxet av gräs eller andra strandväxter. Omtyckta boplatser är i fjolårsvass, ilandfluten tång eller bevuxna berghällars skrevor. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1).
Gravand	NT	Knuten till flacka sandstränder främst längs kusten men kan även häcka i strandzonen till våtmarker och sjöar. Häckar i håligheter i marken som den ibland även gräver själv. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1) samt i strandzonen till naturvärdesobjekt 5.

Grönfink	EN	Har minskat kraftig de senaste tio åren på grund av en sjukdomsparasit (Trichomonas) vilket gjort att den hamnat på rödlistan. Grönfink häckar gärna i parkmiljöer och trädgårdar. Finner häckningsmöjligheter i inventeringsområdets träd och- buskmiljöer
Gulspurv	NT	Knuten till buskrika hagmarker och brynmiljöer. Hotas av intensivt jordbruk som gjort att många av artens livsmiljöer minskat. Finner häckningsmöjligheter inom inventeringsområdets buskrikare marker i kombination med örtrika obrukade markytor.
Kricka	VU	Föredrar grunda vatten omgivna av skog. Boet byggs under buskar. Orsaken till artens minskning är inte helt klarlagd. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1).
Rapphöna	NT	Knuten till det öppna jordbrukslandskapet. Boet utgörs av en fördjupning i marken. Finner häckningsmöjligheter inom inventeringsområdet obrukade markytor och åkerrenar.
Röd glada (fågeldirektivets bil. 1)		Lever i omväxlande och kuperat landskap med både skog och öppen mark och närhet till sjöar. Arten bygger sitt bo i höga träd vanligen nära skogsbryn och undviker större slutna skogsbestånd. Kan även häcka i närheten av exempelvis vägar och bebyggelse. Hänsyn bör tas till boplatser i samband med skogsbruk och andra avverkningar. Ett bo kan användas flera år i rad. Födosöker regelbundet inom hela inventeringsområdet och kan finna häckningsmöjligheter i de angränsande skogsmiljöerna till inventeringsområdet.
Rördrom (fågeldirektivets bil. 1)	NT	Bygger bon på marken i täta vassbestånd i standzonen till slättsjöar. Hotas av att denna livsmiljö minska i tillgång. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1).
Rörsångare	NT	Bygger bon upphängda mellan vasstrån i strandzoner intill sjöar, våtmarker och andra vattenmiljöer. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1).
Skedand	NT	Knuten till grunda näringsrika sjöar eller vikar. Boet läggs på tuvor i fuktig strandäng eller i vassbälten. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1).
Skrattmå	NT	Häcker vid sjöar, havsvikar, större våtmarker, och vid kusterna. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1).
Stare	VU	Knuten till jordbrukslandskapets hagmarker, öppna marker och brynmiljöer. Kräver hålträd för sin häckning i exempelvis alléer, dungar eller skogsbryn. Beroende av hävdade gräsmarker och betesmarker med kortare vegetation under häckningstiden för födosök. Har minskat kraftigt mellan år 1975–2014. Födosöker

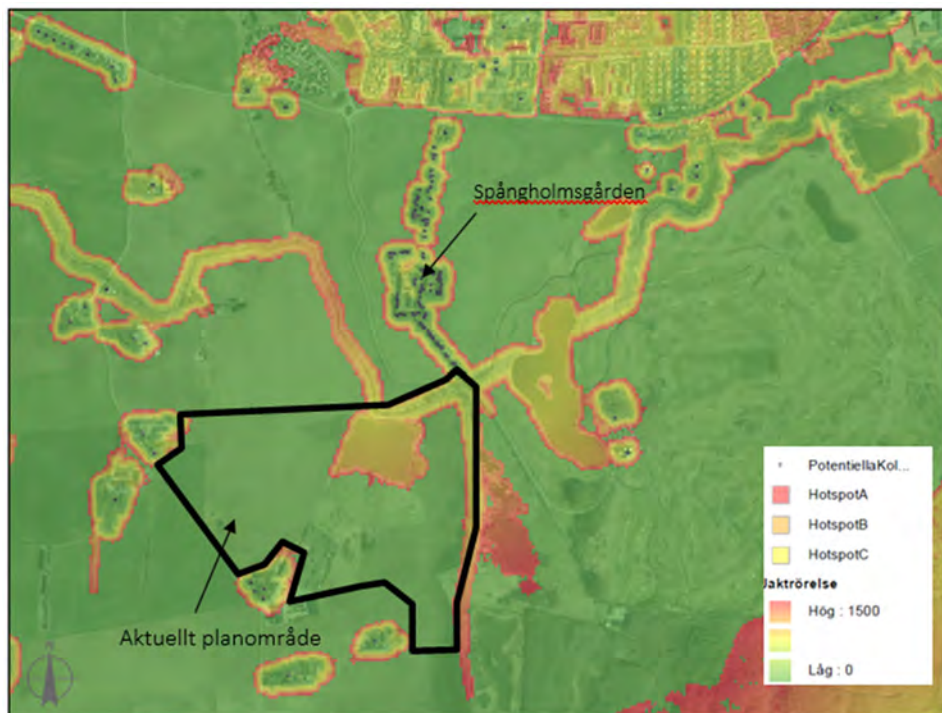
		regelbundet inom inventeringsområdets obrukade insektsrika markytor
Strandskata	NT	Häckar längs kusten och vid våtmarker i inlandet. Finner häckningsmöjligheter i och intill naturvärdesobjekt 1 och 5.
Svarttärna (fågeldirektivets bil. 1)	VU	Häckar i vegetationsrika sjöar eller större dammar. Boet byggs på flytande växtmaterial. Livnär sig på småfisk. Missgynnas av torrläggning av grunda slättsjöar. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1).
Sångsvan (fågeldirektivets bil. 1)		Sångsvanen häckar i grunda sjöar hela Sverige. Finner häckningsmöjligheter inom naturvärdesobjekt 1 och 5.
Sävspurv	NT	Knuten till våtmarker där boet läggs i en tuva av starr eller vass. Häckar tämligen allmänt i hela Sverige. Orsaken till artens minskning i Sverige är inte utredd. Finner häckningsmöjligheter i vassbältena till den vattenfyllda lertakten (naturvärdesobjekt 1) samt i strandzonen till naturvärdesobjekt 5.
Tofsvipa	VU	Knuten till olika typer av öppna marker, bl.a. på strandängar och våtmarksområden men är även en typisk art i det öppna jordbrukslandskapet. Hotas och missgynnas av att landskapet dräneras till följd av ett rationaliserat jordbruk vilket minskar tillgången på föda (insekter). Typisk art för Natura 2000-naturtypen fuktängar (6410), salta strandängar (1330) och strandängar vid Östersjön (1630). Finner häckningsmöjligheter inom eller intill naturvärdesobjekt 1 och 5.
Vitkindad gås (fågeldirektivets bil. 1)		Häckar lokalt längs kusten men ibland även i inlandet. Födosöker och rastar regelbundet inom naturvärdesobjekt 1.
Ärtsångare	NT	Häckar i busksnår eller i träd. Kan även häcka i trädgårdar och parker. Missgynnas av att "ostädade" bryn och buskage avlägsnas i skogsmiljöer. Finner häckningsmöjligheter i inventeringsområdets träd- och buskmiljöer.

FLADDERMÖSS

Det finns ett flertal fladdermusarter rapporterade inom spridningsavstånd till inventeringsområdet. Flera av dessa kan tänkas nyttja de öppna vattenspeglarna inom naturvärdesobjekt 1 och 5 som jaktområde eftersom sjöar och våtmarker genererar en mängd insekter.

Strax öster om föreliggande planområde har kommunen upprättat ett planprogram för Bara Söder (Svedala kommun 2025). I samband med att planprogrammet togs fram identifierades förekomst av fladdermöss både inom och i programområdets närhet.

I ett första skede identifierades habitat och jaktrörelser i området, vilka redovisas på figur 28. Som figuren visar, berörs föreliggande planområde av de identifierade habitat- och jaktrörelserna.

Figur 28. Habitat och jaktrörelser av fladdermöss. Aktuellt planområde i svart.

I Sverige är nitton fladdermusarter påträffade, varav tolv är upptagna på den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken, 2020). Att en art är rödlistad innebär dock inte något formellt skydd för arten utan beskriver endast dess bevarandestatus, det vill säga risken för att arten ska försvinna ur den svenska faunan.

Enligt artskyddsförordningen (2007:845) 4a § 1p och 2p är det förbjudet att avsiktligt döda eller störa fladdermöss, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Enligt artskyddsförordningen 4a § 4p är det förbjudet att skada eller förstöra fladdermössens fortplantningsområden (dit även födosöksområden tillhör) eller viloplatser, oavsett om det sker avsiktligt eller oavsiktligt. Områdenas kontinuerliga ekologiska funktion ska säkerställas för arterna.

Enligt EUROBATS-avtalet, som Sverige har ratificerat, skall också områden som är viktiga för fladdermössens bevarandestatus skyddas från skada eller störning, förutsatt att detta är ekonomiskt och socialt genomförbart. Dessutom skall viktiga födosöksområden för fladdermöss skyddas (EUROBATS, 1994).

För fladdermusarter som är upptagna på habitatdirektivets andra bilaga, och som därmed ingår i det europeiska nätverket Natura 2000, ska Sverige, liksom övriga EU-länder, skydda tillräcklig mängd habitat för att arterna skall upprätthålla god bevarandestatus i landet.

Detta innebär att det är av särskild vikt att viktiga habitat för Natura 2000-arter inte påverkas av en exploatering (art- och habitatdirektivet 1992/43/EEG).

INSEKTER

Inom inventeringsområdet har två insektsarter identifierats i samband med att naturvärdesinventeringen utfördes (Ekoll AB. 2023. Rev. 2025); Mosshumla (NT) och Sexfläckig bastardvärmare (NT). Mosshumlan är knuten till torr och stäppartad ängsmark men blomrik flora. Förekommer även i blomrika havsstrandängar. Knuten till de blomrika markerna inom naturvärdesobjekt 2.

Den sexfläckiga bastardvärmaren är knuten till öppna blomrika miljöer såsom betesmarker och gräsmarker. Indikerar insektsrikedom. Knuten till och reproducerar sig i rikliga mängder (larver) inom naturvärdesobjekt 2.

KÄRLVÄXTER

I artportalen (perioden 2003–2023) finns ett antal observationer av kärlväxter rapporterade. Dessa redovisas i tabell 21. Samtliga kärlväxter i tabellen är identifierade genom artportalen, med undantag av Piggtistel, som identifierades i samband med att naturvärdesinventeringen (Ekoll AB. 2023. Rev. 2025) genomfördes.

Tabell 21. Identifierade kärlväxter inom inventeringsområdet. Källa. NVU (Ekoll AB 2023. Rev. 2025).

Art	Upptagen i rödlistan år 2020	Information
Kavelhirs	NT	Växer på sandig kulturmark där konkurrens från andra växter är svag. Kan uppträda sporadiskt inom inventeringsområdets åkerrenar beroende på markanvändning.
Kösa	NT	Påträffas oftast i åkermark i sandiga jordar. Hotas av ogräsbekämpningsmedel. Kan uppträda sporadiskt inom inventeringsområdets åkerrenar beroende på markanvändning.
Piggtistel	NT	Knuten till torra kalkrika marker med sandiga jordar. Påträffas ofta i kust- eller strandmiljö men även i urban miljö. Påträffad inom naturvärdesobjekt 2.
Renlostia	EN	Åkerogräs knutet till jordbrukslandskapet. Missgynnas av gödsling och ogräsbekämpning. Kan uppträda sporadiskt inom inventeringsområdets åkerrenar beroende på markanvändning
Småtörtel	NT	Åkerogräs knutet till jordbrukslandskapet. Missgynnas av gödsling och ogräsbekämpning. Kan uppträda sporadiskt inom inventeringsområdets åkerrenar beroende på markanvändning
Vit sminkrot	NT	Åkerogräs knutet till jordbrukslandskapet. Missgynnas av gödsling och ogräsbekämpning. Kan uppträda sporadiskt inom inventeringsområdets åkerrenar beroende på markanvändning

FISKAR

I Spångholmsbäcken, norra gränsen av planområdet, har ål observerats (uppgifter från elfiskeregistret). Ålen är upptagen i rödlistan som CR och förekommer i alla typer av sötvatten, företrädesvis i vatten med mjukbottnar.

Den huvudsakliga orsaken till ålens drastiska tillbakagång är omtvistad, men troligen är det en kombination av olika faktorer som gör att ålarna inte kommer helskinnade till och från sin vandring i Sargassohavet där leken sker. Avsaknad av passager förbi vattenkraftverk, förändrade havsströmmar, miljögifter och överfiske är exempel på sådana faktorer. Spångholmsbäcken där arten är observerad fungerar endast som spridningsväg och är inget uppväxtområde för ål.

6.2.2.4 Värdeelement

Ett flertal skyddsvärda träd har pekats ut som värdeelement inom området, se figur 29. Totalt har 17 skyddsvärda träd kartlagts, varav 12 klassas som särskilt skyddsvärda i enlighet med Naturvårdsverkets definition. Träden består av poppel, salix, bok samt grova hasselbuskar och döda träd.

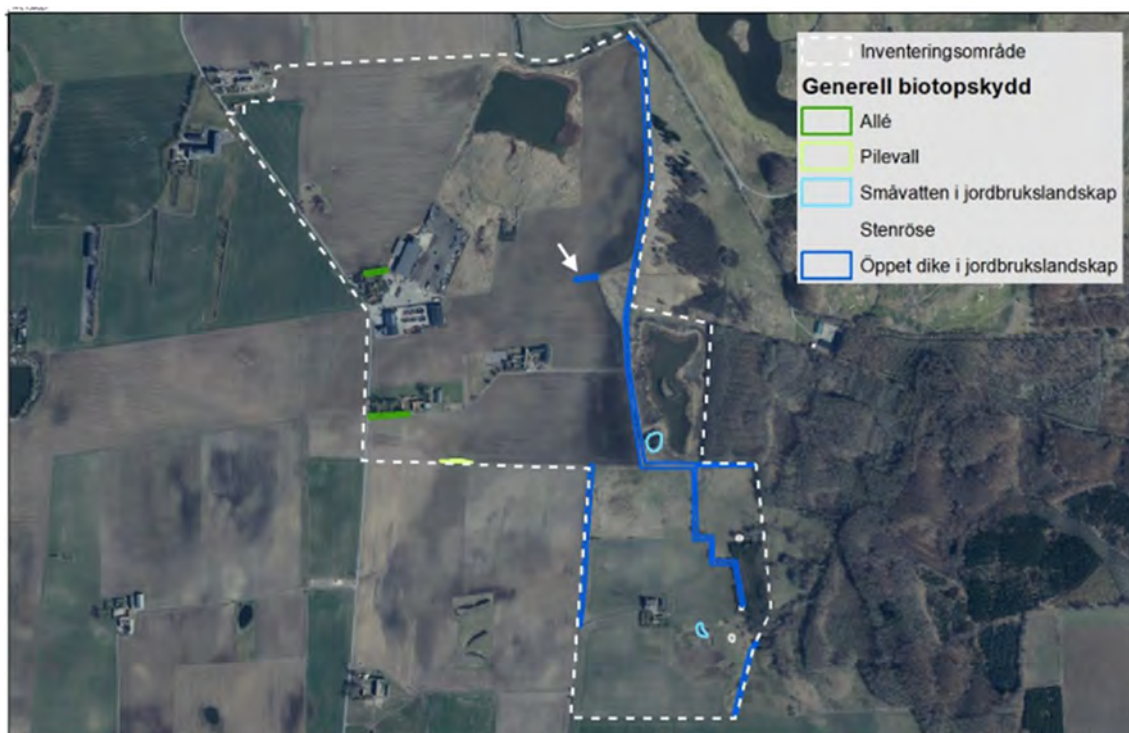
Figur 29. Identifierade skyddsvärda träd. Källa. NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025).

Om åtgärder som kan riskera att skada ett särskilt skyddsvärt träd, eller åtgärder som kräver att ett särskilt skyddsvärt träd planeras att fällas, ska en anmälan om samråd eller ansökan om dispens från fridlysningsbestämmelserna alltid göras hos länsstyrelsen. Detta eftersom fridlysta arter kan nyttja trädet som livsmiljö. Extra hänsyn bör därför visas under häckningsperioden som i regel varar från mars till och med juni.

6.2.2.5 Generellt biotopskydd

Biotopskyddsbestämmelserna syftar till att långsiktigt bevara, utveckla och, vid behov, sköta naturmiljöer med särskilt värde för djur och växtlivet i ett rationaliserat landskap. Biotoperna som omfattas av skyddet utgör spridningskorridorer och tillflyktsorter för djur och växter som annars har svårt att hitta livsmiljöer i jordbrukslandskapet.

Inom planområdet har ett objekt identifierats som skulle kunna omfattas av det generella biotopskyddet. Det öppna diket som är markerat med en vit pil i figur 30. Detta dike var vid inventeringstillfället mycket igenvuxet och höll inget vatten. Diket bedöms därmed inte uppfylla syftet med biotopskyddsbestämmelserna och har därmed ingen särskild betydelse för biologisk mångfald.

Figur 30. Objekt som omfattas av generellt biotopskydd.

6.2.2.6 Sammanfattande bedömning av planområdets naturvärden

Den samlade bedömningen är att området mestadels hyser områden med *låg naturvärde* i form av konventionellt odlad jordbruksmark, men har ett antal värdekärnor för biologisk mångfald.

De mest värdefulla miljöerna för biologisk mångfald utgörs av vattenmiljöerna, mindre eller större obrukade ytor med blommande örter samt biotoper som omfattas av det generella biotopskyddet. Hit är majoriteten av de observerade naturvårdsarterna knutna.

Naturvärdesobjekten utgör livsmiljöer och ledlinjer i landskapet för områdets biologiska mångfald i det annars intensivt brukade landskapet.

6.2.3 Detaljplanens miljöpåverkan

6.2.3.1 Riksintresse för naturmiljö

Det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturmiljö, *Backlandskapet söder om Romeleåsen (N87)*. Inga andra dokumenterade bevarandevärda områden såsom natura 2000-område, naturreservat, myrskyddsplan etcetera berörs av programområdet. Som värdekärnor för riksintresseområdet anges naturbetesmarker, större våtmarker, fuktängar och större sjöar. Enligt upprättad NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025), omfattas inte planområdet av några av de utpekade värdekärnorna. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå på riksintresseområdet.

6.2.3.2 Naturvärdesobjekt

Den aktuella detaljplanen påverkar tre av de identifierade naturvärdesobjekten. Övriga objekt bedöms inte beröras.

Naturvärdesobjekt 1 (den vattenfyllda gamla lertäkten) kommer delvis att påverkas, då delar av denna föreslås att fyllas igen. Idag utgörs våtmarken av cirka 4,8 ha. Efter utfyllnad kvarstår cirka 2,9 ha. Då en stor del av vattenområdet kvarstår, och då objektet bedöms inneha klass 3 (påtagligt naturvärde – näst lägsta klass), bedöms den negativa påverkan som begränsad. Ytterligare utredningar av påverkan avses utredas i samband med att tillstånd enligt 11 kap söks.

Strax söder om naturvärdesobjekt 1 ligger objekt 2 (klass 3 – påtagligt naturvärde). Objektet består idag av mark som håller på att växa igen, se figur 30, och dess värde består till stora delar av att området fungerar som en refug för arter som kan ha svårt att hitta livsmiljöer i det intensivt brukade jordbrukslandskapet. Detaljplaneförslaget bedöms medföra att hela objektet försvinner, men då galoppbanans mitt föreslås bestå av gräs, bevarande buskage och möjliga dammar för bevattning, ersätts den förlorande biotopen, varför påverkan bedöms som begränsad.

Figur 31. Naturvärdesobjekt 2 som ligger söder om lertäktsdammen (höger i bild). Foto. Ekoll AB.

Naturvärdesobjekt 4 bevaras i sin helhet i detaljplanen, och säkerställs genom bestämmelser på plankartan.

6.2.3.3 Skyddade arter

GROD- OCH KRÄLDJUR

Lökgröda påträffades inte vid den fördjupade artinventeringen, varför det kan uteslutas att arten reproducerar sig i någon av de våtmarker som finns inom inventeringsområdet, se figur 32.

Lökgröda förekommer dock i naturreservatet Norre Wång som ligger söder om planområdet. Risk kan finnas för en negativ påverkan på arten om trafikintensiteten ökar på vägarna förbi naturreservatet. Då biltrafiken huvudsakligen ska ledas in i området från Malmövägen via Virängsvägen, och inte passera naturreservatet bedöms inga negativa konsekvenser uppstå på arten.

Större vattensalamander har påträffats inom våtmark 2 och 3. Eftersom större vattensalamander omfattas av 4 a § Artskyddsförordningen är även artens livsmiljöer skyddade. Våtmarkerna som arten vistas i får därmed inte påverkas negativt på ett sådant sätt att våtmarkerna blir olämpliga som lekvatten för arterna samt att vandringsvägarna mellan lekvattnen inte påverkas. Då våtmark 2 och 3 ligger utanför planområdet, och inte påverkas av föreslagen markanvändning, bedöms varken artens livsmiljöer eller våtmarkernas ekologiska funktion påverkas. Inga negativa konsekvenser uppstår på arten.

Figur 32. Inventerade våtmarker med avseende på groddjur. Källa: NVI (Ekoll AB, 2023. Rev. 2025).

Inom inventeringsområdet har vanlig padda påträffats i alla de tre våtmarkerna, se figur 31. Ätlig groda har identifierats i den vattenfyllda lertäktens vassbälten (våtmark 1). Detaljplanen bedöms påverka våtmark 1, då delar av denna avses att fyllas igen.

Totalt föreslås cirka 1,9 ha att fyllas igen. Den kvarvarande våtmarken uppgår till cirka 2,9 ha. Igenfyllningen innebär en minskning av habitat och livsmiljöer för både vanlig padda och ätlig groda. En stor del av lertäkten kommer dock att finnas kvar, och säkerställs på plankartan via bestämmelse W (Vattenområde). I öster avses befintliga vassområden att finnas kvar, vilka är viktiga för framför allt den ätliga grodan. Minskningen av groddjurens habitat bedöms som försumbar, och påverkan på arterna bedöms därför som begränsad.

Våtmark 1 föreslås utgöra en del av den hantering av dagvatten som föreslås inom ramen för detaljplanen. Fördröjning och rening av dagvatten föreslås ske i anlagda dagvattendammar på galoppbanans innerplan, där vattnet sedan leds till det våtmark 1 (täktsjön), innan det slutningen når recipienten Spångholmsbäcken. Beräkningar av föroreningsinnehåll i dagvattnet med säkerställda dagvattenåtgärder har genomförts, och resultatet visar att föroreningsbelastningen i dammen minskar jämfört med nollalternativet, varför ingen påverkan avses uppstå på groddjuren i lertäktsdammen.

Den vanliga paddan återfinns också inom våtmark 2 och 3. Våtmark 2 och 3 berörs inte av detaljplaneförslaget. Dock kan det antas att rörelser mellan våtmark 1, 2 och 3 förekommer eftersom vanlig padda har identifierats inom alla tre våtmarker.

Då andelen byggrätter inom planområdet är begränsade, och då en stor del av markanvändningen utgörs av gräs och grus samt natur bedöms inte konnektiviteten mellan de tre dammarna påverkas nämnvärt.

Goda möjligheter finns för paddan att röra sig mellan våtmark 1, 2 och 3 både inom de naturstråk som föreslås, samt galoppbanans gräsklädda mitt. Nya dagvattendammar samt stråk föreslås i galoppbanans mitt som kan bidra till att nya habitat och spridningsstråk för groddjur bildas. Här är dock detaljutformningen av dagvattenhanteringen viktig. Då andelen fordon som rör sig inom planområdet är begränsad, och under endast vissa tidsperioder, bedöms andelen mortalitet som liten.

Risk kan finnas för en påverkan på groddjuren i våtmark 1, vid arbetet med igenfyllningen. Inga åtgärder som kan skada förekommande groddjur bör utföras i våtmarken under perioden 15 mars - 1 november. Yngel och metamorfer finns i vattnet under denna period och inga livsstadier av groddjur får avsiktligt dödas med hänsyn till fridlysningsbestämmelserna i 4 a § och 6 § Artskyddsförordningen. Då åtgärden säkerställs i exploateringsavtalet, samt även kommer att föreslås som villkor i kommande tillståndsansökan enligt 11 kap MB, bedöms inga negativa konsekvenser uppstå.

Sammantaget bedöms inte detaljplaneförslaget medföra några negativa konsekvenser på groddjurens lokala, regionala eller nationella bevarandestatus, varför ingen dispens från artskyddsförordningen behöver sökas.

FÅGLAR

Alla fågelarter omfattas av fridlysningsbestämmelser enligt 4 § Artskyddsförordningen som innebär förbud att avsiktligt skada eller döda fåglar eller skada bon. Fridlysningen för fåglar innebär förbud att:

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, om inte störningen saknar betydelse för att
 - a) bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
 - b) återupprätta populationen till den nivån.

Punkt 4 a och 4 b har lagts till för fåglar i 4 § eftersom mycket mänsklig aktivitet såsom skogsbruk, bil- och tågtrafik skadar och dödar ofta enskilda individer av fåglar och därför kan förordningen inte tolkas helt bokstavligt. Syftet med förordningen är att se till att bibehålla livskraftiga populationer av alla arter.

Detaljplanen innebär att delar av den vattenfyllda lertäkten behöver fyllas igen för att möjliggöra etablering av anläggningens galoppbana och kringliggande verksamhet. Totalt föreslås 1,9 hektar fyllas igen. Kvarstående våtmark uppgår till cirka 2,9 ha. Lertäktens betydelse som häckningsmiljö kan variera beroende på fågelart. Alla fågelarter som beskrivs kunna häcka i lertäkten behöver inte häcka här årligen, men alla arterna har möjligheten att häcka här främst

på grund av de breda vassbältena. I dagsläget förekommer främst fågelarter knutna till vassbälten. Vid igenfyllnaden av våtmarken avses de befintliga vassområdena i öster att bevaras.

Då delar av den vattenfyllda lertäkten kommer att bevaras (säkerställs på plankartan via bestämmelsen *W – Vattenområde*), kan den fortsättningsvis vara en häckningsmiljö för fåglar. Troligen har lertäkten ingen avgörande betydelse för fågelarternas bevarandestatus nationellt, men lertäkten är definitivt ett komplement till närliggande häckningsmiljöer. Genom de dagvattenåtgärder som föreslås i området, kan även nya miljöer skapas för fåglarna. Fågelarternas bevarandestatus nationellt, regionalt eller lokalt bedöms inte påverkas negativt av detaljplanen.

Arbetet med igenfyllningen av delar av lertäkten behöver ske utanför häckningstid för att inte störa eller skada närvarande fågelarter under häckningstiden vilken inträffar från mars till juli beroende på fågelart. Skyddsåtgärden kommer att säkerställas via exploateringsavtal, samt föreslås som villkor i samband med att tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap MB söks.

FLADDERMÖSS

Ett flertal fladdermusarter finns rapporterade inom spridningsavstånd till det aktuella planområdet. Flera av dessa kan tänkas nyttja den gamla vattenfyllda lertäkten (naturvärdesobjekt 1) som jaktområde då den genererar en mängd insekter. Då stora delar av den vattenfyllda lertäkten kommer att bevaras (säkerställs på plankartan via bestämmelsen *W – Vattenområde*), kan den fortsättningsvis utgöra jaktlokal för fladdermöss. Dessutom föreslås dagvattendammar inom galoppbanans mitt som kan komplettera de befintliga jaktlokalerna i området. Ingen negativ påverkan bedöms uppstå.

Artificiellt ljus kan störa fladdermössens navigering, övernattning och matning. Belysning nära fladdermöss färdvägar, riskerar att öka deras flygtid och energianvändning genom att avskärma dem från mat- och vattenkällor. Det är dock inte alla arter av fladdermöss som är ljuskänsliga, en del är också ljusopportunistiska, vilket innebär att de dras mot ljuskällor på grund av de insektssamlingar som belysning medför.³ Då anläggningen endast kommer att vara upplyst under begränsade tider, bedöms påverkan som begränsad.

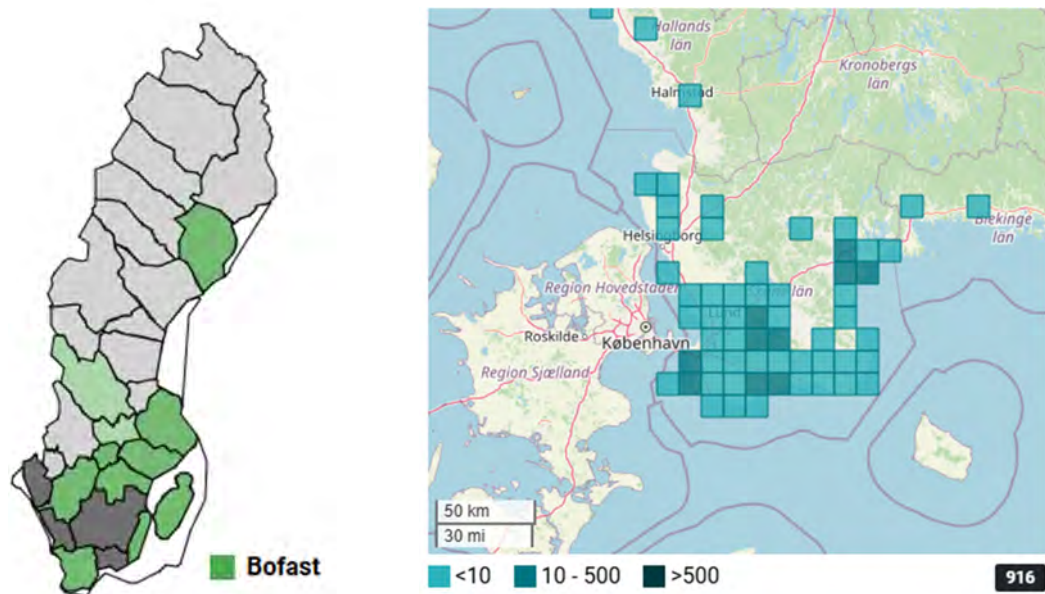
Sammanfattningsvis bedöms inte detaljplaneförslaget utlösa förbud enligt artskyddsförordningen, då jakt och boplatssområden inte påverkas negativt. Dessutom bibehålls områdets kontinuerliga ekologiska funktion genom att byggrätterna är begränsade.

INSEKTER

Inom inventeringsområdet har två insektsarter identifierats i samband med att naturvärdesinventeringen utfördes (Ekoll AB. 2023. Rev. 2025); Mosshumla (NT) och Sexfläckig bastardvärmare (NT). Båda arterna är knutna till markerna inom naturvärdesobjekt 2 som till stora delar försvinner när detaljplaneförslaget realiserar, varför risk finns för påverkan på arterna. Idag återfinns mosshumlan främst på Öland, Gotland samt längs kusten och på

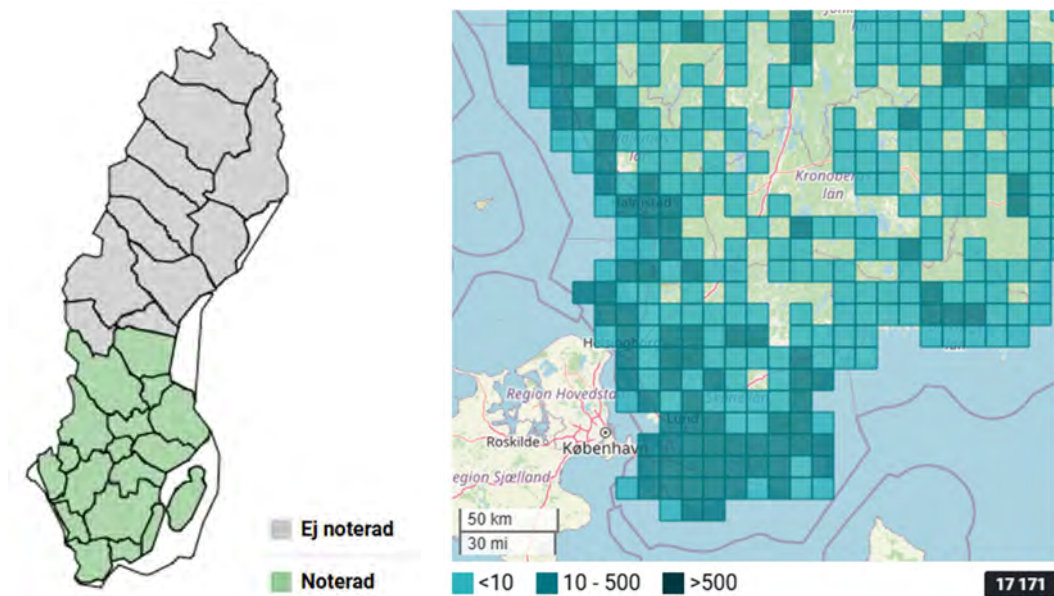
³ Ljusförorenings påverkan på fladdermöss. Skövde högskola 2019.

sandfålt i Skåne, se figur 33.⁴ Då mosshumlan är tämligen allmän i området, samt bofast, bedöms inte artens lokala, regionala och nationella bevarandestatus påverkas negativt av detaljplaneförslaget. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå för arten.

Figur 33. Mosshumlans utbredning i Sverige. Källa. www.artfakta.se

Vad gäller den sexfläckiga bastardsvärmaren, så är arten utbredd främst i Götaland och södra Svealand, se figur 34. De nordligaste lokalerna finns i södra Norrland i Värmland, Dalarna, och Hälsingland. I Götaland är den fortfarande lokalt allmän och en av de vanligaste bastardsvärmarna.⁵

Figur 34. utbredningen i Sverige av sexfläckig bastardsvärmare. Källa. www.artfakta.se

⁴ <https://artfakta.se/taxa/102702/karta>

⁵ <https://artfakta.se/taxa/201164/information?list=true>

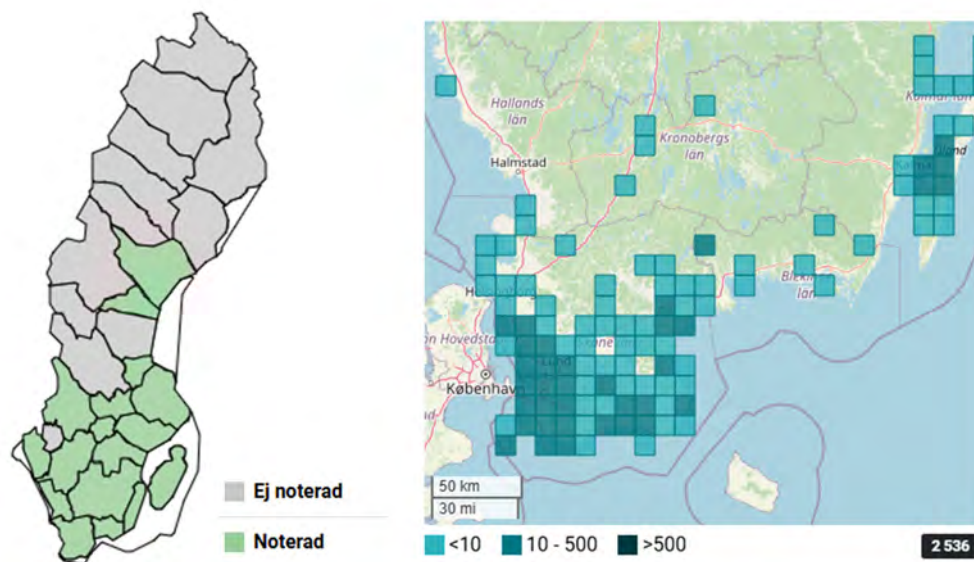
Då den sexfläckiga bastardsvärmaren är vanlig i Skåne samt norrut mot södra Svealand, bedöms inte artens lokala, regionala och nationella bevarandestatus påverkas negativt av detaljplaneförslaget. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå för arten.

KÄRLVÄXTER

I artportalen (perioden 2003–2023) finns ett antal observationer av kärlväxter rapporterade. Inga av kärlväxterna, med undantag av piggtistel, kunde identifieras under naturvärdesinventeringen (Ekoll AB 2023. Rev. 2025). Piggtisteln återfanns inom naturvärdesobjekt 2, som kommer att tas i anspråk av galoppbanläggningen varför det kan antas att lokalen försvinner.

Idag finns piggtistel som bofast i Skåne, Blekinge, på Öland och Gotland samt i Västergötland, se figur 35. Den har inga aktuella fynd från Bohuslän, Södermanland, Västmanland och Uppland. Flest lokaler har piggtistel i Skånes kalkområden (224 lokaler) och på Gotland.⁶

Då Piggtisteln är relativt vanligt förekommande i Skåne, och då ett flertal lokaler finns i närområdet, bedöms inte artens lokala, regionala och nationella bevarandestatus påverkas negativt av detaljplaneförslaget. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå för arten.

Figur 35. Piggtistelns utbredning i Sverige. Källa. www.artfakta.se

FISKAR

I Spångholmsbäcken, norra gränsen av planområdet, har ål observerats (uppgifter från elfiskeregistret). Då Spångholmsbäcken inte påverkas av detaljplaneförslaget bedöms inga negativa konsekvenser uppstå för ålen.

⁶ <https://artfakta.se/taxa/1865/karta>

6.2.3.4 Värdeelement

Ambitionen är att spara befintliga träd inom planområdet. I planbestämmelserna regleras detta genom ändrad lovplikt vilket innebär att marklov krävs för fällning av träd med stamdiameter större än 20 cm.

6.2.3.5 Generellt biotopskydd

Angående det generella biotopskyddet så är det endast de identifierade småvattnen i jordbrukslandskapet som i detta fall består av diken som ligger inom planområdets gräns. Det befintliga diket som går i planområdets östra gräns ska vara kvar och berörs ej av detaljplanens genomförande.

6.2.3.6 Samlad bedömning

I naturvärdesinventeringen (Ekoll AB), görs bedömningen att planområdet mestadels hyser områden med lågt naturvärde i form av konventionellt odlad jordbruksmark men har ett antal värdekärnor för biologisk mångfald. De mest värdefulla miljöerna för biologisk mångfald utgörs av vattenmiljöerna, vilket beaktas i detaljplaneförslaget genom att denna till stora delar bevaras och säkerställs med planbestämmelse W (Vattenområde).

Ingen av de identifierade skyddsvärda arterna bedöms påverkas negativt av detaljplaneförslaget, och inte heller bedöms dess lokala, regionala eller nationella bevarandestatus påverkas.

Det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturmiljö, *Backlandskapet söder om Romeleåsen (N87)*. Enligt upprättad NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025), omfattas inte planområdet av några av de utpekade värdekärnorna. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå på riksintresseområdet.

Sammantaget bedöms detaljplaneförslaget inte medföra några negativa konsekvenser för naturmiljö.

6.2.4 Skadeförebyggande åtgärder

6.2.4.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

W - vattenområde

n₁ – Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk.

n₂ – Marken får inte användas för parkering.

a₃ – Marklov krävs även för fällning av träd med stamdiameter större än 20 cm

6.2.4.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

För att gynna olika typer av fåglar kan delar av våtmarken hållas mer öppen och andra delar mer slutna där vass tillåts växa.

Fiskfria våtmarker är i regler artrikare än våtmarker som håller fisk på grund av fiskens predation på insekter och småkryp samt vissa fiskarters uppgrumling av botten. En rekommendation är därför att den gamla lertakten hålls så fiskfri om möjligt, vilket gynnar bland annat insektslivet, groddjur, undervattensvegetationen samt vissa fågelarter.

Om ett utlopp avses uppföras rån våtmarken till Spångholmsbäcken kan en brunn eller munk installeras på ett sådant sätt att fisk inte tillåts att ta sig förbi.

6.3 VATTEN OCH VATTENKVALITÉ

Aspekten avgränsas till att utreda bedöma effekter och konsekvenser av detaljplanens hantering av dagvatten samt påverkan på MKN för vatten

6.3.1 Bedömningsgrunder

År 2000 trädde EU:s gemensamma regelverk om vatten, det så kallade Vattendirektivet, i kraft. Syftet med direktivet är att säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten som är tillräckligt stora omfattas av Vattendirektivet och kallas då formellt för vattenförekomster.

Miljökvalitetsnormerna omfattar ekologisk och kemisk ytvattenstatus samt kemisk- och kvantitativ grundvattenstatus. Den ekologiska statusen bedöms på en femgradig skala; hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig medan kemisk ytvattenstatus har två klasser; god eller uppnår ej god. Grundvattens kemiska och kvantitativa status klassas som god eller otillfredsställande. Dessa beskrivs i VISS (Vatteninformationssystem Sverige). En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas *god status*.

För alla vattenförekomster gäller försämrings- och äventyrandeförbudet. Detta innebär förbud mot att försämma och äventyra möjligheten till förbättring. Det innebär också att statusklassen för en kvalitetsfaktor inte får försämmas.

Svedala kommun har en antagen dagvattenstrategi från år 2018. I denna beskrivs bland annat kommunens fyra huvudmål för att uppnå en hållbar dagvattenhantering:

1. Minska dagvattenbildning, motverka uppkomsten av höga dagvattenflöden och utjämna dagvattnet nära källan
2. Undvika skadliga och kostsamma översvämningar
3. Minska dagvattnets negativa påverkan på recipienten
4. Nyttja dagvatten som en resurs så att mångfunktionella ytor kan skapas

Annat övergripande mål är att dagvattnet bör nyttjas som en resurs i stadsplaneringen och utgöra ett positivt inslag till gestaltningen. Till målen beskrivs strategiska åtgärder, exempelvis att hårdgjorda ytor ska begränsas, att lokala förhållanden i form av lågstråk och grönområden ska nyttjas och att dagvattenanläggningar ska utformas så att de kan underhållas.

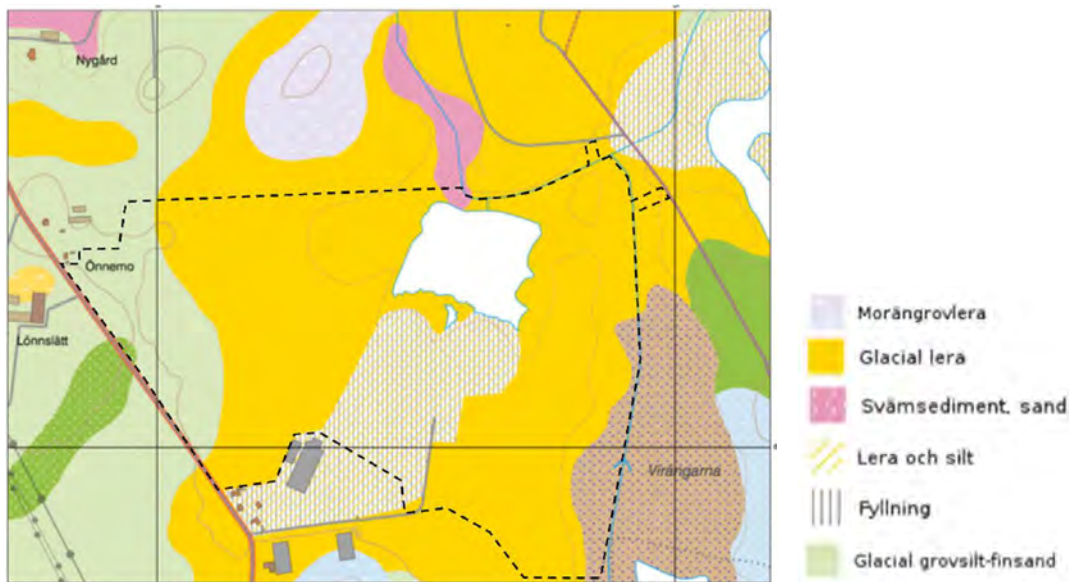
Vid framtagande av dagvattenlösningar och dimensionering har Svenskt Vattens publikationer P105 och P110 varit vägledande.

En dagvattenutredning med VA-utredning och skyfallsanalys (WSP 2025) har upprättats och utgör underlag för konsekvensbedömningen av aspekten. Denna kan ses som bilaga till övriga planhandlingar.

6.3.2 Förutsättningar

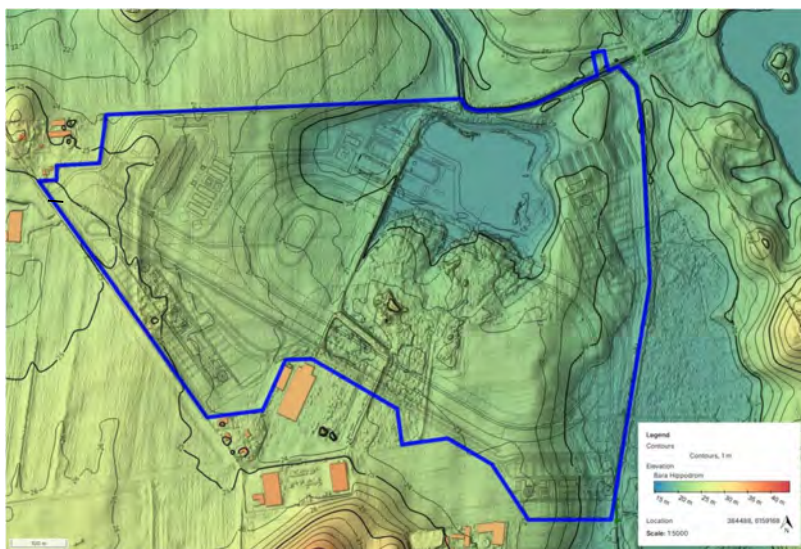
6.3.2.1 Topografi och geologi

SGU:s jordartskarta visar att planområdet framför allt består av glacial lera och fyllning av lera och silt (figur 36). Tidigare markägare har tillfört fyllnadsmassor på fastigheten i syfte att fylla igen tidigare lertäkt och göra marken mer användbar. Den geotekniska utredningen (Tyréns, 2025) har i sin MUR angett att fyllnadsmassorna har en mäktighet på 1,1–3,8 m och utgörs av lera, sand, grus, silt, lermörän, tegel och kol. Fyllningen bedöms inte vara packad.

Figur 36. Utsnitt ur jordartskarta (källa: SGU). Planområdets ungefärliga utbredning visas med svart streckad linje.

Den topografiska kartan visar att planområdet lutar mot nordöst, med en höjdskillnad på cirka 5 meter, från ungefär +25 m.ö.h. i väst till +20 m.ö.h. i nordöst, se figur 37). I den nordöstra delen finns en utbredd lågpunkt, ett instängt område som tidigare utgjorde en lertäkt, men som idag är vattenfylld.

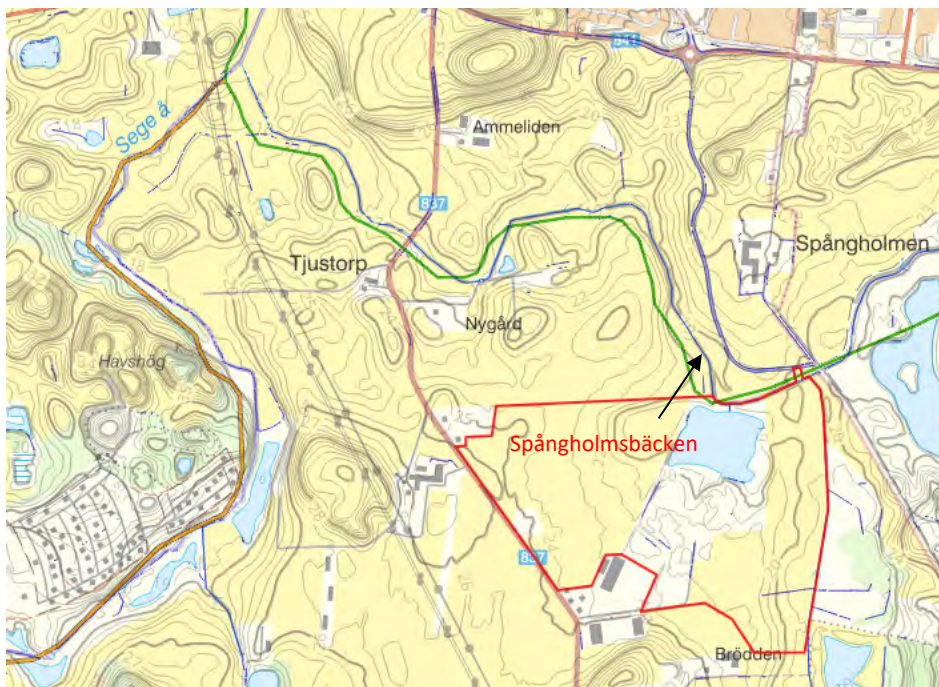

Figur 37. Den topografiska kartan visar att planområdet lutar mot nordöst (Källa: Scalgo).

Inom planområdet finns inget befintligt dagvattennät, och det är inte heller aktuellt att ansluta området till det kommunala nätet.

6.3.2.2 Miljökvalitetsnormer för vatten

Recipient för planområdet är Spångholmsbäcken, som i sin tur leder ut till Segeå, se figur 38. Spångholmsbäcken omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. Enligt VISS har bäcken idag en otillfredsställande ekologisk status, och uppnår ej god kemisk status. Dess tillkomst/härkomst bedöms vara naturlig.

Figur 38. Spångholmsbäckens sträckning mellan Yddingsjön och Segeå.

Vattenförekomsten uppnår inte kraven för god ekologisk status avseende fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer för övergödning. Utsläppsbehandlande och/eller - förebyggande åtgärder har genomförts till en nivå som gör att god status kan uppnås på sikt. Vattenförekomsten uppnår heller inte god status på grund av hydromorfologisk påverkan från jordbruk. Åtgärder ska genomföras för att minska påverkan så att god status kan nås. Vattenförekomstens återhämtning tar tid och åtgärder bör därför sättas in så snart som möjligt för att nå målet. Tidsfrist gäller till år 2027 med skälet att det inte är tekniskt möjligt att nå god status tidigare på grund av kunskapsbrist.

I vattendraget finns det också en väsentlig påverkan på fisk. I vattenförekomsten finns exempelvis vandringshinder som påverkar akvatiska organismer negativt. Dessa vandringshinder fragmenterar vattendraget och hindrar fiskars och bottenlevande djurs förflyttningar upp- och ned i vattensystemet, samt hämmar flödet av näringsämnen, sediment och organiskt material. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattendraget i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god. På grund av påverkan från jordbruk uppnås ej heller god status avseende ammonium. Trots genomförda åtgärder för att minska läckaget av näringsämnen från jordbruksmark kvarstår problem med för höga halter av ammonium.

Vattenförekomsten bedöms inte uppnå god status med avseende på Bromerade difenyletrar (PBDE). Gränsvärdena för PBDE överskrider i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kust-vatten.

Utsläpp av PBDE har under lång tid skett i både Sverige och utomlands vilket lett till långväga luftburen spridning och storskalig atmosfärisk deposition av dessa ämnen. Vattenförekomsten bedöms inte uppnå god status med avseende på kvicksilver (Hg). Gränsvärdet för Hg överskrider i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vatten-drag och kustvatten. Utsläpp av Hg har under lång tid skett i både Sverige och utomlands vilket lett till långväga luftburen spridning och storskalig atmosfärisk deposition.

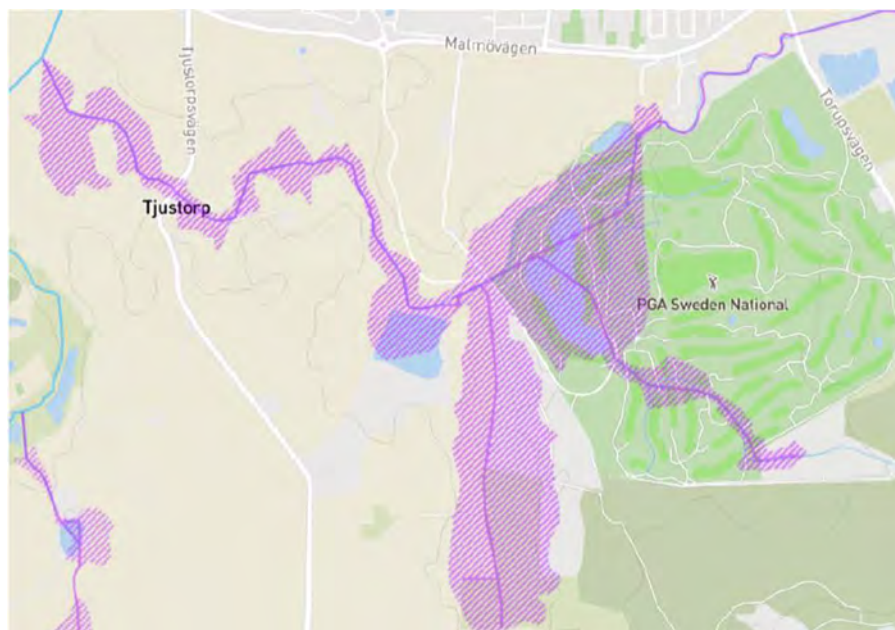
Tabell 22. Aktuell status, miljö kvalitetsnormer samt klassificerade kvalitetsfaktorer för Spångholmsbäcken (WA20240813) enligt VISS. Källa. Dagvattenutredning (WSP 2025).

Aktuell status	Kvalitetskrav	Klassificering	
Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2033	Kvalitetsfaktorer:	
		Biologiska	Fisk
		Fysikalisk-kemiska	Näringsämnen Försuming Särskilda förorenande ämnen
		Hydromorfologiska	Konnektivitet i vattendrag Hydrologisk regim i sjöar Morfologiskt tillstånd i sjöar
Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus	Prioriterade ämnen:	
		Bromerad difenyleter	
		Kvicksilver och kvicksilverföreningar	

6.3.2.3 Vattenskyddsområde och dikningsföretag

Planområdet omfattas inte av något vattenskyddsområde.

Planområdet ligger precis i kanten av två diken/bäckar som ingår i 'Spångholmsbäckens dikningsföretag' (1959), se figur 39. Förutom bäcken i norr ingår även diket som löper söderut längs planområdets östra sida.

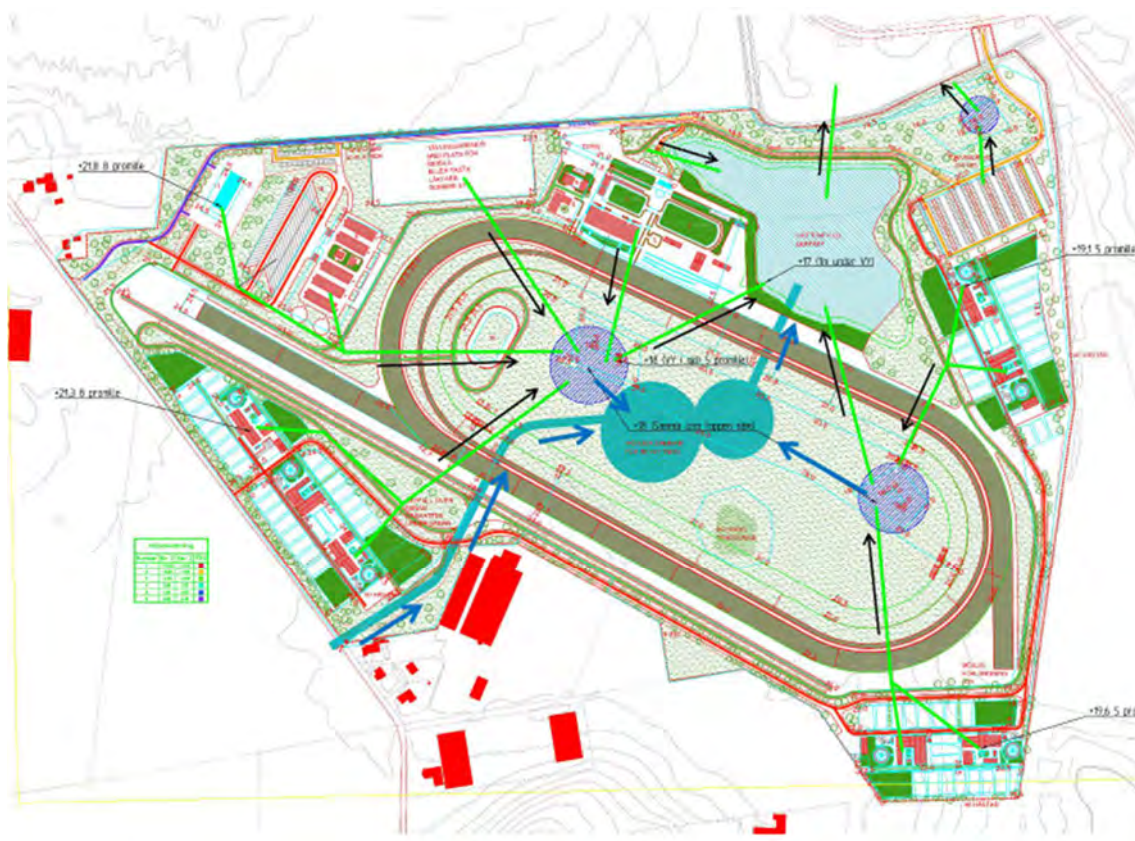
Figur 39. Planområdet omfattas av dikningsföretaget Spångholmsbäcken. Källa. Dagvattenutredning (WSP 2025).

6.3.3 Detaljplanens miljöpåverkan

6.3.3.1 Föreslagen dagvattenhantering och höjdsättning

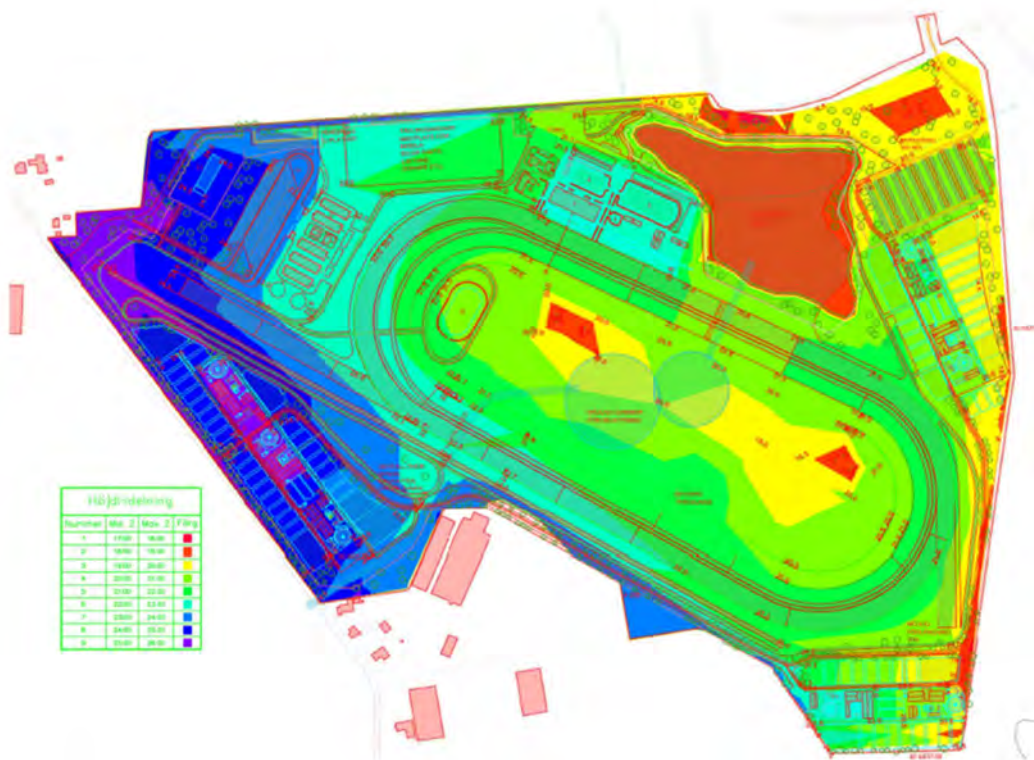
I dagvattenutredningen (WSP 2025) föreslås lämplig dagvattenhantering, se figur 40. Föreslagen dagvattenhantering är säkerställd via exploateringsavtal. Vid utformningen av dagvattenanläggningen har antagits att fastighetsägaren har utfört avhjälpandeåtgärder för de föroreningar (Beccia 2018) som har konstaterats inom området.

Den planerade dagvattenhanteringen föreslår fördröjning och rening av dagvatten i anlagda dagvattendammar på galoppbanans innerplan samt vid parkeringen i nordöstra delen av området. Från dagvattendammarna på innerplanen leds sedan det renade vattnet till täktsjön, innan det slutligen når recipienten Spångholmsbäcken. Det renade dagvattnet från parkeringen föreslås ledas direkt till Spångholmsbäcken. För skyfallshantering föreslås torrdammar/svämplan i anslutning till dagvattendammarna på innerplanen. Vid skyfall större än vad torrdammarna/svämplanen på innerplanen kan hantera bräddar vatten ytligt mot täktsjön.

Figur 40. Föreslagen dagvattenhantering. Källa. Dagvattenutredning (WSP 2025).

Ett förslag på höjdsättning av planområdet har tagits fram, se figur 41. Höjdsättningen syftar främst till att säkerställa att skyfall leds in till innerplanen, men även har möjlighet att rinna ut från innerplanen, till täktsjön, ytledes.

Figur 41. Förslag på översiktlig höjdsättning med fokus på dagvatten och skyfall. Källa. Dagvattenutredning, WSP 2025.

6.3.3.2 Beräkningar av flöden

Beräkning av dimensionerande flöden har utförts för planområdet för de avrinningsförhållanden som råder före och efter exploatering. De dimensionerande dagvattenflödena har beräknats med den rationella metoden med återkomsttid på 2, 10, 20 och 100 år och med hänsyn till rinntid enligt Svenskt Vattens publikation P110 (Svenskt Vatten, 2016).

Rinntiden är beräknad till 150 minuter vid befintlig markanvändning och 20 minuter vid planerad markanvändning. Avrinningskoefficienter är hämtade från Svenskt Vatten P110. Klimatfaktor 1,25 användes för framtida flöden för att ta höjd för ökande nederbörd i framtiden, vilket rekommenderas för nederbörd med kortare varaktighet än en timme enligt Svenskt Vatten P110.

Fördröjningsvolymen upp till 100-årsregn har beräknats för planområdet, se tabell 23. Med ett utflöde på 0,9 l/s/ha blir den erforderliga fördröjningsvolymen vid ett 2-, 10-, 20- och 100-årsregn 11 300 m³, 17 600 m³, 21 600 m³ och 35 100 m³. Observera att utjämningsvolymen för några scenarier inte når sitt max fram till max angiven regnvaraktighet (24 h).

Tabell 23. Erforderlig fördröjningsvolym för avrinning från planområdet.

	2-årsregn inkl. kf [m ³]	10-årsregn inkl. kf [m ³]	20-årsregn inkl. kf [m ³]	100-årsregn inkl. kf [m ³]
Utlöde 0,9 l/s/ha (53 l/s)	11 300*	17 600*	21 600*	35 100*
Utlöde bef. 2-årsregn (130 l/s)	6 900	13 100*	17 000*	30 600*
Utlöde bef. 10-årsregn (215 l/s)	-	10 200	13 500	25 900
Utlöde bef. 20-årsregn (270 l/s)	-	-	12 400	24 000
Utlöde bef. 100-årsregn (450 l/s)	-	-	-	20 300

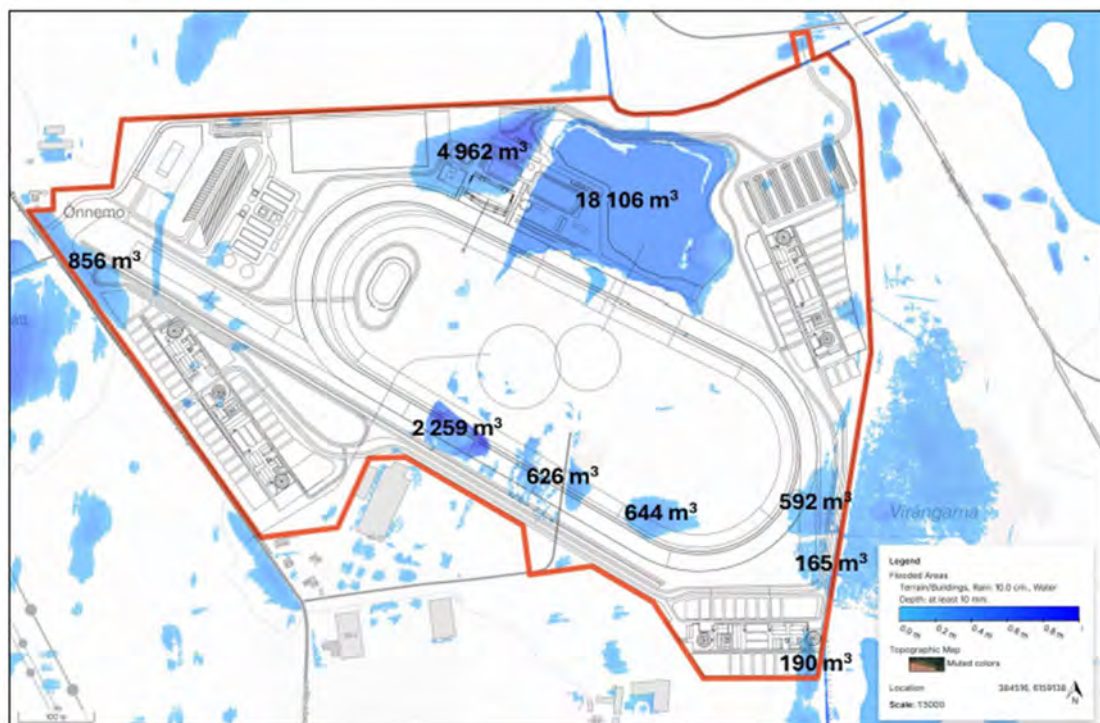
*Utlämningsvolymen har inte nått sitt max fram till max angiven regnvaraktighet på 24 h.

Avrinning från ett 24 ha stort område i syd/sydväst rinner till planområdet vid större nederbördstillfällen och tillkommer till beräkningarna. Området motsvarar en tillrinning på 280 l/s vid ett 100-årsregn och en erforderlig fördröjningsvolym vid samma återkomsttid på ca 3 300 m³. Inom det uppströms liggande avrinningsområdet finns dock lågpunkter som fördröjer flödet innan det når planområdet och volymen i lågpunkterna bedöms till cirka 940 m³.

En lågpunktsanalys i Scalgo visar att planområdet under befintliga förhållanden (höjder) i samband med 100 mm nederbörd fördröjer cirka 28 400 m³ vatten, se figur 42. Storleksordningen överensstämmer med teoretiskt beräknad erforderlig fördröjningsvolym.

I dagvattenutredningen (WSP 2025) föreslås lämplig dagvattenhantering, se vidare under avsnitt 6.3.3.1 *Föreslagen dagvattenhantering*.

Enligt av kommunen erhållen checklista för dagvattenhantering är målsättningen att ett 20-årsregn ska fördröjas till ett utflöde på 1,5 l/s, ha. Då tillåtet utflöde till markavvattningsföretaget endast är 0,9 l/s, ha kommer dagvattenanläggningarnas utlopp strypas till det flödet. Fördröjning inom planområdet kommer dels ske inom dagvattenanläggningar där dagvattnet renas innan det leds till recipienten, dels i skyfallsytor där endast fördröjning sker. Dagvattenanläggningar föreslås dimensioneras för att fördröja och rena ett 10-årsregn. För att inte öka tillrinningen till recipienten vid ett skyfall så dimensioneras dock skyfalls-anläggningarna för att fördröja motsvarande volym som uppstår inom planområdet vid ett 100-årsregn idag. Det vill säga att vatten som avrinner inom planområdet vid regnhändelser upp till ett 10-årsregn fördröjs och renas medan vatten som avrinner inom planområdet vid regnhändelser större än 10-årsregn och upp till ett 100-årsregn, endast fördröjs.

Figur 42. Skyfallsvolymer vid 100 mm inklusive infiltration, befintliga förhållande (källa: Scalgo). Planområdet visas i rött.

I beräkningarna av erforderlig fördröjningsvolym i dagvattendammarna har det antagits att endast parkeringen och infartsvägen i nordöstra delen leds till dagvattendammen i samma del. Resterande ytor inom planområdet, exklusive grönområden och promenadstråk kring täktsjön, beräknas ledas till dagvattendammarna på galoppbanans innerplan. Avrinning från grönområden och promenadstråk kring täktsjön bedöms inte vara förorenande i en sådan grad att det påverkar täktsjön negativt.

Den totala erforderliga fördröjningsvolymen vid ett 10-årsregn och ett utflöde på 0,9 l/s, ha är 15 880 m³ (se tabell 24). Motsvarande volym vid ett 20-årsregn är 19 420 m³ (se tabell 25).

Tabell 24. Beräkning av erforderlig magasinvolym i dagvattendammarna inom planområdet vid 10-årsregn.

Åtgärd	Inflöde (l/s)	Utföde (l/s)	Fördröjningsvolym (m ³)
Damm innerplan (vänster)	2 900	27	8 800
Damm innerplan (höger)	2 070	18	6 370
Damm parkeringen	270	1	710
Totalt			15 880

Tabell 25. Beräkning av erforderlig magasinvolym i dagvattendammarna inom planområdet vid 20-årsregn.

Åtgärd	Inflöde (l/s)	Utföde (l/s)	Fördröjningsvolym (m ³)
Damm innerplan (vänster)	3 650	27	10 780
Damm innerplan (höger)	2 610	18	7 780
Damm parkeringen	340	1	860
Totalt			19 420

Dagvatten från planområdet föreslås ha ett utflöde begränsat till 0,9 l/s ha upp till 10-årsregn och därefter följa icke-försämrings-principen. Det innebär att flöden som överstiger ett 10-årsregn till stor del leds, utifrån föreslagen höjdsättning och därav avrinningsriktningen, till svämplanet i galoppbanans innerplan och övrigt vatten till täktsjön.

Icke-försämrings-principen vid ett 100-årsregn innebär att den totala erforderliga fördröjningsvolymen för planområdet blir 20 100 m³. Vid skyfall tillkommer även en erforderlig fördröjningsvolym från uppströms områden på 2 360 m³ (3 300 – 940), vilket innebär en total fördröjningsvolym inom planområdet på 22 460 m³. Föreslagna dagvattendammar har en total fördröjningskapacitet på 15 880 m³, vilket innebär att ytterligare 6 580 m³ behöver fördröjas för att följa icke-försämrings-principen. Fördelningen av dessa volymer beror av höjdsättningen i området och enligt föreslagen höjdsättning (se vidare under avsnitt 6.3.3.1 Föreslagen dagvattenhantering och höjdsättning).

Utifrån den föreslagna höjdsättningen samt dagvattenhantering, beräknas den återstående fördröjningsvolymen i planområdet fördelas genom att 1 000 m³ fördröjs i befintlig täktsjö och 5 580 m³ i svämplanet på innerplanen. Innerplanens storlek medför att ännu större fördröjningskapacitet kan byggas in om behovet finns. Fördröjningen av 1 000 m³ i täktsjön motsvarar en höjning av vattenytan på cirka 3 cm.

6.3.3.3 Föroreningsberäkningar

Föroreningsberäkningar har utförts inom ramen för den upprättade dagvattenutredningen (WSP 2025). Beräkningarna är utförda i StormTac. För att uppskatta mängden och halten föroreningar i dagvattnet använder StormTac Web schablonhalter för specifika typer av markanvändning. Dessa föroreningshalter tillsammans med avrinningskoefficienter och areor för de olika typerna av markanvändning samt den årliga nederbörden för området ger mängden föroreningar som området genererar i genomsnitt på ett år. Modellen tar även hänsyn till schablonmässigt basflöde. Beräknade föroreningshalter är en uppskattning av föroreningssituationen i området, snarare än exakta värden. En årsnederbörd på 600 mm/år har använts.

Föroreningsberäkningar har genomförts efter det att full byggrätt har utnyttjats, samt att föreslagen dagvattenhantering har uppförts. Som ingångsvärde till beräkningarna har samtliga reningsanläggningar klassificerats som 'torr damm' och för parkeringen i nordöst har en oljeavskiljare inkluderats i beräkningarna. Resultatet av beräkningarna redovisas i tabell 26 och 27.

Tabell 26. Föroreningshalter [µg/l] före och efter exploatering jämfört med Riktvärdesgruppens (2009) riktvärden 2M (källa: StormTac). Halter som överstiger riktvärdet är markerade i rosa. Halter som ökar i samband med exploatering är markerade med skuggning (grå).

Ämne	Koncentration (µg/l)			
	Befintlig situation	Framtida situation Utan rening	Framtida situation Med rening	Riktvärde (2M)
Fosfor	150	120	94	160
Kväve	4100	1800	1200	2000
Bly	8,3	4,1	2,1	8,0
Koppar	12	12	8,3	18
Zink	56	32	22	75
Kadmium	0,75	0,17	0,15	0,40
Krom	2,4	2,1	1,1	10
Nickel	1,6	1,3	1,7	15
Kvicksilver	0,0058	0,018	0,013	0,030
Suspenderat material	77 000	27 000	11 000	40 000
Oljeindex	190	180	26	400
BaP	0,0075	0,011	0,0056	0,030
BOD	7700	3800	2100	Saknas

Tabell 27. Föroreningsmängder [kg/år] före och efter exploatering (källa: StormTac). Mängder som ökar är markerade med skuggning (grå).

Ämne	Mängder kg/år		
	Befintlig situation	Framtida situation Utan rening	Framtida situation Med rening
Fosfor	20	21	18
Kväve	530	340	220
Bly	1,1	0,76	0,39
Koppar	1,5	2,1	1,5
Zink	7,2	5,9	4,2
Kadmium	0,096	0,32	0,027
Krom	0,31	0,40	0,21
Nickel	0,20	0,24	0,31
Kvicksilver	0,00075	0,0033	0,0025
Suspenderat material	9900	5100	2100
Oljeindex	24	34	4,8
BaP	0,00096	0,0020	0,0010
BOD	980	710	400

Resultatet av beräkningarna visar att både föroreningsbelastningen (kg/år) och halterna (µg/l) till recipienten minskar för samtliga studerade parametrar med föreslagen dagvattenhantering. Dammarna har dessutom utlopp i täktsjön inom området och när vattnet passerar denna, innan det når recipient, kan ytterligare rening ske med bland annat hjälp av växter.

6.3.3.4 Föroreningsbelastning från hästar

Totalt kommer maximalt 280 hästar finnas inom verksamheten. Hästarna är antingen inne i stallen, i paddocken i anslutningen till stallen eller ute och tävlar/tränar på galoppbanan eller på någon av ridstigarna. Då tävlingshästar inte vistas i hagar utan översyn handlar det i praktiken om en till två timmar per dag i medeltal över ett år.

Allt gödsel i stallar kommer att samlas upp i slutna containers på området. Även från galoppbanan kommer allt träck samlas upp och det antas därmed att näringsbelastningen från den tid som hästarna tränar/tävlar är försumbar. Detsamma gäller för gäststallarna.

I föroreningsberäkningarna som har redovisats under *avsnitt 6.3.3.3* har djurhållningen inkluderats, men för att ha ett "worst case scenario" att jämföra med har det i kompletterande beräkningar antagits att det även är 280 hästar inom området. Eftersom hagarna kan vara relativt stora kan en låg djurdensitet uppnås, vilket minskar risken för näringsläckage.

Paddockarna är vanligtvis uppbyggda med väldränerade grus- och sandlager och har generellt en hög skötselintensitet. De är alltid väldränerade, så att de kan användas även vid nederbörd. Det får inte stå vatten på en paddock när den används då detta förändrar underlagets egenskaper och förändrar förutsättningarna för de tränande hästarna.

Produktionen av närsalter för hästar varierar starkt beroende vad för sorts hästar det avses och hur djuren används. Här antas att djuren kommer att vara högpresterande och därför kommer foderstatus (det vill säga fodrets näringsinnehåll) och foderkonsumtion vara hög. Man kan därför anta att näringsproduktionen kommer bli 60 kg N och 10 kg P för varje häst och år (Jordbruksverket, 2006). Paddockar rensas regelbundet på träck, medan urin samlas upp i de dräneringsledningar som är förlagda i ett nätverk under paddockarna. Paddockarna är väldränerade och därför har avrinningskoefficienten satts till 0,7. Större delen av närsalterna sitter i urinen, vilket är gemensamt för alla däggdjur. Vidare antas att cirka 70% av näringen följer med urinen och att 30% av föroreningarna i urinen binds i marken och därför inte når dräneringsledningarna. Eftersom hästarna kommer vara ute cirka en till två timmar per dag blir belastning från paddockarna för kväve $60 \times (2/24) \times 0,7 \times 0,7 = 2,5 \text{ kg N/häst, år}$ och för fosfor $10 \times (2/24) \times 0,7 \times 0,7 = 0,4 \text{ kg P/häst, år}$. I beräkningar för total belastning är det antaget att alla stallplatser är belagda, det vill säga 280 hästar. I ett "worst case scenario" skulle således årsbelastningen av kväve och fosfor från hästarna vara 700 kg N/år och 112 kg P/år.

I beräkningarna ingår de 100 hästar som endast tillfälligt besöker anläggningen under tävlingar. Troligtvis kommer de endast att vistas i stall och deras urin kommer således första hand att mockas bort.

Årsbelastningen av kväve och fosfor från hästarna på 700 kg N/år och 112 kg P/år vid ett "worst case scenario" kan jämföras med den totala belastningen från området idag på 530 kg N/år och 20 kg P/år samt den totala framtida belastningen på 220 kg N/år och 18 kg P/år (inklusive rening). Eftersom belastningen till recipienten förväntas minska i samband med exploateringen, ska inte ett fåtal dagar per år med full belastning i stallen kunna ha stor påverkan på helheten. Rening av fosfor bedöms dock vara extra viktig i samband med högre belastning i stallen.

6.3.4 Sammanfattande bedömning

Då föroreningsbelastningen på recipienten av samtliga studerade föroreningar minskar jämfört med nollalternativet, bedöms inte påverkan att uppnå MKN för vatten påverkas negativt av detaljplaneförslaget, snarare bedöms detaljplaneförslaget medföra *små till måttliga positiva konsekvenser för aspekten*.

Planområdet föreslås ha ett utflöde begränsat till 0,9 l/s, ha upp till 10-årsregn, för att därefter följa icke-försämrings-principen upp till ett 100-årsregn. Det betyder att den erforderliga fördröjningsvolymen för planområdet blir 20 100 m³. Vid skyfall tillkommer även en erforderlig fördröjningsvolym från uppströms område på 2 360 m³, vilket innebär en total fördröjningsvolym inom planområdet på 22 460 m³. Föreslagen dagvattenhantering, som har säkerställts på plankartan, bedöms kunna fördröja erforderliga mängder. Då utflödet är begränsat till 0,9 l/s ha påverkas inte dikningsföretaget.

Ingen risk bedöms föreligga att konstaterade och befintliga föroreningar sprids i området då den tidigare verksamhetsutövaren är ansvarig för avhjälpandeåtgärder om de skulle innebära en negativ påverkan på markmiljö och människors hälsa samt om de begränsar den framtida användningen av marken (10 kap 2 § MB).

6.3.5 Skadeförebyggande åtgärder

6.3.5.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

Föreslagen dagvattenhantering säkerställs genom reglering i exploateringsavtal.

Den vattenfyllda lertäktsdammen avses nyttjas i föreslagen dagvattenhantering. Denna är säkerställd på plankartan via bestämmelsen *W – vattenområde*.

6.3.5.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

Höjdsättning av området bör säkerställas på plankartan för att säkerställa att dagvatten rinner i enlighet med tänkt utformning. Om föreslagen höjdsättning i dagvattenutredningen (WSP 2025) av någon anledning behöver justeras, bör en revidering av Scalgo-analysen genomföras.

6.4 KLIMATANPASSNING

Aspekten avgränsas till att bedöma risken för översvämning inom och utanför planområdet.

6.4.1 Bedömningsgrunder

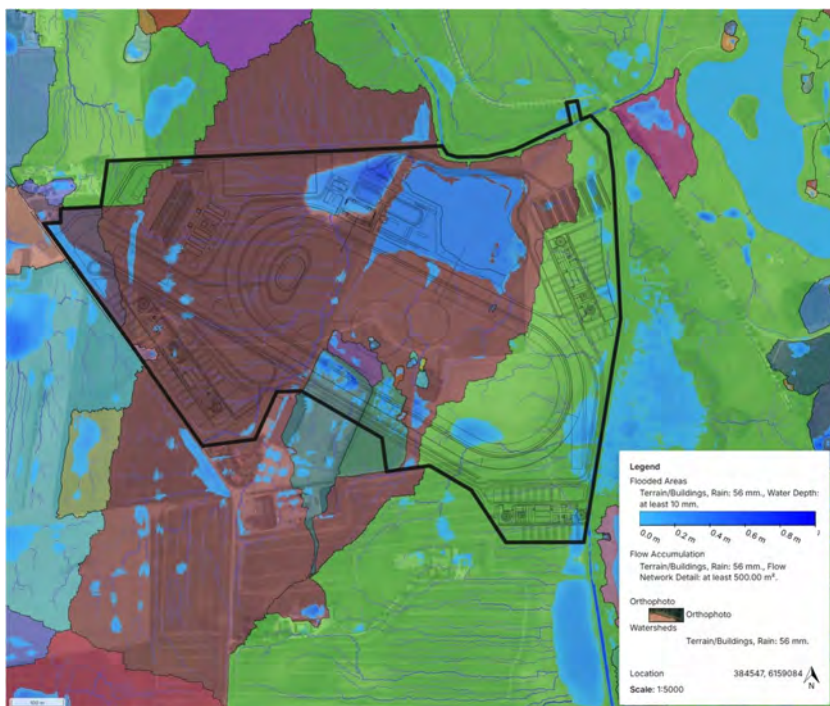
Se under avsitt 6.3 Vatten och vattenkvalité.

6.4.2 Förutsättningar

För information om topografi, avrinningsområde, geologi etcetera, se avsnitt 6.3 *Vatten och vattenkvalité*.

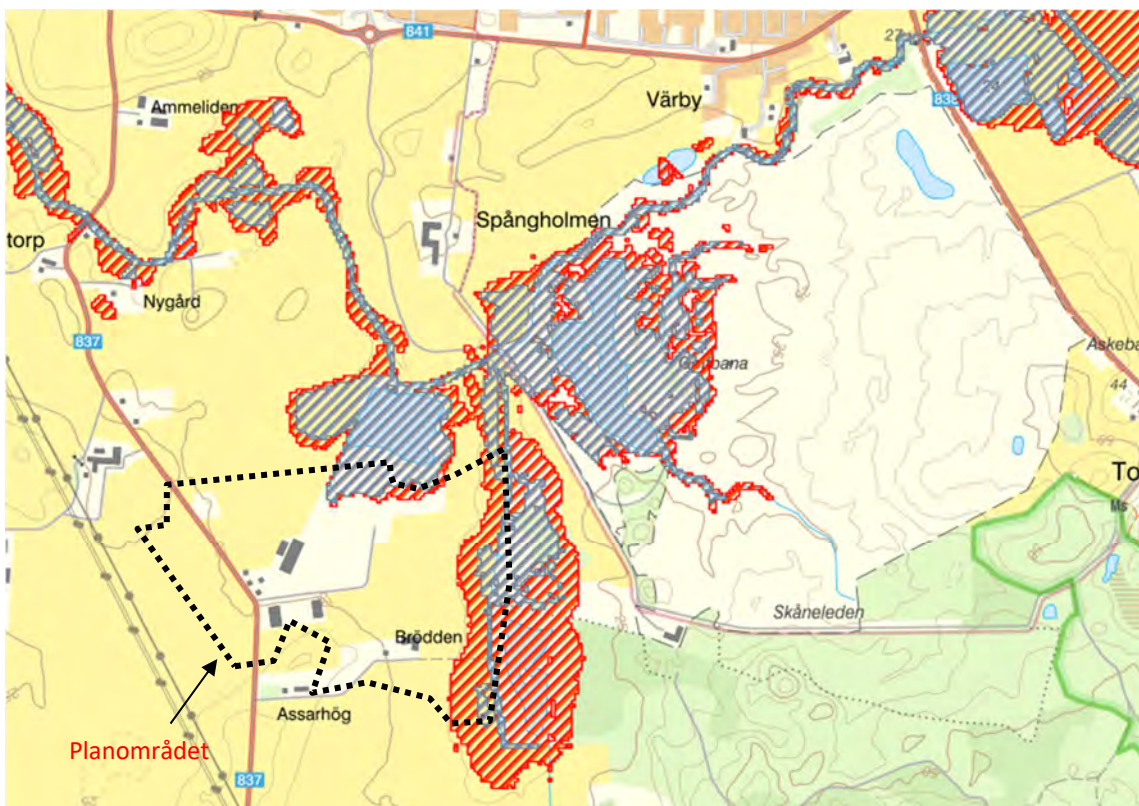
I dagvattenutredningen (WSP 2025) har en skyfallsanalys genomförts för de befintliga förhållandena. Vid en nederbördsmängd på 56 mm, vilket motsvarar ett regn med återkomsttiden 100 år, utgörs planområdet av framför allt av ett stort avrinningsområde (rött område i figur 42), som leder till lågpunkten som utgörs av den befintliga täktsjön. Avrinningsområdet sträcker sig även norr och sydväst om planområdet. Täktsjön har sitt utlopp via ett dike till Spångholmsbäcken i norr. Planområdets allra östligaste del avrinner österut, medan det nordvästra hörnet avrinner norrut. I planområdets östra plangräns finns idag ett befintligt dike som avleder vatten från det gröna avrinningsområdet i figur 41. Diket har sitt utlopp i Spångholmsbäcken.

Planområdet ligger inte inom riskområde för stigande havs- och vattennivåer. Avståndet till kusten är cirka 11 km.

Figur 43. Avrinningsområde, flödesvägar och instängda områden (källa: Scalgo). Svarta linjer visar planerad utformning och planområdet.

År 2016 tog länsstyrelsen i Skåne fram en svämplansanalys för vattendrag med avrinningsområden större än 500 hektar, se figur 44.

Figur 44. Länsstyrelsen Skånes svämplansanalys (Länsstyrelsen Skåne, 2016). Buffert 1,5 m i höjdd illustreras i grått och buffert 2,5 m i höjdd illustreras i rött. Plangräns illustreras med svart linje. Källa. Vatten och klimat, Länsstyrelsen Skåne.

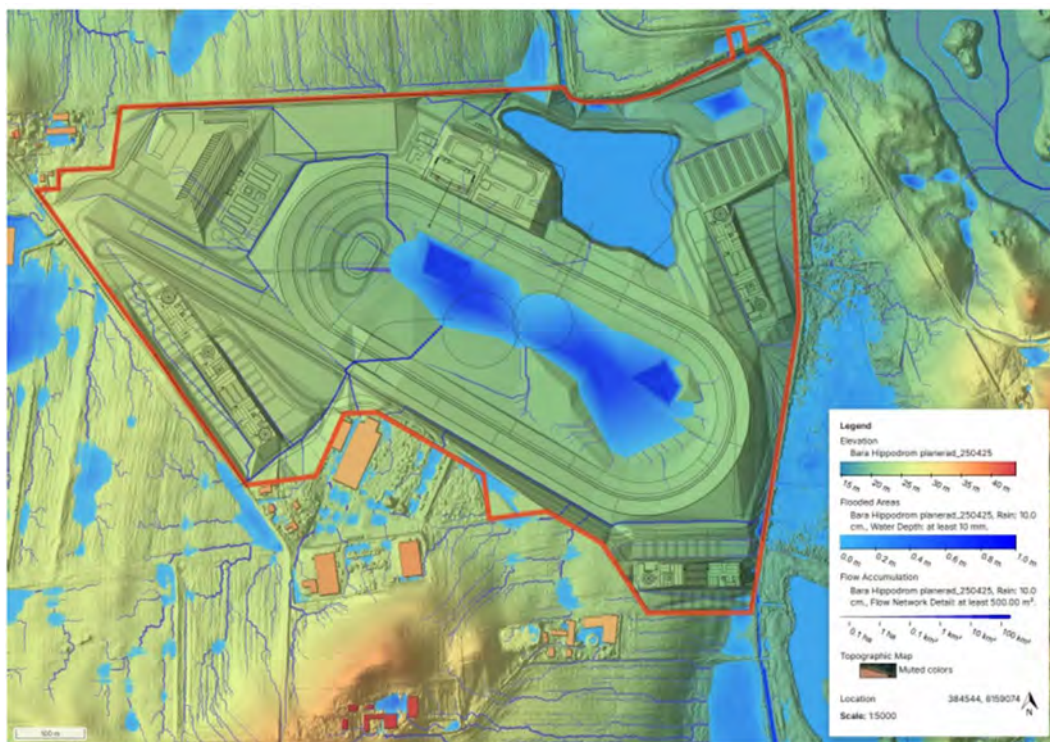
I analysen ingick Spångholmsbäcken som ligger norr om planområdet. Svämplanen togs fram genom buffertanalys av ytor inom 1,5 m respektive 2,5 m i höjdlid kring vattendragen. Svämplan med buffringshöjd 1,5 m ansågs vara naturliga svämplan för de flesta vattendrag, medan svämplan med buffringshöjd 2,5 m skulle visa på områden som mer sällan översvämmas.

År 2017 värderades den svämplan av Svedala kommun som tagits fram av Länsstyrelsen år 2016, utifrån mer högupplöst data. Resultatet visade på en god överensstämmelse med Lantmäteriets svämplan kring Spångholmsbäcken. Delar av den svämplan som identifierades kring Spångholmsbäcken berör planområdet, se figur 43.

6.4.3 Detaljplanens miljöpåverkan

I dagvattenutredningen (WSP 2025) föreslås lämplig dagvattenhantering, se vidare under avsnitt 6.3.3.1 *Föreslagen dagvattenhantering*. För beräkningar och dimensionering av flöden, se avsnitt 6.4.3.1 *Beräkningar av flöden*.

Skyfallsanalys av översiktlig framtida höjdsättning (se under avsnitt 6.3.3.1. *Föreslagen dagvattenhantering och höjdsättning*) att skyfallet framgångsrikt leds till anläggningens inneplan. Vidare påverkar inte detaljplanen området upp- eller nedströms. Föreslagna dagvattendammar på innerplanen och vid parkeringen har inkluderats i analysen.

Figur 45. Skyfallsanalys av översiktlig framtida höjdsättning. Källa. Dagvattenutredning, WSP 2025.

Sammanfattningsvis bedöms inte planområdet medföra några negativa konsekvenser för aspekten. *Inga negativa konsekvenser* bedöms uppstå.

6.4.4 Skadeförebyggande åtgärder

6.4.4.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

Föreslagen dagvattenhantering säkerställs genom reglering i exploateringsavtal.

Den vattenfyllda lertäktsdammen avses nyttjas i föreslagen dagvattenhantering. Denna är säkerställd på plankartan via bestämmelsen *W – vattenområde*.

6.4.4.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

Höjdsättning av området bör säkerställas på plankartan för att säkerställa att dagvatten rinner i enlighet med tänkt utformning. Om föreslagen höjdsättning i dagvattenutredningen (WSP 2025) av någon anledning behöver justeras, bör en revidering av Scalgo-analysen genomföras.

För planområdet har en översiktlig riskbedömning för fyllnadsmassor på fastigheten Värby 61:528 tagits fram (Beccia 2018). Rapporten kan ses som bilaga till övriga planhandlingar. Vidare utredningar bör genomföras huruvida befintliga och konstaterade utgör risk för läckage av föroreningar till Spångholmsbäcken, samt om hänsyn måste tas till dessa vid utformningen av dagvattenanläggningen.

6.5 GRUNDVATTEN

Aspekten avgränsas till att bedöma planförslagets konsekvenser på grundvatten.

6.5.1 Bedömningsgrunder

Miljökvalitetsnormer för grundvatten är ett instrument för att säkerställa att grundvattenförekomster har god status nu och i framtiden. Syftet är att nå vattendirektivets målsättning om ett långsiktigt hållbart nyttjande av våra värdefulla grundvattenresurser.

Varje grundvattenförekomst har miljökvalitetsnormer för kemisk status och kvantitativ status. God kvantitativ status innebär att uttaget av grundvatten inte överskrider nybildningen. Det säkrar tillräckliga grundvattenmängder och förhindrar inträngning av förorenande ämnen. Den kemiska kvaliteten hos en grundvattenförekomst klassificeras till *”God”* eller *”Otillfredsställande”*.

6.5.2 Förutsättningar

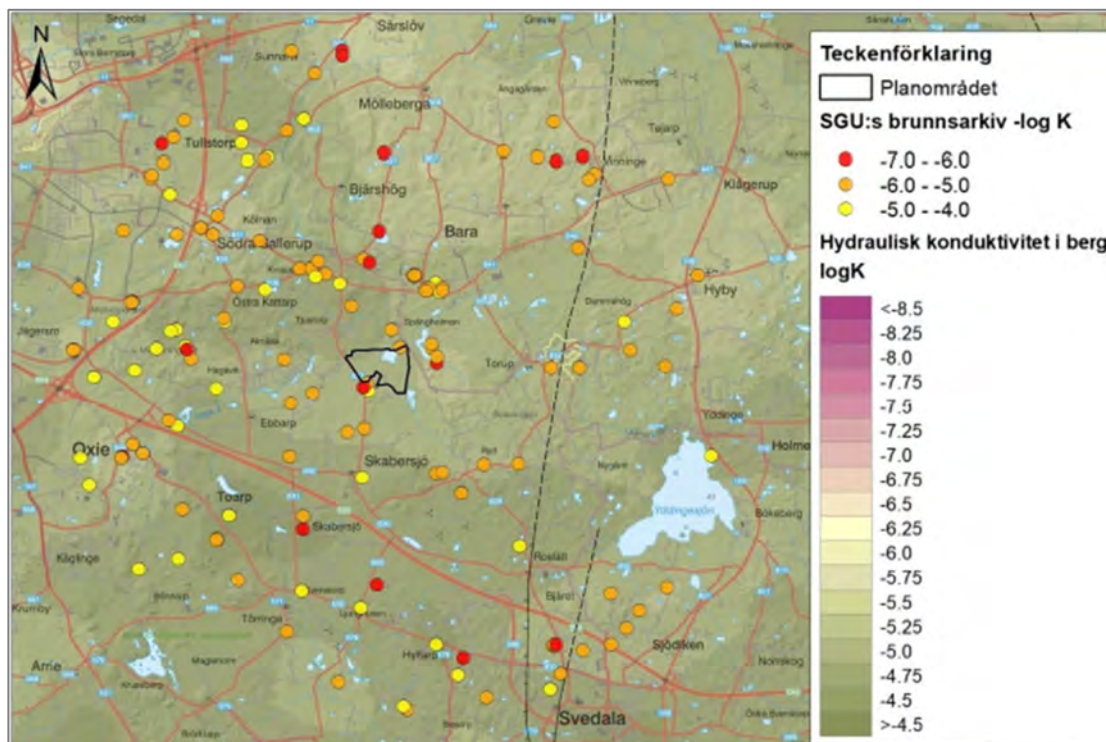
Alnarpsströmmen (WA66277431) är en grundvattenförekomst i sydvästra Skåne. Den sträcker sig från trakten av Björkesåkrasjön åt nordväst ut mot Öresund. Den har sedan den upptäcktes i slutet av 1800-talet varit viktig för vattenförsörjningen i Malmö, Lund och närliggande samhällen. Med Alnarpsströmmen menas den akvifer som finns i Alnarpsdalen och i underliggande kalkberg och som rinner mot Öresund. Grundvattnet i Alnarpsströmmen utgörs av nederbörd som trängt ner i Alnarpsdalen genom ett stort infiltrationsområde med grovt grus väster om Romeleåsen. Alnarpsströmmens kvantitativa status bedöms som god medan dess kemiska status bedöms vara otillfredsställande – främst med avseende på klorid.

Berggrunden inom det aktuella området består av kalksten (Köpenhamnsleden) tillhörande det neoproterozoiskafanerozoiska plattformstäcket. Det angränsar till Alnarpssänkan, en fördjupning i kalkberget som är cirka 5 km bred och 100 meter djup, som går mellan Landskrona och Ystad. Kalkberget har goda vattenförande egenskaper och överlagrande jordarter bedöms i anslutning till sänkan ha relativt låg permeabilitet. Den konceptuella geologiska modellen för området vid den planerade galoppbanan följer samma bedömning.

Bergets vattenförande egenskaper, det vill säga hydraulisk konduktivitet (K), i området bedöms enligt SGU vara hög och varierar generellt mellan ca 5×10^{-6} m/s till ca 1×10^{-5} m/s, se figur 45.

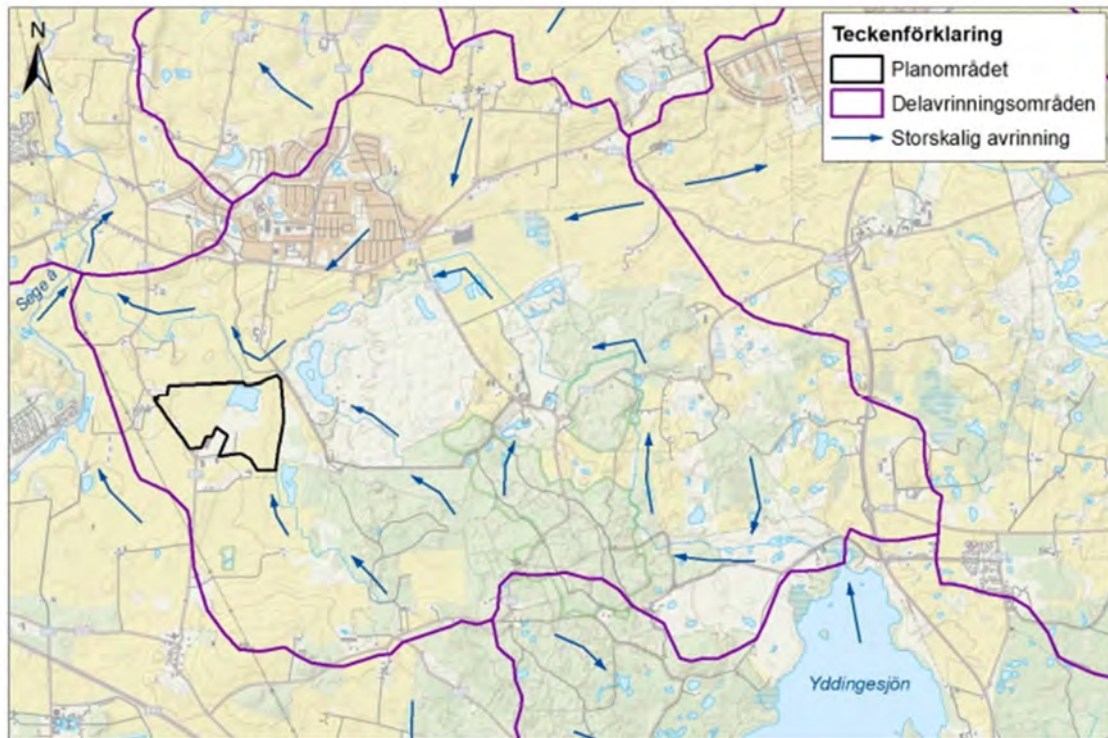
Uttagskapaciteten i berg är av SGU klassad till mellan 500–1 500 m³/dygn, vilket betecknas som ”utmärkta uttagsmöjligheter”. Detta stöds av beräknad hydraulisk konduktivitet utifrån brunnar i SGU:s brunnsarkiv. Enligt SGU förekommer det bedömda sprickzoner i området. Dessa har en nordlig-sydlig riktning och är belägna cirka 2,6 km öster om planområdet.

Ytliga jordarter i området består till stor del av lerig morän och glacial grovsilt-finsand, vilka delvis överlagras av sandig morän, moränlera, glacial lera, postglacial grovlera, gyttjelera och svämsediment i storleksordning grovsilt-finsand. I området förekommer även ställvist isälvssediment, kärrtorv och fyllning. Jorddjupet är, enligt SGU, varierande med en mäktighet mellan cirka 20–100 meter. Jordmäktigheten är som lägst sydväst om planområdet och dess mäktighet ökar i östlig samt nordlig riktning. I anslutning till planområdet varierar jorddjupets mäktighet mellan cirka 37–47 meter.

Figur 46. Av SGU bedömd hydraulisk konduktivitet (log) i berg i området runt planområdet, och beräknad djupavtagande hydraulisk konduktivitet från SGU:s brunnsarkiv. Brunnar markerat i rött motsvarar låg hydraulisk kapacitet (låg vattenföring) medan gul markering motsvarar höga värden (hög vattenföring). Karterade sprickzoner redovisas med svarta streckade linjer och är erhållna från SGU:s berggrundmodell. Källa: Hydrogeologisk utredning (WSP 2025).

Planområdet ligger inom ett delavrinningsområde som avvattnar Yddingesjön mot Sege å, se figur 47. Närmaste av SGU utpekade grundvattenmagasin är beläget cirka 4 km sydväst om planområdet. I planområdets närområde bedöms det ytliga grundvattnet påträffas på ringa djup, och grundvattenströmningen bedöms i stora drag följa topografin, vilket är det normala. Bedömd vattenbalans visar att nyttjandegraden inom lokalt tillrinningsområde under normalår uppgår till cirka 8 % av grundvattenbildningen i berg.

Figur 47. Redovisning av SMHI:s delavrinningsområden och storskalig avrinning vid planområdet. Källa. Hydrogeologisk utredning (WSP 2025).

Inga prover på grundvattnet har tagits och analyserats inom planområdet. I riskbedömningen utifrån den miljötekniska markundersökningen utförd av Breccia år 2018 bedöms risken vara låg att djupare grundvattenmagasin påverkas av föroreningsgraden i fyllnadsmassorna med tanke på föroreningarnas beskaffenhet och förekommande täta jordarter som återfinns under fyllnadsmassorna.

6.5.3 Detaljplanens miljöpåverkan

I samband med etablering av galoppbanan planeras anläggande av brunnar för nyttjande av grundvatten vid verksamheten. Vattenuttaget är beräknat till 44 000 kbm. Grundvattenuttaget kan påverka nuvarande grundvattennivå och därmed påverka yt- och grundvattennivåerna vid verksamhetens närområde. Omfattningen av påverkan beror på geologin i området samt de hydrogeologiska förutsättningarna.

Inom ramen för projektet har en *Hydrogeologisk utredning* upprättats (WSP 2025) för att kunna studera konsekvenserna. Bedömningen av konsekvenserna i föreliggande MKB utgår från utredningen.

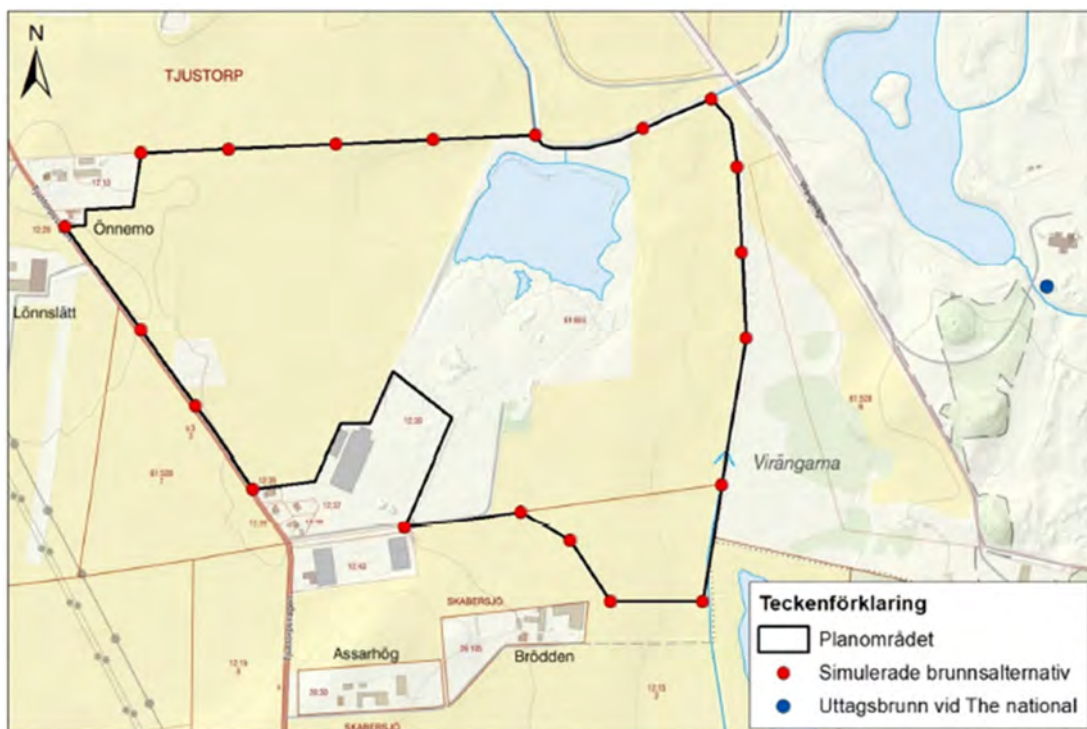
6.5.3.1 Påverkansområde

I den hydrologiska utredningen (WSP 2025) har ett påverkansområde beräknats. Då placering av uttagsbrunnar inte bestämts antogs, för beräkning av maximalt påverkansområde, brunnspaceringar ske i 20 hypotetiska extremlägen vid planområdets yttersta gränser, se figur 48. Brunnsalternativen antogs vara 150 meter djupa och grundvattenuttag ske i berg. Grundvattenmodellen användes för att simulera två scenarion:

- A. Ett nollscenario som representerar området då tillståndsgivet grundvattenuttag på 274 m³/dygn sker vid golfbanan *The National*, det vill säga utan grundvattenuttag vid planområdet.
- B. En situation som representerar området då tillståndsgivet grundvattenuttag på 274 m³/dygn sker vid golfbanan *The National* och då sökt grundvattenuttag på 120,5 m³/dygn sker vid planområdet.

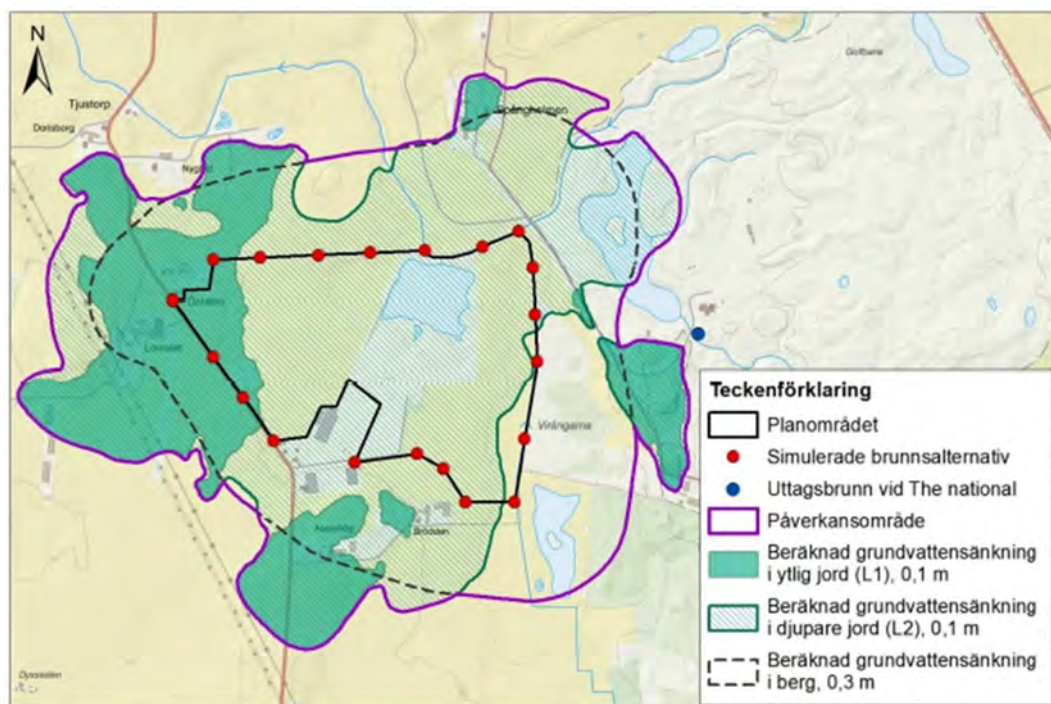
Scenario B simuleras individuellt för samtliga 20 brunnsalternativ. Skillnaden mellan A) och B) används för att bedöma påverkan på grundvattenförhållanden. Inför simuleringen kördes alternativ med samt utan tillståndsgivet grundvattenuttag vid golfbanan *The National*. Resultatet visar att påverkan, då hänsyn tas till det tillståndsgivna grundvattenuttaget, blir marginellt större.

Två olika påverkansområden har beräknats, vilket ligger i linje med SGU:s handledning. Vilket område som ska studeras är beroende på vilka riskobjekt som föreligger. För till exempel en grävd brunn ska grundvattensänkning i jordlagren användas, medan det för en djupborrad brunn är grundvattensänkning i berg som ska användas. Valet av en högre gräns för berggrundvattnet beror på att aktuella riskobjekt, borrade brunnar, är mindre känsliga för grundvattensänkning än objekt kopplade till grundvatten i jordlager, såsom grävda brunnar.

Figur 48. Brunnsplacering för simulering av maximalt påverkansområde och fastighetsindelning vid planområdet. Källa. Hydrogeologisk utredning (WSP 2025).

Jordlagrets mäktighet varierar mellan cirka 37–47 meter vid planområdet. Vid större jorddjup minskar känsligheten för aktuella riskobjekt i jordlager, varvid påverkan för jordlagren redovisas för beräkningslager 1 och 2. Redovisade beräkningslager motsvarar påverkan cirka 3 meter under markytan för beräkningslager 1 och minst 20 meter under markytan för beräkningslager 2. Påverkansområdet tas fram från modellen där grundvattensänkningen överstiger 0,1 meter i jordlager och 0,3 meter i berg på ett djup som motsvarar mediandjupet för närliggande borrade brunnar enligt SGU:s brunnarkiv (ca 80 meter). Brunnsalternativen har modellerats var för sig och sedan slagits samman till en gemensam grundvattensänkning. På så sätt fås den maximala utbredningen på påverkansområdet, oberoende av var framtida brunnar anläggs. I figur 49 redovisas beräknad grundvattensänkning i jord, grundvattensänkning i berg och bedömt påverkansområde.

Figur 49. Simulerat påverkansområde för grundvattensänkning av yttlig grundvatten i jord (beräkningslager 1), djupare grundvatten i jord (beräkningslager 2) och grundvatten i berg. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

6.5.3.2 Vattenbalans

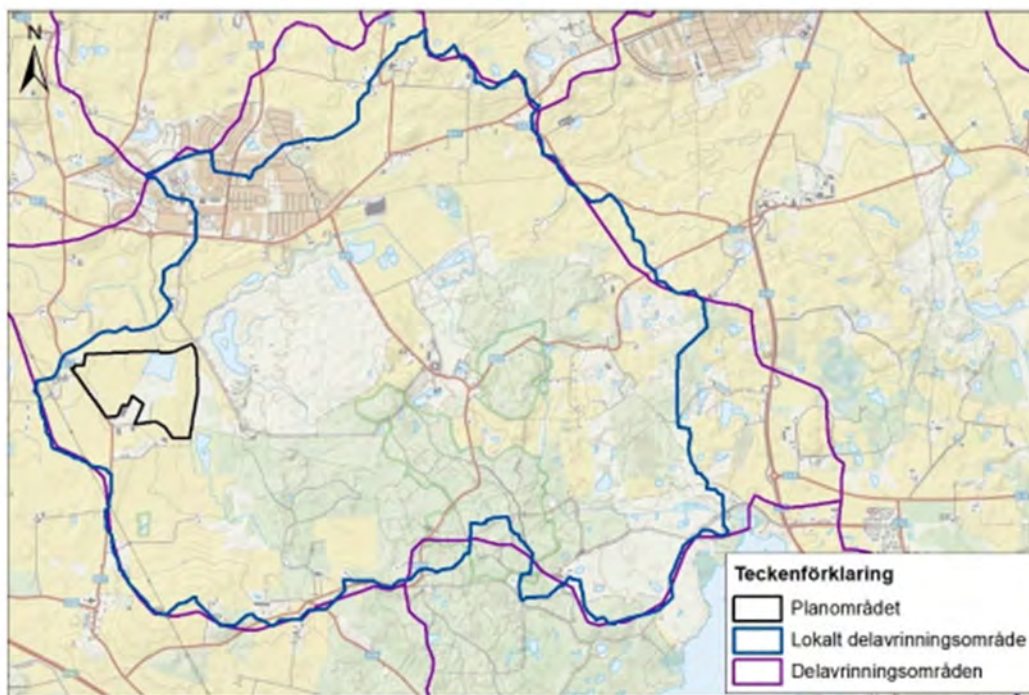
Genom bearbetning av simuleringsresultat tillsammans med topografiskt underlag och jorddjupskarta har ett lokalt delavrinningsområde tagits fram, se figur 50. Det bedömda lokala delavrinningsområdet följer till stor del SMHI:s delavrinningsområde och dess area uppgår till cirka 2 000 ha, varav cirka 87 ha utgörs av urbant område. Beräkning av den lokala vattenbalansen utgår från bedömd grundvattenbildning, se *under avsnitt 6.5.1*

Bedömningsgrunder och förutsättningar, vilket för bevuxet område uppgår till ca 290 mm/år och för urbant område uppgår till cirka 210 mm/år.

Bedömd grundvattenbildning sker yttligt och endast en mindre del av nybildningen bidrar till påfyllnad av grundvatten i berg. Den exakta storleksordningen på nybildning i berg är svår att beräkna, men kan uppskattas till mellan 10–15 % av total nybildning.

För en konservativ bedömning har beräkning av vattenbalans utgått från att nybildning till berg utgör 10 % av total grundvattenbildning inom det lokala delavrinningsområdet.

Vid beräkning av vattenbalans utgås från att tillståndsgivet grundvattenuttag vid *The National* nyttjas till fullo, vilket medför att grundvattenuttaget vid golfbanan utgör cirka 17 % av tillgängligt grundvatten i berg. Då sökt grundvattenuttag nyttjas till fullo bedöms grundvattenuttaget vid planområdet, det vill säga vid fastigheterna Värby 61:603 och Tjustorp 12:15, utgöra cirka 8 % av tillgängligt grundvatten i berg. Beräkning av vattenbalans och nyttjandegrad redovisas i tabell 28.

Figur 50. Lokalt delavrinningsområde och SMHI:s delavrinningsområden vid planområdet. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

Tabell 28. Beräknad vattenbalans och nyttjandegrad, inom lokalt delavrinningsområde, vid sökt grundvattenuttag. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

Grundvatten		Normalår
Tillgängligt	Nybildning av grundvatten i berg inom lokalt delavrinningsområde	573 100 m³/år
<i>The National</i>	Tillståndsgivet grundvattenuttag enligt domslut, M 2748-05	100 000 m³/år
Nyttjandegrad	Nyttjandegrad vid tillståndsgivet grundvattenuttag	17 %
Planområdet	Sökt grundvattenuttag för planerad verksamhet	44 000 m³/år
Nyttjandegrad	Nyttjandegrad vid sökt grundvattenuttag	8 %
Nyttjandegrad	Nyttjandegrad vid tillståndsgivet (<i>The National</i>) och vid sökt grundvattenuttag	25 %

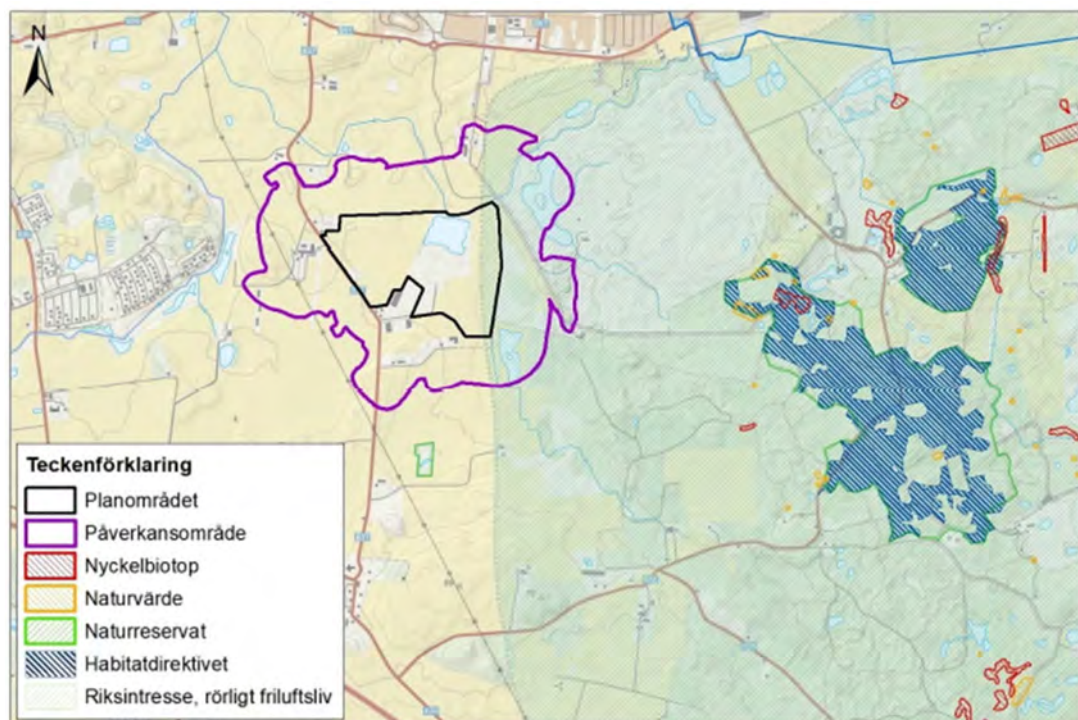
6.5.3.3 Motstående intressen

Potentiella intressen som skulle kunna påverkas av de förutsebara förändrade grundvattenförhållandena är normalt brunnar, grundvattenförekomster, grundvattenberoende ekosystem samt byggnader och anläggningar med känslig grundläggning inom sättningskänslig mark.

I anslutning till planområdet finns ett riksintresse för naturvård; *Backlandskapet söder om Romeleåsen* som omfattar hela planområdet. Med avseende på beräknad hydrogeologisk påverkan bedöms planerad verksamhet inte medföra en negativ påverkan på riksintresset.

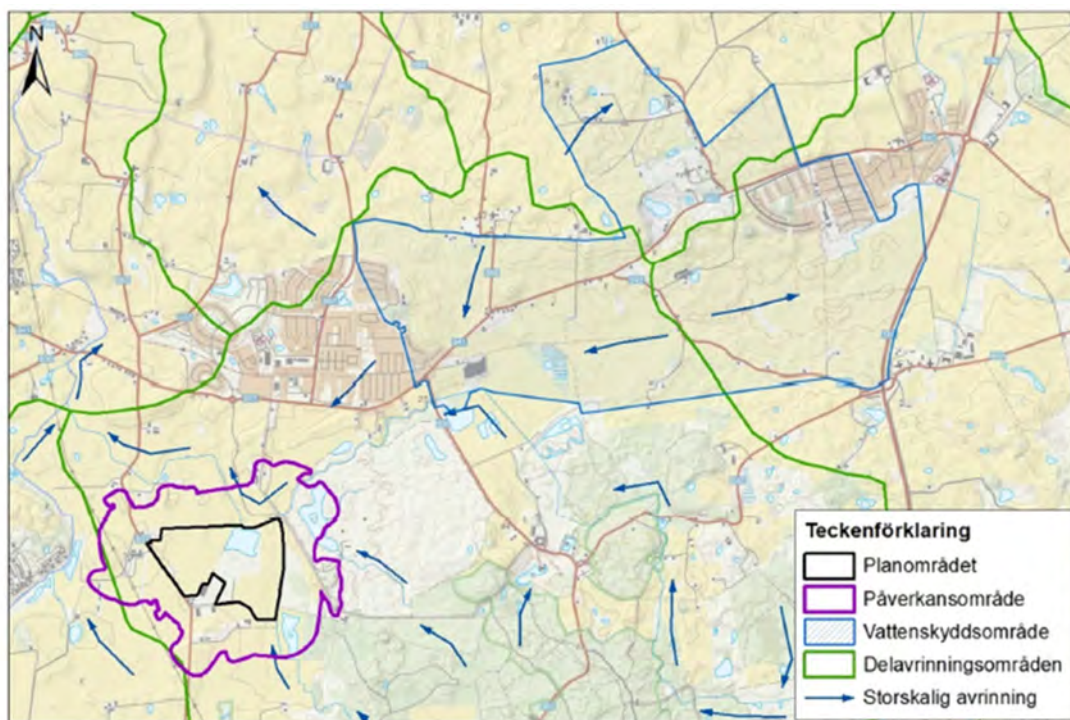
Planområdet gränsar till riksintresse enligt 4 kap för rörligt friluftsliv, *Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen*. Inom riksintresseområdet, och i närheten av planerad verksamhet, finns flera skyddade naturområden såsom natura 2000-områden, naturreservat, objekt med naturvärde och nyckelbiotoper, se figur 50. Dessa naturvärden bedöms i stor utsträckning vara grundvattenberoende. Då påverkansområdet för planerad verksamhet är beläget minst 900 meter nedströms naturvärdena bedöms det inte medföra någon risk för skada på skyddade områden inom riksintresset *Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne*.

Utanför riksintresset, cirka 270 meter söder om påverkansområdet, finns naturreservatet Norre Wång, se figur 51. Norre Wång utgörs av ett gräsbevuxet område med anlagda dammar och naturliga småvatten som ämnar värna om lökgrödan, en art som klassificerats som sårbar. Planerad verksamhet bedöms inte medföra risk för skada vid Norre Wång.

Figur 50. Påverkansområde jämte riksintresset *Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne* som verkar för rörligt friluftsliv, natura 2000-område (habitatdirektivet), naturreservat samt naturvärden och nyckelbiotoper från Skogsstyrelsen. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

Vattenskyddsområdet för den kommunala grundvattentäkten i Greve är beläget cirka 1 km nordöst om påverkansområdet, se figur 52. Då vattenskyddsområdet är beläget uppströms sökt grundvattenuttag, eller i delavrinningsområden som avvattnas i nordlig och östlig riktning, bedöms det inte påverkas kvantitativt eller kvalitativt av planerad verksamhet.

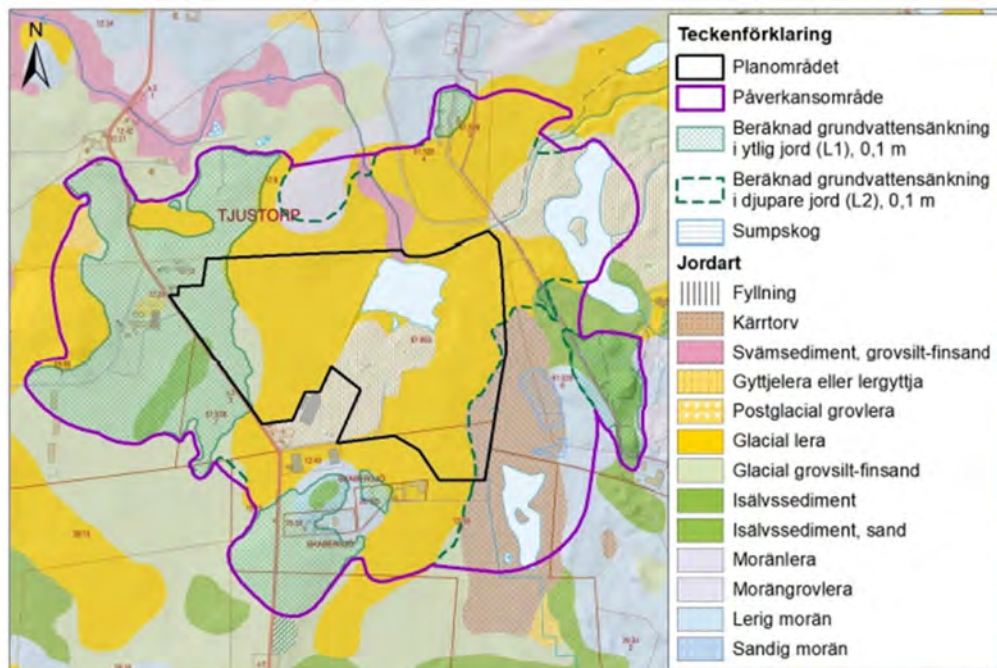
Figur 52. Påverkansområde, SMHI:s delavrinningsområden och storskalig avrinning jämte vattenskyddsområde. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

Inom påverkansområdet för den planerade verksamheten förekommer en av Skogsstyrelsen utpekad sumpskog, se figur 52. Sumpskogen (ID: 020226011) inventerades i fält år 1996 och då området är både dikat och gallrat bedömdes det ha en svag generell påverkan. Enligt information från Skogsstyrelsen har sumpskogens naturvärde inte klassificerats. Sumpskogen återfinns utanför planområdet. Det är beläget inom jordart med tunt lager kärrtorv (som har låg hydraulisk konduktivitet) på glacial lera eller sandig morän och för en konservativ bedömning har det vid beräkning antagits att underlagande jordart utgörs av sandig morän. Genomförd beräkning visar att sökt vattenuttag inte förväntas påverka grundvattensituationen i jord vid sumpskogen, se figur 52. Planerad verksamhet bedöms därmed inte medföra risk för negativ påverkan på sumpskogen.

Inom det beräknade påverkansområdet finns även två dammar. Den södra av dessa, på fastigheten Tjustorp 12:15, är belägen i samma kärrtorvsområde som sumpskogen och utanför beräknad påverkan i jord. Planerad verksamhet bedöms därmed inte medföra risk för negativ påverkan på denna damm.

Den norra av dammarna är belägen på fastigheten Värby 61:406 och nyttjas som dränerings samt bevattningsdamm vid golfbanan *The National*. Enligt beräknad påverkan i jord sker inte grundvattensänkning ytligt i anslutning till dammen, men sökt grundvattenuttag bedöms kunna medföra en sänkning i grundvattentrycknivå under delar av dammen på större jorddjup. En förutsebar trycksänkning i berg och jord indikerar att det finns risk för avsänkning av ytvattennivåer, men detta behöver inte nödvändigtvis ske. Risker är knuten till den vertikala hydrauliska konduktiviteten för jordlagret (genomsläpplighet i vertikalled), jordlagrets mäktighet och nybildningens storlek.

Om den vertikala konduktiviteten är låg och tillgången på vatten stor (stor nybildning och tillrinning) kan en trycksänkning utbildas i djupare delar av jordprofilen utan att detta inverkar på dammen.

Figur 53. Påverkansområdet, jordarter och närliggande dammar samt utpekad, av Skogsstyrelsen, sumpskog. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

Dammen bedöms i detta område, av SGU, vara beläget i jordlager bestående av fyllnadsmaterial överlagrande glacial lera. Den glaciala leran bedöms ha relativt låg hydraulisk konduktivitet i vertikalled. Beräknad trycksänkning under dammen varierar mellan ca 0,1 – 0,3 meter. Trycksänkningens ringa storlek i kombination med lerans låga hydrauliska konduktivitet bedöms medföra att trycksänkningen inte påverkar ytvattnet vid dammen. Då dammen är anlagd och nyttjas för dränering av golfbaneområdet bedöms det också sannolikt att den konstruerats i ett tätande material och har låg hydraulisk kontakt med omgivande grundvatten. Planerad verksamhet bedöms därmed inte medföra risk för negativ påverkan på dammen vid fastighet Värby 61:406.

Inom påverkansområdet förekommer sättningskänsliga jordarter, vilka främst utgörs av glacial lera, lerig morän och i viss mån kärrtorv. Vid en trycksänkning under lera kan detta ge upphov till att leran komprimeras och sättningar uppstår. Sättningskänsliga objekt är bland annat vägar, byggnader och täckdikning med bristfällig grundläggning.

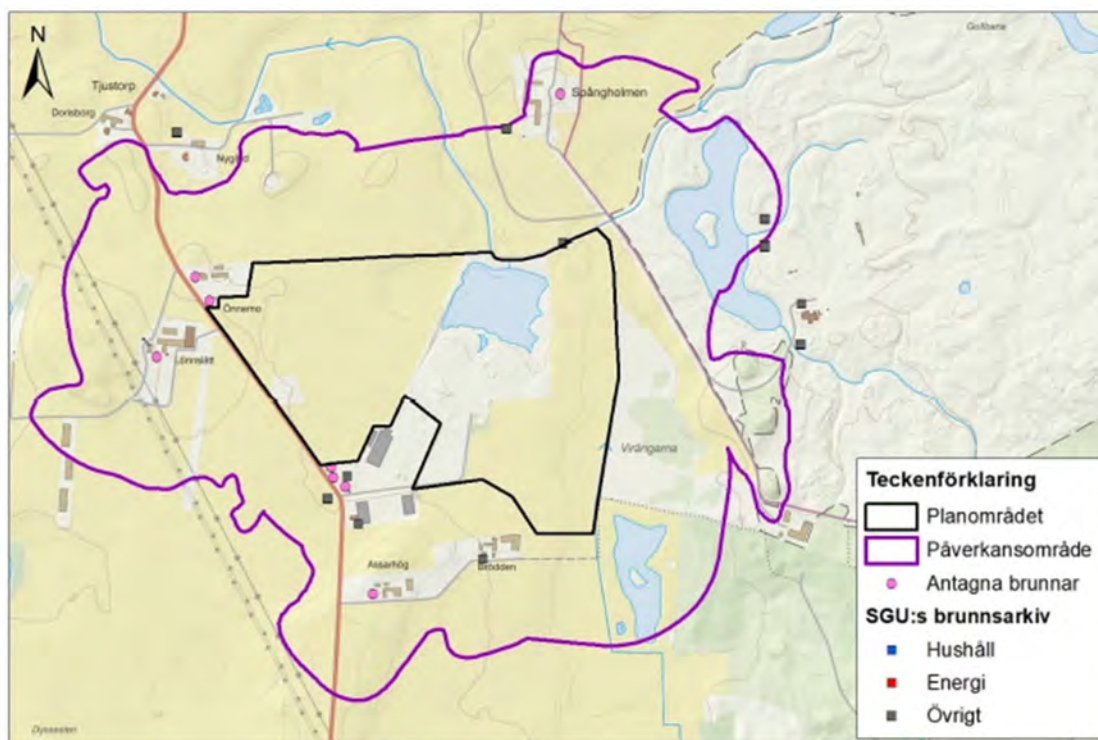
Inom påverkansområdet förekommer byggnader på glacial lera. Dessa byggnader är belägna på fastigheterna Tjustorp 12:43, Skabersjö 26:105, Tjustorp 12:15 och Värby 61:528, se figur 53.

Beräknad trycksänkning vid glacial lera i anslutning till byggnader varierar mellan 0,1–0,3 meter för grundvatten i djupare delar av jordprofilen. På grund av lerans låga hydrauliska konduktivitet beräknas trycksänkningen i underliggande jordlager inte medföra någon påverkan på yttlig grundvatten. Det är därmed inte troligt att några sättningar sker vid dessa byggnader på grund av sökt grundvattenuttag.

Inom påverkansområdet förekommer byggnad, vid fastighet Skabersjö 26:30, på lerig morän. Lerig morän är en mindre sättningsskänslig jordart jämfört med lera. Då beräknad avsänkning, både i ytligt och djupare grundvatten, varierar mellan 0,1–0,2 meter vid denna fastighet bedöms det inte troligt att några sättningar sker vid byggnaderna på grund av sökt vattenuttag.

Inom påverkansområdet finns två vägar, väster om planområdet går Tjustorpsvägen och öster om planområdet går Virängsvägen, som båda är delvis belägna inom område med glacial lera. Beräknad trycksänkning vid glacial lera i anslutning till vägarna varierar mellan 0,1–0,3 meter för djupare grundvatten i jord, och bedöms inte medföra någon påverkan på ytligt grundvatten. Påverkan av transporter och det normala underhållet på vägen bedöms överstiga eventuella sättningar och det är därmed inte troligt att några sättningar sker vid dessa vägar på grund av sökt grundvattenuttag.

Det finns, enligt SGU:s brunnsarkiv, sju grävda eller borrarade brunnar inom påverkansområdet. Med antagandet att bebyggda fastigheter kan ha en grävd eller borrarad vattenbrunn finns även åtta ytterligare möjliga brunnar inom påverkansområdet, se figur 54. Grundvattensänkningen vid omkringliggande brunnarna bedöms kunna uppgå till som mest en meter, beroende på var uttagsbrunn placeras. För bedömning avseende möjlig påverkan på brunnar rekommenderas att en brunnsinventering genomförs.

Figur 54. Påverkansområde jämfört med brunnar från SGU:s Brunnsarkiv och antagna brunnar. Källa. Hydrogeologisk utredning, WSP 2025.

6.5.4 Samlad bedömning

Påverkansområdet för grundvatten bedöms sträcka sig upp till 600 meter från planområdet. Inom påverkansområdet har potentiella motstående intressen identifierats som skulle kunna påverkas negativt av den förutsebara förändringen i grundvattenförhållanden.

Bedömd vattenbalans visar att nyttjandegraden inom lokalt tillrinningsområde under normalår uppgår till cirka 8 % av grundvattenbildningen i berg. Den planerade verksamhetens tänkta grundvattenuttag ryms därmed inom nybildningen, varför inte grundvattenförekomsten Alnarpsströmmen (WA66277431) påverkas av detaljplaneförslaget.

I den hydrogeologiska utredningen som har upprättats (WSP 2025), har det antagits att placering av uttagsbrunnar sker i potentiella extremlägen längs planområdets yttre gränser, för en konservativ bedömning av möjligt påverkansområde. Detta innebär att redovisat påverkansområde är större än förväntat påverkansområde då uttagsbrunnar anlagts och grundvattenuttag sker vid verksamheten. Ingen påverkan bedöms uppstå av grundvattenuttaget på skyddade naturområden, vattenskyddsområde, grundvattenberoende ekosystem och sättningskänsliga jordarter.

Bedömning kring möjlig påverkan på omkringliggande brunnar och potentiellt förorenade områden kan inte avskrivas, utan ytterligare utredningar krävs för att kunna göra vidare bedömningar.

Utifrån den kunskap som i dagsläget finns om aspekten, bedöms detaljplaneförslaget kunna medföra *små negativa konsekvenser* för aspekten.

6.5.5 Skadeförebyggande åtgärder

6.5.5.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

Inga åtgärder är reglerade i detaljplanen som berör aspekten.

6.5.5.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

Brunnsinventering bör genomföras för att kunna bedöma påverkan på närbelägna brunnar vid uttag av grundvatten. Detta bör skrivas in i exploateringsavtalet, och att detta ska vara ett krav för att bygglov ska beviljas.

Det rekommenderas att en ny beräkning av påverkansområde utförs i senare skede, då ett mer avgränsat brunnsområde är bestämt.

Inga prover på grundvattnet har tagits och analyserats inom planområdet. I riskbedömningen utifrån den miljötekniska markundersökningen utförd av Breccia år 2018 bedöms risken vara låg att djupare grundvattenmagasin påverkas av föroreningsgraden i fyllnadsmassorna med tanke på föroreningarnas beskaffenhet och förekommande täta jordarter som återfinns under fyllnadsmassorna. Dock bör provtagningar genomföras för att avfärda risken.

6.6 KULTURMILJÖ

Aspekten avgränsas till att bedöma planförslagets konsekvenser på riksintresse för kulturmiljö enligt 3 kap MB samt andra kulturmiljövärden i området.

6.6.1 Bedömningsgrunder

Sverige omfattas av Landskapskonventionen. Konventionen trädde i kraft 1 maj år 2011, efter att Sverige ratificerat den. Genom att ratificera landskapskonventionen har Sverige åtagit sig att

skydda, förvalta och planera landskapet i enlighet med konventionens intentioner. Detta innebär bland annat att Sverige ska erkänna landskapets betydelse i den egna lagstiftningen, öka medvetenheten om landskapets värde och betydelse, samt främja delaktighet i beslut och processer som rör landskapet. I Sverige ansvarar Riksantikvarieämbetet för genomförandet av konventionen.

Med kulturmiljö menas av människan påverkade spår i landskapet som berättar om de historiska skeenden och processer som lett fram till dagens landskap. Människors livsmönster under olika tider kan följas i landskapets fysiska strukturer, samband och rörelsemönster.

Riksintressen för kulturmiljövården regleras enligt 3 kap 6§ Miljöbalken. Ett område som pekats ut som riksintresse bedöms ha så stora kulturhistoriska värden att det är av vikt för hela landet, ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön. I den fysiska planeringen ska utpekade riksintressen ges en särskilt tyngdvikt gentemot andra allmänna intressen.

Kulturmiljölagen anger att det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön samt att den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

Fornlämningar skyddas av kulturmiljölagen kap 2. Övriga kulturhistoriska lämningar som är yngre än år 1850 skyddas genom Skogsvårdslagen (SvL) och genom Kulturmiljölagens portalparagraf, "det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön". Länsstyrelsen får endast lämna tillstånd om fornlämningen medför hinder eller olägenhet som inte står i rimligt förhållande till fornlämningens betydelse (2 kap. 12 § KML).

År 2024 har en kulturmiljöutredning över Bara södra (Restaurera 2024) upprättats. Utredningen utgör underlag för bedömning av konsekvenserna.

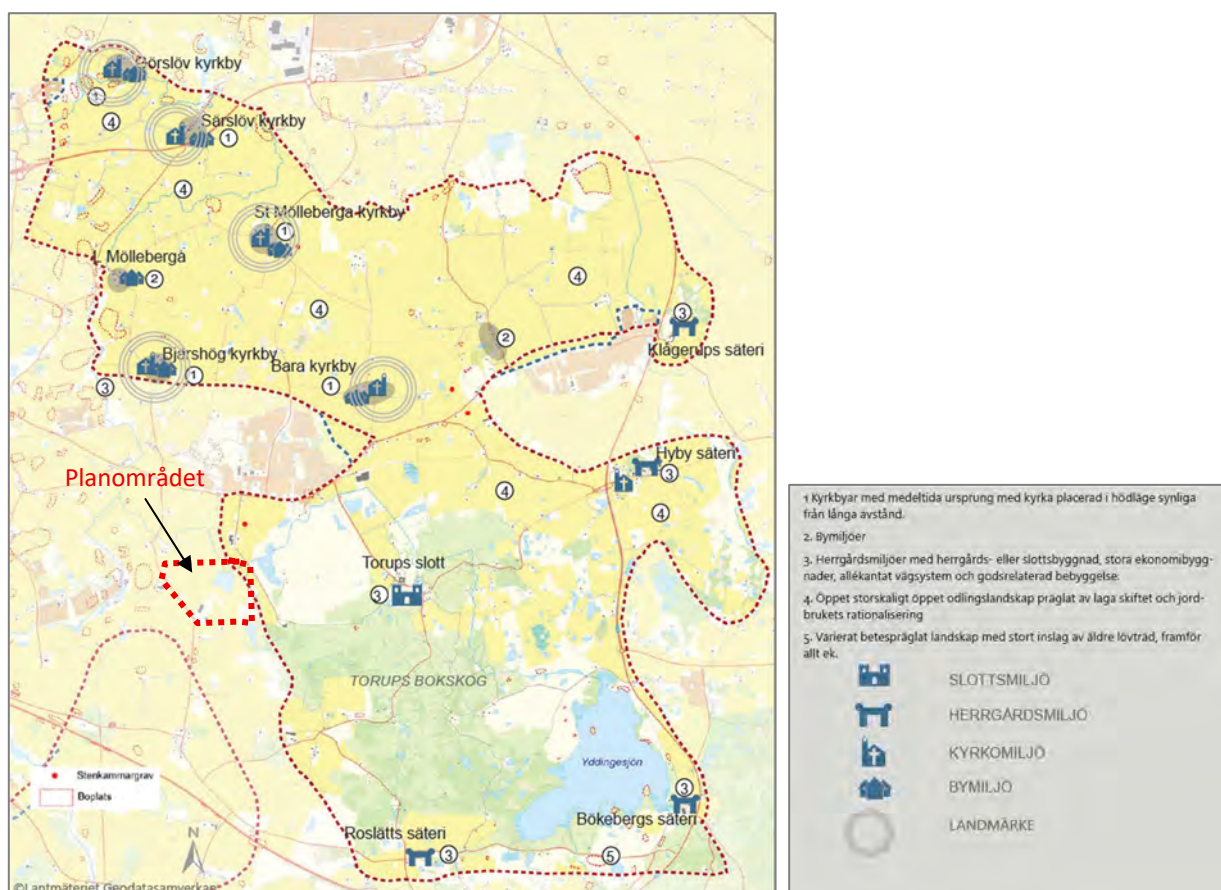
6.6.2 Förutsättningar

Inom området för det aktuella planområdet ligger riksintresset för kulturmiljövården, Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M116]. Planområdet är i huvudsak belägen strax utanför riksintresset, men en mindre yta i öster omfattas av riksintresseområdet, se figur 55.

Under år 2022 togs det fram ett underlag till riksintresseöversyn för aktuellt riksintresse, då mindre justeringar genomfördes i texten, och avgränsningen justerades något.

Riksintresseöversynen antogs i april år 2024. Riksintressebeskrivningen för området Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M 116] lyder enligt följande:

Motivering; Odlingslandskap med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet som väl speglar framväxten av det skånska jordbrukslandskapet och hur det präglats av storgodsens förvaltning från medeltiden in på 1900-talet. (Slottslandskap, fornlämningsmiljö, kyrkomiljö, bymiljö).

Figur 55. Riksintresseområdets avgränsning. Siffror anger miljöer och uttryck som är viktiga för upplevelsen och läsbarheten av miljöns kulturhistoriska värden. Pilar visar rumsliga och visuella samband med betydelse i landskapet.

Inom planområdet finns enligt Riksantikvarieämbetet (uttag ur fornsök 2025-06-27) inga registrerade fornlämningar, se figur 56. Dock finns en fyndplats registrerad (L1989:5272) som övrig kulturhistorisk lämning. På fyndplatsen hittades i slutet av 1940-talet en flintyxa, och tros ha använts vid lertakten.

Figur 56. Fornlämningar inom och i anslutning till planområdet. Källa. Riksantikvarieämbetet.

6.6.3 Detaljplanens miljöpåverkan

Inom ramen för projektet har ett kvalitetsprogram tagits fram (Krook & Tjäder 2025). Programmet syftar till att formulera och säkerställa grundläggande gestaltungsprinciper för utvecklingen av området, med såväl byggnader som landskap. Kvalitetsprogrammet kan ses som bilaga till övriga planhandlingar.

Detaljplaneområdet ligger i anslutning till riksintresset för kulturmiljövården, Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M116]. Planområdet är i huvudsak belägen strax utanför riksintresset, men en mindre yta i öster omfattas av riksintresseområdet. Inga byggrätter föreslås inom den del av planområdet som omfattas av riksintresseområdet. Vidare berörs inte något av de uttryck som anges för riksintresseområdet fysiskt av detaljplaneförslaget.

Etableringen av en galoppanläggning innebär att landskapets karaktärsdrag påverkas. En galoppanläggning är att betrakta som ett bestående och i huvudsak irreversibelt tillägg. Samtidigt är föreslagen hästanläggning ett ruralt tillägg i landskapet, och får mot denna bakgrund ses som en positiv utveckling av landsbygden.

Föreslagen placering av galoppanläggningen bedöms inte få någon negativ påverkan på det öppna odlingslandskapet öster om Spångholmen, då det inte berörs av detaljplaneförslaget. Inte heller berörs kopplingen mellan Värby och Spångholmen. Vidare berörs inte några landskapsstrukturer i området såsom det raka vägnätet, Spångholmsgården (plattgården) eller alléer.

Den föreslagna markanvändningen medför att stora delar av området fortsatt kommer att vara öppet, se figur 56. Några mindre enstaka byggrätter för stallbyggnader, läktare och publik byggnad föreslås inom planområdet.

Figur 57. Perspektiv över anläggningen. Krook & Tjäder 2025.

Föreslagna byggrätter är utspridda, samt till stora delar förlagda mot söder, öster och väster. Detta för att begränsa påverkan på riksintresseområdet.

Reglerade högsta nockhöjd är till stora delar låg, mellan 4,5 meter och 16 meter, vilket gör att den visuella påverkan på siktlinjerna begränsas.

Inom planområdets västra delar föreslås en byggrätt med en något högre nockhöjd (h_5 – Högsta nockhöjd 20 meter). Byggrätten är relativt avgränsad, utgör ett enstaka element i området samt är utformad i en nordlig riktning mot Malmövägen, vilket gör att byggrätten inte påverkar siktlinjerna mot öster och riksintresseområdet.

Föreslagna byggrätter föreslås utformas som gårdskaraktär, där byggnaderna ligger i kluster likt skånska gårdsformationer, se figur 57. Detta regleras på plankartan genom planbestämmelse p_1 - *Byggnader ska placeras som gårdsgrupperingar*. De uppdelade byggrätterna säkerställer att de så viktiga siktlinjerna mot det öppna jordbrukslandskapet i öster bevaras.

Plankartan reglerar även byggnadernas färg, form, materialval och takvinkel i detalj. Vilket skapar en enhetlig utbyggnad av området, som smälter in i det öppna odlingslandskapet. Den reglerade färgsättning medför att byggnadernas exponering i landskapet begränsas.

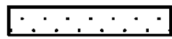
Figur 57. Illustration över stallbyggnaderna. Krook & Tjäder 2025.

Inom ramen för projektet har ett kvalitetsprogram tagits fram (Krook & Tjäder 2025). I programmet visas utformningsförslag för bland annat stallbyggnaderna, se figur 58. Stor omsorg har lagts framför allt på utformningen av gavlarna, som ska koppla mot The Nationals klubbhus, och medför att kopplingen mot riksintresset stärks.

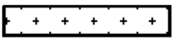
Sammantaget bedöms inte detaljplaneförslaget påverka områdets kulturhistoriska läsbarhet, och därmed riksintresset för kulturmiljö. Ingen risk för påtaglig skada bedöms föreligga. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

6.6.4 Skadeförebyggande åtgärder

6.6.4.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

Marken får inte föres med byggnad.

Marken får endast föres med komplementbyggnad

$h_1 - h_5$ – Högst nockhöjd regleras till mellan 4,5 meter och 20 meter

f_1 – Tak ska utformas som sadeltak. Komplementbyggnader och skrittmaskiner får utformas med annan typ av tak.

f_3 – Material och färgsättning för läktarbyggnad och komplementbyggnader ska framhäva och kontrastera med genomgående ljusa material. Byggnaderna ska upplevas som lätta.

f_4 – Material och färgsättning för stallbyggnader ska förhålla sig till den befintliga kulturhistoriska karaktären i området. Traditionella tunga material som tegel och puts i gavlar och vissa fasader kompletteras med ljusa och lättare material.

f_5 – Fönster ska utföras i traditionell mörk färgsättning där svart, brunt, rött eller grönt bör eftersträvas.

p_1 – Stallbyggnader ska grupperas som gårdsformationer

$e_1 - e_6$ – Största byggnadsarea 500 m² till 7000 m²

6.6.4.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

Byggrätterna bör begränsas och vara mer detaljerade för att kunna säkerställa placering av byggnaderna.

6.7 HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER

Aspekten avgränsas till att bedöma planförslagets konsekvenser på jordbruk.

6.7.1 Bedömningsgrunder

Jordbruk är en näring av nationell betydelse. Miljöbalken förordar en mycket restriktiv hållning till att upplåta jordbruksmark för exploatering. Jordbruksmarken är en resurs att förvalta och får endast bebyggas i undantagsfall. En god odlingsjord utvecklas genom biologiska processer och genom ett långsiktigt arbete för de som brukar den.

Att ta jordbruksmark i anspråk för exploatering är i princip oåterkalleligt eftersom det innebär stora ingrepp i jordmånen. Jordbrukslandskapen rymmer även andra värden i form av ett levande kulturlandskap, arbetstillfällen, energiproduktion, värdefulla biotoper och besöksnäring. Om jordbruksmark ska exploateras bör det ske först efter noga överväganden kring jordbruksmarkens brukningsvärde, en bedömning om det är ett väsentligt samhällsintresse som ska ta marken i anspråk och om att det går att lokalisera detta väsentliga samhällsintresse på någon annan mark. Hänsyn skall även tas till jordbruksmarkens biologiska produktionsvärden och odlingslandskapets kulturmiljövärden.

Av 3 kap. 4 § första stycket miljöbalken framgår att jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Av andra stycket framgår att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller

anläggningar endast om det behövs för att tillgodose *väsentliga samhällsintressen* och detta behov *inte* kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Länsstyrelsen i Skåne har upprättat en publikation. *Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015:27)*. Syftet med publikationen är att ge en bakgrund till frågan om markhushållning, med fokus på jordbruksmarken i Skåne, samt sätta in frågan i ett regionalt, nationellt och globalt sammanhang. Planeringsunderlaget visar hur Länsstyrelsen Skåne ser på jordbruksmarkens värde i kommunernas planering, ur ett resurshushållningsperspektiv och som en regional och mellankommunal fråga. I publikationen anges att de starka kollektivstråken är strukturbildande och ny bebyggelse bör lokaliseras till goda kollektivtrafiklägen med tillgång till service.

Den svenska åkermarken klassificerades under 1970-talet i en 10-gradig skala där klass 10 utgjorde den högsta klassen. Klass 8–10 jordar finns enbart i Skåne där de med cirka 200 000 hektar utgör nästan hälften av åkermarken. Klassningen bygger på markens produktionsförmåga sett som det ekonomiska avkastningsvärdet på 70-talet. Ändrade priset förhållanden och teknisk utveckling med mera har delvis ändrat förutsättningarna för klassningen, men i avsaknad av bättre material brukar den ändå användas i olika sammanhang.

6.7.2 Förutsättningar

Större delen av planområdet består idag av jordbruksmark. Av Värby 61:603 utgörs cirka 66 % av jordbruksmark. Värby 61:528 och Tjustorp 12:15 är båda i sin helhet jordbruksmark.

Planområdet angränsar även till jordbruksmark mot norr, väster och söder med spridda gårdar i landskapet. I öster på andra sidan av diket ligger naturmark med alskog och fuktängar, kallat Virängarna. Längre österut ligger golfbanan *The National*, som tidigare varit jordbruksmark. Markerna i området är karakteristiskt skifteslandskap med ensamliggande bebyggelse omgivet av stora åkerarealer. Odlingsmarken omfattas av jordbruksblock för åker med huvudsakligen kategori 2 enligt Jordbruksverkets klassificering, med en mindre del kategori 4.

Jordbruksmarkens bedöms ha höga till mycket höga brukningsvärde enligt kommunens översiktliga analys utifrån jordbruksblockens storlek, flikighet, arrondering och skördeområde. Jordbruksmarken är högvärdig inom planområdet och markens bördighet är klassificerad till 7 eller 8, där klass 10 är högst enligt jord och skogsklassificeringskartan.

Figur 59. Berörda jordbruksblock med klassificering till vänster, till höger markens bördighet klass 7 och 8.

6.7.3 Detaljplanens miljöpåverkan

För att kunna bedöma effekter och konsekvenser av planförslaget på hushållning med naturresurser (jordbruk) måste en bedömning göras om planförslaget är *förenligt med 3 och 4 kap i miljöbalken*, samt länsstyrelsens publikation *Markhushållning i planeringen - Jordbruksmarken i Skåne (2015:27)*. Vidare är också förenlighet med kommunens gällande översiktsplan och bostadsförsörjningsstrategi av vikt när en exploatering av jordbruksmark är aktuell.

6.7.3.1 Förenlighet med miljöbalken

Av 3 kap. 4 § första stycket miljöbalken framgår att jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Av andra stycket framgår att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose *väsentliga samhällsintressen* och detta behov *inte* kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Nuvarande 3 kap. 4 § miljöbalken är hämtad från den tidigare naturresurslagen (NRL) där en motsvarande och i princip identisk bestämmelse återfanns i 2 kap. 4 §. Specialmotiveringen i förarbetena till 3 kap. 4 § miljöbalken är mycket kortfattade, varför man i stället kan finna stöd i specialmotiveringen i förarbetena till 2 kap. 4 § NRL. Av specialmotivering till 2 kap. 4 § NRL (prop. 1985/86:3) framgår följande:

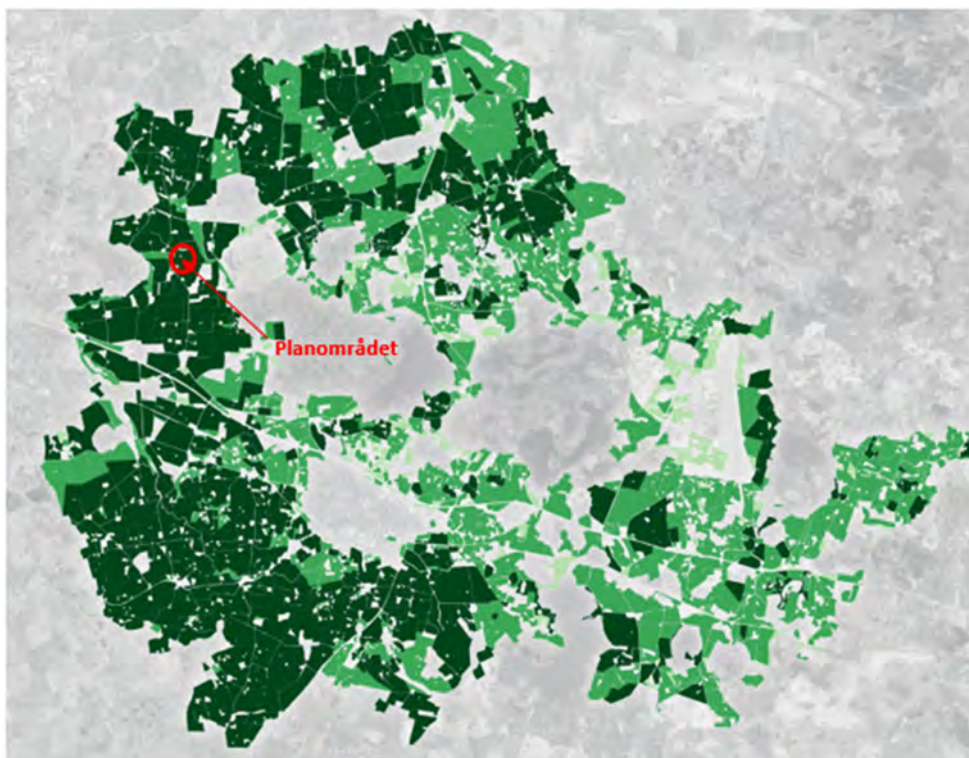
- Med *brukningsvärd jordbruksmark* avses mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion.
- *Väsentliga samhällsintressen* kan till exempel vara bostadsförsörjningsbehovet, intresset av att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen.
- I ärenden som rör tillstånd till exploateringsföretag som berör brukningsvärd jordbruksmark måste utredas om inte lokalisering av företaget på *ett tillfredställande sätt* kan ordnas på annan mark. Med uttrycket "*tillfredställande*" avses att lokaliseringen av exploateringsföretaget ska vara fullt godtagbar från samhällsbyggnadssynpunkt. Självfallet inryms däri att den alternativa lokaliseringen ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig.
- Det *ianspråktagande* som avses innefattar åtgärder som på ett varaktigt sätt drar marken ur biologisk produktion. Det är naturligt att tänka på utbyggnad av bostadsområden, industrier, upplag, vägar, ledningar etcetera.

Hur ovanstående begrepp tolkas är därför centralt för hur 3 kap 4 § i miljöbalken ska kunna efterföljas. Därför görs en bedömning/analys om den markanvändning som föreslås i detaljplaneförslaget kan innefattas i dessa.

BRUKNINGSVÄRD JORDBRUKSMARK

I proposition 1985/85:3 som är ett förarbete till naturresurslagen, numer ersatt av Miljöbalken, står "*med brukningsvärd jordbruksmark avses mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion.*" För att jordbruksmark ska klassas

som brukningsvärd krävs att marken brukas eller har brukats i närtid. Svedala kommun har upprättat en analys av jordbruksmarkens brukningsvärde inom kommunen (Svedala kommun 2024). Resultatet redovisas i figur 60.

Figur 60. Karta över analysens resultat i hela Svedala kommun. Ljusgrön innebär normala brukningsvärden, medelgrön innebär höga brukningsvärden och mörkgrön mycket höga brukningsvärden. Källa. Analys av jordbruksmarkens brukningsvärde. Svedala kommun 30 okt 2024.

Analysen visar att Svedala kommun präglas av en hög andel värdefull jordbruksmark inom kommunen. Den mest värdefulla åkermarken återfinns i kommunens sydvästra och västra delar, medan lägre värden återfinns i de östra kommundelarna. Men analysen visar på områden med mycket höga brukningsvärden över hela kommunens yta.

Jordbruksmarken är högvärdig inom planområdet och markens bördighet är klassificerad till 7 eller 8, där klass 10 är högst enligt jord och skogsklassificeringskartan. Sammanfattningsvis är marken lämpad för jordbruksproduktion, och kan klassas som brukningsvärd.

VÄSENTLIGT SAMHÄLLSINTRESSE

För att kunna avgöra om exploateringen är ett "Väsentligt samhällsintresse" måste uttrycket definieras. I regeringens proposition 1985/86:3 med förslag på hushållning med naturresurser m.m. definieras "Väsentligt samhällsintresse" enligt följande;

*"Sådana samhällsintressen kan vara t. ex. bostadsförsörjningsbehovet, intresset av att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen."*⁷

⁷ Regeringens proposition 1985/86:3 med förslag på hushållning med naturresurser m.m. Sid 53.

Nedan redovisas om planförslaget uppfyller definitionen av ”Väsentligt samhällsintresse”:

Bostadsförsörjningsbehovet – Berörs ej av planförslaget.

Intresset av att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra – Planområdet ligger i anslutning till tätorten Bara, och strategiskt i regionen nära Malmö, Lund och Köpenhamn. I anslutning till området finns goda möjligheter till kollektivtrafik. Verksamheten är relativt omfattande, och en lokalisering på aktuell plats kan bidra till att öka antalet arbetstillfällen för ett antal boende i Bara och i närregionen. Attraktiviteten samt möjligheterna till att arbeta inom verksamheten ökar vid god tillgång till kollektivtrafik.

Skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem – Planområdet ligger strategiskt och inom upptagningsområdet för starka och befintliga kollektivtrafikstråk, med närhet till både offentlig och kommersiell service, cykelstråk etcetera. Området ligger också i direkt anslutning till tätorten Bara.

Säkerställa viktiga rekreationsintressen – Då planområdet idag till stora delar omfattas av jordbruksmark, är rekreationsmöjligheterna inom området begränsade. Skåneleden är en vandringsled som passerar precis i anslutning till planområdet men berörs inte av planförslaget.

I direkt anslutning till den planerade galoppanläggningen ligger också golfbanan The National, Torups rekreationsområde samt den planerade hotell- och SPA-anläggningen Wärby Resort. Detta kluster av destinationer hjälper varandra till att sätta området på kartan och kan på så vis attrahera en bredare grupp besökare än en enskild destination. Goda möjligheter finns att skapa synergieffekter mellan de olika verksamheterna.

Slutsats: Planförslaget bedöms inrymmas i definitionen av väsentligt samhällsintresse.

LOKALISERING

Föreliggande lokaliseringalternativ har bedömts vara tillfredställande, och fullt godtagbar från samhällsbyggnadssynpunkt. Lokaliseringen är tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig. Ytterligare information kan ses i avsnitt 5.2 *Alternativ lokalisering*.

IANSPRÅKTTAGANDE

Den markanvändning som föreslås i detaljplanen medför inte att marken på ett varaktigt sätt tas ur biologisk produktion. Stallbyggnader, läktare, hagar och tävlingsbana kan enkelt rivas och återställas till jordbruksmark om verksamheten någon gång skulle upphöra. Att bygga på den aktuella jordbruksmarken medför inte att naturresurser för livsmedelsproduktion och lokala försörjningsresurser minskar.

Enligt statistik från Jordbruksverket, består Svedala kommun av 11615 hektar åkermark (år 2022). Då planområdet omfattar 60 hektar, vilket är cirka 5,1 promille av andelen total jordbruksmark inom kommunen, bedöms de lokala effekterna som försumbara av ianspråktagandet. Inga negativa konsekvenser för jordbruksmarken som en lokal resurs bedöms uppstå.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV FÖRENLIGHET MED MILJÖBALKEN

Utifrån ovanstående resonemang gällande faktorerna brukningsvärd jordbruksmark, väsentliga samhällsintressen, lokalisering samt anspråktagande, bedöms detaljplaneförslaget vara förenligt med 3 och 4 § miljöbalken.

6.7.3.2 Förenlighet med "Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015:27)

Länsstyrelsen i Skåne har upprättat en publikation, *Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015:27)*. I publikationen anges att de starka kollektivstråken är strukturbildande och ny exploatering bör lokaliseras till goda kollektivtrafiklägen med tillgång till service.

Det aktuella planområdet ligger strategiskt i regionen nära Malmö, Lund och Köpenhamn med goda kollektivtrafikförbindelser. Läget möjliggör en smidig daglig utpendling till städerna samt ett utmärkt läge för hållbart resande för besökare och aktiva till den planerade anläggningen.

Planområdet kollektivtrafik försörjs av regionbuss 150. Föreslagen bostadsbebyggelse ligger inom en radie på cirka 300 meter fågelavstånd till befintliga busshållplatser vid Spånholmen, Bara västra eller Bara centrum. Resorten ligger cirka 800 meter fågelavstånd från befintlig busshållplats vid Spånholmen.

Befintliga gång- och cykelstråk finns direkt norr om programområdet, längs med Malmövägen. För närvarande pågår även ett utredningsarbete i syfte av att upprätta en supercykelväg mellan Malmö och Bara (C12 i figur 61).

Figur 61. Föreslagna supercykelvägar i Skåne. Källa; <https://utveckling.skane.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/infrastruktur-och-transporter/cykling/supercykelvagar/#322545>

En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) är framtagen för väg 841, mellan Malmö och Klågerup, i syfte att skapa en ökad framkomlighet och trafiksäkerhet i sträckan. I ÅVS:en redovisas delvis om förbättringar kan genomföras på cykelvägen för att skapa en bättre cykelkoppling som uppfyller standard för supercykelväg mellan Malmö och Bara.⁸

Sammanfattningsvis bedöms detaljplaneförslaget följa de intentioner som anges i länsstyrelsens publikation *Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015:27)*.

6.7.3.3 Förenlighet med kommunens översiktsplan

Planområdet är utpekad och överensstämmer med markanvändningen i översiktsplan för Svedala 2018 (laga kraft 2020-03-11). Enligt översiktsplanen pekas området ut som område för besöksnäring/fritid.

6.7.4 Sammanfattande bedömning

Av 3 kap. 4 § första stycket miljöbalken framgår att jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Av andra stycket framgår att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose *väsentliga samhällsintressen* och detta behov *inte* kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Den analys som har redovisats ovan, visar att detaljplaneförslaget bedöms vara ett väsentligt samhällsintresse och inte kan tillgodoses på annan plats. Detaljplaneförslaget bedöms vara förenligt med 3 kap 4 § miljöbalken.

Detaljplaneförslaget bedöms även följa de intentioner som anges i länsstyrelsens publikation *Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015:27)*, samt kommunens gällande översiktsplan.

En exploatering enligt detaljplanen (60 hektar) innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Vid beräkningar så visar resultaten att det är cirka 5,1 promille av kommunens andel av jordbruksmark som tas i anspråk.

Sammantaget bedöms den negativa påverkan av programförslaget på jordbruksmarken bestå av arealbortfall. Då denna andel är försumbar bedöms *inga negativa konsekvenser* uppstå.

6.7.5 Skadeförebyggande åtgärder

6.7.5.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

Inga åtgärder föreslås som är reglerade i detaljplanen.

6.7.5.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

Inga övriga åtgärder och rekommendationer föreslås.

⁸ <https://utveckling.skane.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/infrastruktur-och-transporter/cykling/supercykelvagar/#322545>

6.8 REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Aspekten avgränsas till att bedöma planförslagets konsekvenser på riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap MB, samt rörligt friluftsliv enligt 4 kap MB.

6.8.1 Bedömningsgrunder

Enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Syftet med att peka ut områden av riksintresse för friluftslivet är att skydda områdena mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheter att använda dem för avsett ändamål. Med påtaglig skada på natur- eller kulturmiljön avses påtaglig skada på värden som har betydelse från allmän synpunkt för friluftslivet och som inte kan återskapas eller ersättas om de en gång förstörs. Att ett område anges vara av riksintresse för friluftslivet innebär en indikation på att det finns värden som ska beaktas vid kommande beslut som rör markanvändningen.⁹

*Friluftsliv - Vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling. Ett område som pekats ut som riksintresse för friluftslivet ska skyddas mot sådana åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.*¹⁰

I miljöbalkens fjärde kapitel har riksdagen pekat ut ett antal geografiska områden som i sin helhet är av riksintresse. Enligt 4 kap. 2§ miljöbalken ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen, beaktas vid bedömning av tillåtligheten av exploateringsföretag.

6.8.2 Förutsättningar

Planområdet ligger inom riksintresse för det rörliga friluftslivet, Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne (4 kap 2 § MB), se figur 62.

Riksintresset innefattar flera riksintressen för naturvård (Backlandskapet söder om Romeleåsen, Sandurområdet mellan Veberöd och Blentarp, Snogeholm – Skårbyområdet och delar av Klingavälsån).

Tillsammans med naturvärdena utgörs landskapsbilden av kulturvärden såsom slottsmiljöer, fornminnen och ett omväxlande småskaligt och storskaligt jordbrukslandskap. I aktuellt fall omges planområdet av ett storskaligt jordbruk som tidigare varit en del av Spångholmsgårdens verksamhet. Torup är en välbesökt slottsmiljö i aktuellt fall. Möjligheten till upplevelser i detta varierande landskap är grunden till att området är utpekat som riksintresse för det rörliga friluftslivet.

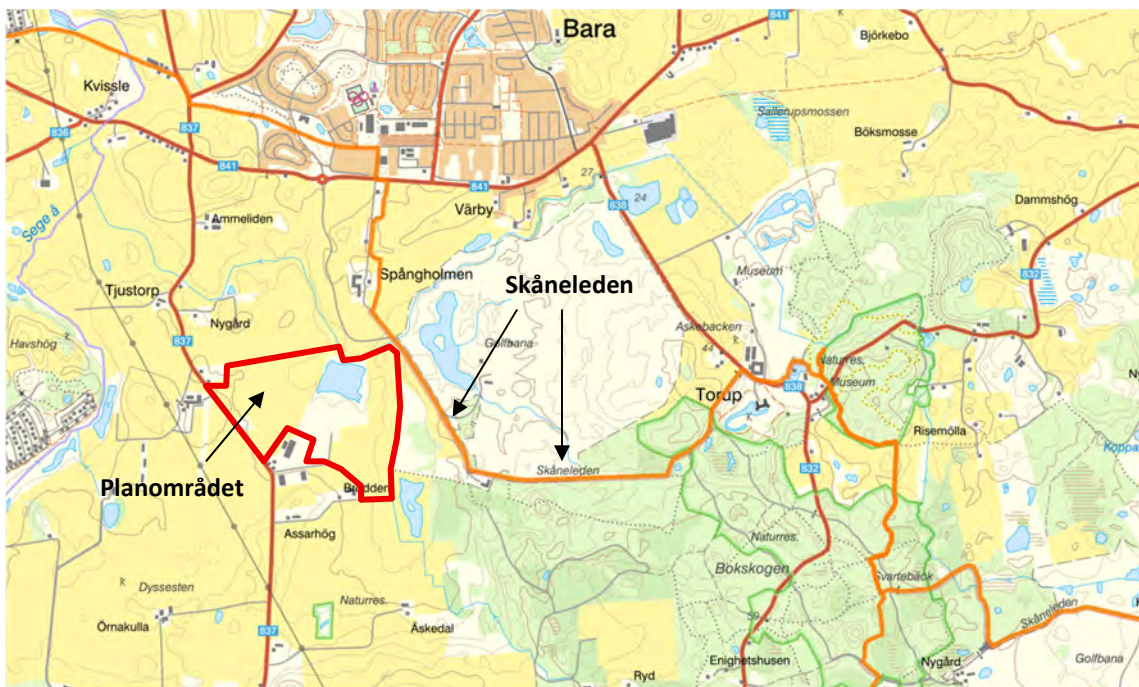
⁹ Naturvårdverkets handbok 2005:5, Riksintresse för naturvård och friluftsliv

¹⁰ Naturvårdverkets handbok 2005:5, Riksintresse för naturvård och friluftsliv

Figur 62. Riksintresseområde för det rörliga friluftslivet.

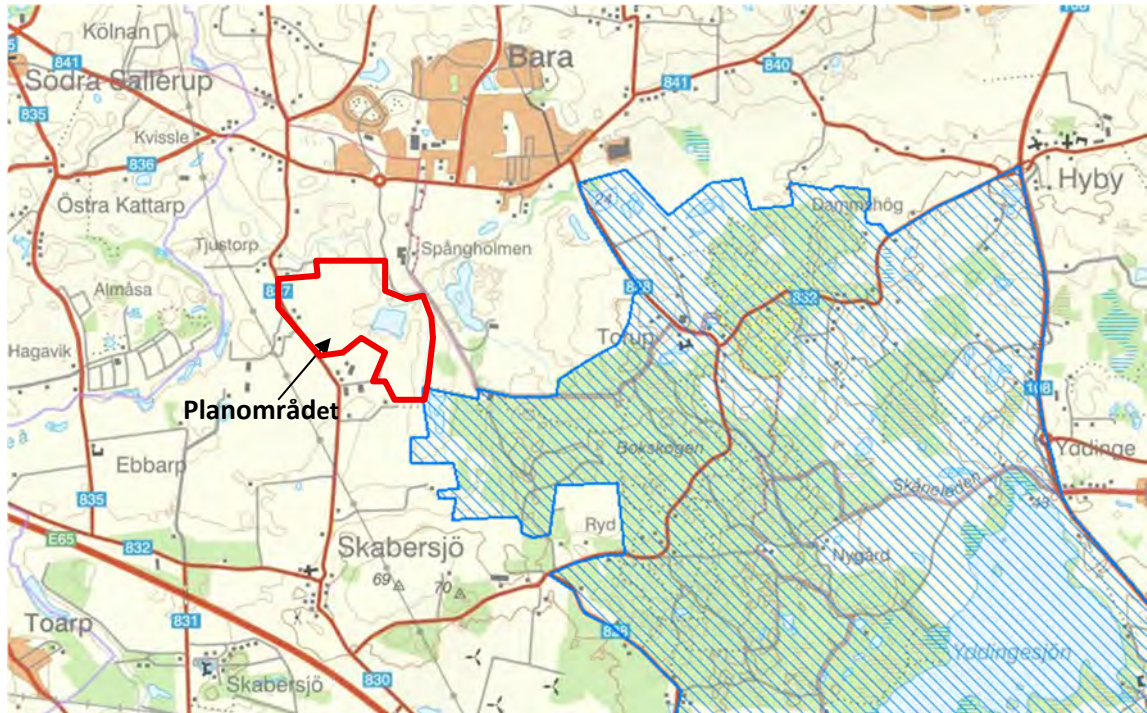
Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen ligger i en tätbefolkad del av Skåne och mer än halva Skånes befolkning kan nå området inom en halvtimme med bil. Området i sin helhet erbjuder goda möjligheter till vandring, cykling, ridning, bad och annan rekreation såsom golf. I aktuellt fall finns inga lämpliga badmöjligheter i närheten av planområdet. Skåneleden går förbi planområdet mellan Torup och Spångholmen och sedan vidare mot Bökeberg. Skåneleden är en vandringsled genom Skåne som är uppdelad i sex delleder och består sammanlagt av över 130 mil genom 32 kommuner.

Figur 63. Skåneledens sträckning i Bara, markerat med orange. Källa.

<https://www.skaneleden.se/kartplaneringsverktyg/skaneleden>

Planområdets sydöstra delar ligger i anslutning till riksintresseområde för friluftsliv, Torup FM15 (3 kap 6§ miljöbalken), se figur 63. Riksintresset ingår helt i riksintresset för rörligt friluftsliv och har samma värdekärnor. Utmärkande för riksintresseområdet är bokskogarna med lång kontinuitet samt värdefulla sumpskogar och ekmiljöer också. Trots det intensiva friluftslivet är djurlivet är rikt. Åtgärder, verksamheter och andra intressen som påtagligt kan skada områdets värden är särskilt bebyggelseexploatering, anläggande av vindkraft, täktverksamhet samt bullerstörande verksamheter

Figur 64. Riksintresseområde för friluftsliv, det rörliga friluftslivet.

6.8.3 Detaljplanens miljöpåverkan

I direkt anslutning till den planerade galoppanläggningen ligger också golfbanan The National, Torups rekreationsområde samt den planerade hotell- och SPA-anläggningen Wärby Resort. Detta kluster av destinationer hjälper varandra till att säga området på kartan och kan på så vis attrahera en bredare grupp besökare än en enskild destination. Med hjälp av galoppanläggning kan människor integreras, skapa upplevelser och minnen med fokus på hästar. Enligt Jordbruksverket är det tätaste området med hästar i Sverige Skåne län, och galoppanläggningen är ett led i starks länets identitet som ett hästtrikt län.

Skåneleden passerar idag direkt öster om planområdet. Leden berörs inte av detaljplaneförslaget.

Sammantaget bedöms inte en exploatering enligt planområdet påverka det rörliga friluftslivets intressen. Utformningen skapar i stället mervärden, och ökar tillgängligheten till områdets rekreativa värden för allmänheten.

Utifrån ovanstående bedömning görs bedömningen att en exploatering inom riksintresseområdet enligt 4 kap 2 § MB är möjlig. Planområdet bedöms inte påverka det rörliga friluftslivets intressen, eller Skåneleden. Ingen negativ påverkan bedöms uppstå.

Samma bedömning görs för riksintresseområde för friluftsliv, Torup FM15, då området helt ingår i riksintresset för rörligt friluftsliv och har samma värdekärnor.

Sammantaget bedöms programförslaget medföra *små till måttliga positiva konsekvenser* för rekreation och friluftsliv.

6.8.4 Skadeförebyggande åtgärder

6.8.4.1 Åtgärder som är reglerade i detaljplanen

Inga åtgärder föreslås i detaljplanen.

6.8.4.2 Övriga åtgärder och rekommendationer

Inga övriga åtgärder eller rekommendationer föreslås.

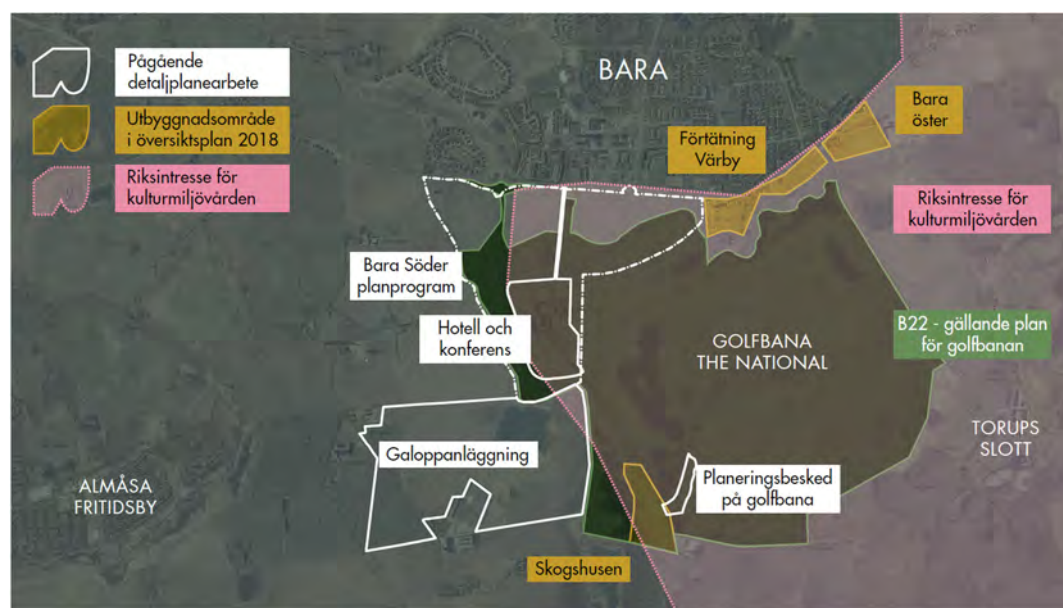
7 KUMULATIVA EFFEKTER

7.1 BEGREPPET KUMULATIVA EFFEKTER

Kumulativa effekter uppstår när flera olika effekter samverkar med varandra. Det kan handla om att olika typer av effekter från en och samma verksamhet samverkar eller att effekter från olika verksamheter samverkar¹¹. Exempelvis kan både buller och luftföroreningar innebära hälsoeffekter.

7.2 PROJEKT SOM KAN BIDRA TILL KUMULATIVA EFFEKTER

Inom planområdets område finns ett antal projekt som kan bidra till att kumulativa effekter uppstår, se figur 65.

Figur 65. Områden som riskerar att bidra till kumulativa effekter.

Projekten utgörs av både genomförda, pågående och framtida projekt:

- Detaljplan för del av Värby 61:1 m fl "PGA Golfbana" (Genomfört projekt)
- Tio golfvillor i anslutning till golfbanan, Planeringsbesked är ansökt. (Pågående projekt).
- Utveckling av Skogshuset vid Virängarna med ca 30 friliggande småhus (Framtida projekt)
- Förtätning inom Värby by med ca 15 friliggande småhus (Framtida projekt)
- Förtätning inom Bara Öster med ca 60 bostäder i form av friliggande småhus och radhus samt verksamhetsområden (Framtida projekt).
- Planprogram för Bara Söder. Tätortsutveckling av Bara som innehåller blandad bebyggelse med bostäder, centrumfunktioner, service, vårdboende samt olika samhällsfunktioner såsom förskola, skola och idrott. Söder om bebyggelsen vid Spångholmsgården föreslås hotell med spa, konferens och restaurang.

¹¹ Prop 2016/17:200, s 185

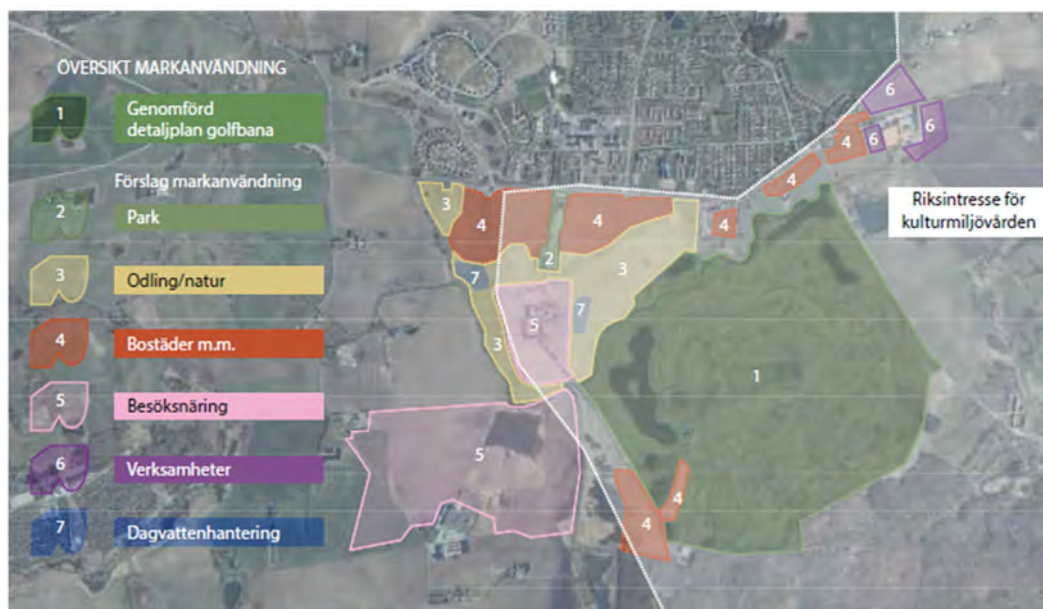
7.3 BEDÖMNING AV KUMMULATIVA EFFEKTER

Föreliggande detaljplan utgör en del av den av kommunen planerade samhällsutvecklingen för Bara, varför kumulativa effekter kan uppstå. Risk finns för att kumulativa effekter uppstår på riksintresse för kulturmiljövård, jordbruksmark samt rekreation och friluftsliv.

7.3.1 Kulturmiljö

Bedömningen gällande kumulativa effekter för kulturmiljö, grundar sig på den rapporten *Utredning av kumulativa effekter på riksintresse för kulturmiljövården M:K116 (Restaurera 2025)*. Rapporten kan ses i sin helhet som bilaga till planhandlingarna.

Stora delar av området runt om Bara omfattas av riksintresseområde för kulturmiljö. En försvagning av riksintresseområdets värdebärande delar har skett successivt sedan år 2009 i det aktuella området. Etableringen av golfbanan har inneburit att en mycket stor del av den utpekade riksintressanta jordbruksmarken söder om Bara har tagits i anspråk till golfbana. Tillhörande infrastruktur med den allékantade Virängsvägen har försvårat läsbarheten av det för området karakteristiskt rätvinkliga vägsystemet till plattgården Spångholmen. Rivning av två statarbostäder och den nedbrunna mangårdsbyggnaden har ytterligare försvagat förståelsen för och läsbarheten av Spångholmen som en värdebärande del av riksintresset. Mot denna bakgrund är det stor risk att nya projekt inom området kumulativt riskerar att ytterligare försvaga och förvanska värdebärande delar av delområde Spångholmen inom riksintresseområdet. Det innebär att projekt inom området, och i dess direkta närhet, måste ske med stor varsamhet om riksintressets värdebärande uttryck fortsättningsvis ska vara möjliga att utläsa och uppleva.

Figur 66. Illustration som visar utbredningen och markanvändning för aktuella projekt söder om Bara. Källa. Utredning av kumulativa effekter på riksintresse för kulturmiljövården M:K116 (Restaurera 2025).

Inom ramen för föreliggande projekt bedöms det finnas en risk för att de fyra planerade projekten "Planprogram Bara Söder", "Värby by", "Bara Öster" och "Skogshusen", kumulativt kan innebära skada på kulturmiljövården, då en stor del av jordbruksmarken som historiskt tillhört plattgården Spångholmen och det storskaliga godslandskapet söder om Bara bebyggs.

Efter utbyggnad kommer det storskaliga och riksintressanta jordbrukslandskapet mellan Malmövägen och höjdryggarna att bebyggas samt i Värby och Bara Mineraler utmed Malmövägen. Ursprungligen sträckte sig jordbrukslandskapet sig från Malmövägen ner mot bokslogen. Det aktuella planområdet för galoppanläggning ingick också i det storskaliga jordbrukslandskapet.

Vid analys av de enskilda projekten som kan medverka till att kumulativa effekter uppstår, bedöms två av projekten riskera att leda till försvagning/skada på riksintresset; "Planprogram för Bara Söder" och "Detaljplan för del av Värby "PGA"". Tre av projekten riskerar att leda till försvagning av riksintresset, men kan med föreslagna förebyggande åtgärder få neutral påverkan; "Värby by", "Bara Öster" och "Skogshusen". Två projekt bedöms få neutral påverkan; "Galoppanläggningen (föreliggande detaljplan som endast tangerar riksintresseområdet, se figur 66)" och "Golfvillor" inom The National.

Sammanfattningsvis bedöms föreliggande detaljplan kunna utföras utan kumulativ effekt på riksintresset.

7.3.2 Hushållning med naturresurser

En del av de projekt som avses genomföras i bara tätort tar jordbruksmark i anspråk. Totalt bedöms cirka 115 - 120 ha tas i anspråk av projekten. Då Svedala kommun består av 11 615 ha åkermark (Jordbruksverket 2022) är det cirka 5,5 promille av kommunens andel av jordbruksmark som tas i anspråk. Då den ianspråktaga andelen som tas i anspråk är liten, bedöms inga negativa kumulativa effekter uppstå på hushållning med naturresurser (jordbruksmark) ur ett lokalt perspektiv.

7.3.3 Rekreation och friluftsliv

Kumulativa effekter bedöms uppstå på rekreation och friluftsliv. Effekterna bedöms som positiva då samtliga projekt bidrar till att förstärka möjligheterna till rekreation i tätorten, både för boende och besökare. Här är föreliggande galoppanläggning starkt drivande i de positiva effekter som uppstår, då synergieffekter skapas med *The nationals*, föreslagen hotell- och SPA-anläggning i Spångholmsgården, Skåneleden samt bidrar till att skapa nya målpunkter ur rekreationssynpunkt i orten.

7.3.4 Sammanfattning

Kumulativa effekter har bedömts för kulturmiljö, hushållning med naturresurser (jordbruk) samt rekreation och friluftsliv. Tabell 29 redovisar sammanfattande kumulativa effekter.

Tabell 29. Sammanfattande kumulativa effekter.

Kulturmiljö	Ingen kumulativ effekt.
Hushållning med naturresurser	Ingen kumulativ effekt
Rekreation och friluftsliv	Positiv kumulativ effekt

8 MILJÖMÅL

Riksdagen har beslutat att det övergripande målet för Sveriges miljöpolitik är att till nästa generation lämna över ett samhälle där landets stora miljöproblem är lösta. För att uppnå detta har 16 miljö kvalitetsmål antagits¹². Enligt miljöbalken ska en MKB innehålla en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och annan miljö hänsyn beaktas i planen.

Av de 16 nationella miljö målen har följande bedömts vara relevanta med avseende på detaljplanens genomförande:

- Bara naturlig försurning
- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Ett rikt odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv

Målen beskriver den miljö mässiga dimensionen av politiken för hållbar utveckling och anger det tillstånd i miljön som det samlade miljö arbetet ska leda till senast år 2025 (år 2050 för klimatmålet). Nedan beskrivs huruvida detaljplanen medverkar eller motverkar miljö målen.

Bara naturlig försurning

Se bedömning under miljö mål *Ingen övergödning*.

Ingen övergödning

I dagvattenutredningen (WSP 2025) har beräkningar avseende föroreningar i dagvatten genomförts. Resultaten visar att föroreningsbelastningen på recipienten av samtliga studerade föroreningar minskar jämfört med nollalternativet, vilket bedöms medföra positiva konsekvenser för MKN för vatten (Spångholmsbäcken). Detaljplaneförslaget bedöms medverka till måluppfyllelse.

Grundvatten av god kvalitet

I den hydrogeologiska utredningen som har upprättats (WSP 2025), har det antagits att placering av uttagsbrunnar sker i potentiella extremlägen längs planområdets yttre gränser, för en konservativ bedömning av möjligt påverkansområde. Detta innebär att redovisat påverkansområde är större än förväntat påverkansområde då uttagsbrunnar anlagts och grundvattenuttag sker vid verksamheten. Ingen påverkan bedöms uppstå av grundvattenuttaget på skyddade naturområden, vattenskyddsområde, grundvattenberoende ekosystem och sättningskänsliga jordarter.

Planerat grundvattenuttag för anläggningen bedöms inrymmas i nybildningen, varför ringen påverkan bedöms uppstå för grundvattenförekomsten Alnarpsströmmen. Detaljplaneförslaget bedöms inte motverka miljö målet.

¹² Miljö målsportalen, <http://miljomal.nu/>

Ett rikt odlingslandskap

En exploatering enligt detaljplanen (60 hektar) innebär att jordbruksmark tas i anspråk. Vid beräkningar så visar resultaten att det är cirka 5,1 promille av kommunens andel av jordbruksmark som tas i anspråk.

Sammantaget bedöms den negativa påverkan av programförslaget på jordbruksmarken bestå av arealbortfall. Denna andel bedöms som mycket begränsad och bedöms inte påverka hushållning med naturresurser på ett lokalt, regionalt eller nationellt perspektiv.

Sammantaget bedöms detaljplaneförslaget varken medverka eller motverka miljömålet.

Ett rikt växt- och djurliv

I naturvärdesinventeringen (Ekoll AB), görs bedömningen att planområdet mestadels hyser områden med lågt naturvärde i form av konventionellt odlad jordbruksmark men har ett antal värdekärnor för biologisk mångfald. De mest värdefulla miljöerna för biologisk mångfald utgörs av vattenmiljöerna, vilket beaktas i detaljplaneförslaget genom att denna till stora delar bevaras och säkerställs med planbestämmelse W (Vattenområde).

Ingen av de identifierade skyddsvärda arterna bedöms påverkas negativt av detaljplaneförslaget, och inte heller bedöms dess lokala, regionala eller nationella bevarandestatus påverkas.

Det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturmiljö, *Backlandskapet söder om Romeleåsen (N87)*. Enligt upprättad NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025), omfattas inte planområdet av några av de utpekade värdekärnorna. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå på riksintresseområdet.

Sammantaget bedöms detaljplaneförslaget varken medverka eller motverka miljömålet.

9 SAMLAD BEDÖMNING AV MILJÖPÅVERKAN

9.1 DETALJPLANENS MILJÖKONSEKVENSER

Påverkan, effekt och konsekvens har för ett antal aspekter har bedömts i föreliggande miljökonsekvensbeskrivning. De två alternativ som har bedömts, och jämförts med varandra utgörs av detaljplaneförslaget samt nollalternativet. Bedömningen av konsekvenserna har utgått från att maximal byggrätt utnyttjas till fullo.

Nedanstående tabell (tabell 30) sammanfattar de konsekvenser som bedöms uppstå av föreslagen detaljplan samt nollalternativet.

Tabell 30. Sammanfattning av bedömda konsekvenser.

Aspekt	Detaljplaneförslaget
Naturmiljö	Inga negativa konsekvenser
Vatten och vattenkvalité	Små till måttliga positiva konsekvenser
Klimatanpassning	Inga negativa konsekvenser
Grundvatten	Små negativa konsekvenser
Kulturmiljö	Inga negativa konsekvenser
Hushållning med naturresurser	Inga negativa konsekvenser
Rekreation och friluftsliv	Små till måttliga positiva konsekvenser

Sammantaget bedöms detaljplaneförslaget inte medföra några negativa konsekvenser för ett flertal av aspekterna. Små till måttliga positiva konsekvenser bedöms uppstå för aspekten Vatten och vattenkvalité samt Rekreation och friluftsliv. Detta beror på att andelen föroreningar i dagvattnet minskar som i sin tur påverkar MKN för vatten på ett positivt sätt. Detaljplaneförslaget bedöms också bidra till mervärden för riksintresse för friluftsliv enligt 3 och 4 kap MB.

Vad gäller grundvatten bedöms små negativa konsekvenser kunna uppstå. Detta beror på att inom påverkansområdet för grundvatten har potentiella motstående intressen identifierats som skulle kunna påverkas negativt av den förutsebara förändringen av grundvattenförhållandena. Bedömning kring möjlig påverkan på omkringliggande brunnar och potentiellt förorenade områden kan inte avskrivas, utan ytterligare utredningar krävs för att kunna göra vidare bedömningar.

9.2 ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER

Miljöbalkens kapitel 2 behandlar de så kallade allmänna hänsynsreglerna. Reglerna innebär bland annat att den ansvarige måste ha kunskap om verksamheten eller åtgärden, att man ska vidta skadeförebyggande åtgärder och att verksamheten eller åtgärden också ska lokaliseras till en lämplig plats, hushålla med råvaror samt använda bästa produkt och teknik.

Kommunen har via planeringsprocessen med översiktsplan och detaljplan med miljöbedömning utrett alternativa lokaliseringar. Ytterligare krav på kvalitetssäkring, miljöhänsyn och säkerhet under byggtiden behöver ställas under bygglovsprövningen. Detaljplanen bedöms vara förenlig med de allmänna hänsynsreglerna.

9.3 RIKSINTRESSEN

Det aktuella planområdet omfattas av riksintresse för naturmiljö, *Backlandskapet söder om Romeleåsen (N87)*. Enligt upprättad NVI (Ekoll AB 2023. Rev. 2025), omfattas inte planområdet av några av de utpekade värdekärnorna. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå på riksintresseområdet.

Detaljplaneförslaget berör delvis riksintresseområde för kulturmiljövården, Görslöv-Bara-Torup-Hyby [M116]. Planområdet är i huvudsak belägen strax utanför riksintresset, men en mindre yta i öster omfattas av riksintresseområdet. Sammantaget bedöms inte detaljplaneförslaget påverka områdets kulturhistoriska läsbarhet, och därmed riksintresset för kulturmiljö. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

Planområdet ligger inom riksintresse för det rörliga friluftslivet, Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne (4 kap 2 § MB). Planområdets sydöstra delar ligger i anslutning till riksintresseområde för friluftsliv, Torup FM15 (3 kap 6§ miljöbalken). Riksintresset ingår helt i riksintresset för rörligt friluftsliv och har samma värdekärnor. Sammantaget bedöms inte en exploatering enligt planområdet påverka det rörliga friluftslivets intressen. Utformningen skapar i stället mervärden, och ökar tillgängligheten till områdets rekreativa värden för allmänheten. Samma bedömning görs för riksintresseområde för friluftsliv, Torup FM15, då området helt ingår i riksintresset för rörligt friluftsliv och har samma värdekärnor. Sammantaget bedöms planförslaget medföra *små till måttliga positiva konsekvenser* för rekreation och friluftsliv.

9.4 MILJÖKVALITETSNORMER

Enligt 2 kap 10 § PBL (Plan- och bygglagen, SFS 2010:900) ska miljökvalitetsnormerna i 5 kap. miljöbalken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap. miljöbalken följas vid planläggning.

9.4.1 Luft

Det aktuella området är öppet och välventilerat. Andelen trafik som ökar på grund av exploateringen bedöms inte vara så omfattande för att MKN för luft ska påverkas. Ingen risk bedöms föreligga för att detaljplanen ska medföra att miljökvalitetsnormerna för utomhusluft ska överskridas.

9.4.2 Omgivningsbuller

Enligt 3 § i förordningen om omgivningsbuller (2004:675) uppges en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med över 100 000 invånare. Svedala kommun har cirka 20 000 invånare och miljökvalitetsnormen för buller gäller därmed inte för kommunen.

9.4.3 Vattenförekomster

Recipient för planområdet är Spångholmsbäcken, som i sin tur leder ut till Segeå, se figur 37. Spångholmsbäcken omfattas av miljö kvalitetsnormerna för vatten. Enligt VISS har bäcken idag en otillfredsställande ekologisk status, och uppnår ej god kemisk status. Dess tillkomst/härkomst bedöms vara naturlig.

I dagvattenutredningen (WSP 2025) har beräkningar avseende föroreningar i dagvatten genomförts. Resultaten visar att föroreningsbelastningen på recipienten av samtliga studerade föroreningar minskar jämfört med nollalternativet, vilket bedöms medföra positiva konsekvenser för MKN för vatten (Spångholmsbäcken).

Bedömd vattenbalans visar att nyttjandegraden inom lokalt tillrinningsområde under normalår uppgår till cirka 8 % av grundvattenbildningen i berg. Den planerade verksamhetens tänkta grundvattenuttag ryms därmed inom nybildningen, varför inte grundvattenförekomsten Alnarpsströmmen (WA66277431) påverkas av detaljplaneförslaget.

9.5 NATIONELLA MILJÖMÅL

Detaljplaneförslaget bedöms medverka till att miljömålen *Bara naturlig försurning* samt *Ingen övergödning* uppnås. För övriga berörda miljömål bedöms planförslaget varken medverka eller motverka de nationella miljömålen.

10 PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING

Tillstånd enligt 9 och 11 kap MB avses sökas för planerat grundvattenuttag samt för miljöfarlig verksamhet och miljöfarlig verksamhet i jordbruksmark.

Marklov (kommunen) om markåtgärden sker inom planlagt område.

Spångholmsbäcken som går norr om planområdet bedöms omfattas av generellt strandskydd enligt 7 kap. 15 § MB, det vill säga 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte motverka strandskyddets syften. Området närmast bäcken kommer även fortsättningsvis att vara obebyggt och skyddas genom planbestämmelse som förbjuder byggnader och hårdgjorda ytor. Genom detaljplanen förbättras allmänhetens tillgänglighet till bäckmiljön, som idag är svåråtkomlig, genom nya gångvägar och kopplingar. Därmed tillgodoses strandskyddets syfte att främja friluftsliv.

Om förorenad mark påträffas ska det omedelbart anmälas till tillsynsmyndigheten enligt miljöbalken 10 kap 9 §.

11 UPPFÖLJNING

Enligt 6 kapitlet 11 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planförslaget medför. Syftet med uppföljningen är bland annat att kontrollera att negativ miljöpåverkan inte blir större än förutsett samt att upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa konsekvenser.

Boverket anger i sin *Kunskapsbank* att det kan vara svårt att föreslå exakt hur uppföljning och övervakning ska ske redan när miljökonsekvensbeskrivningen tas fram. En anpassning får ske under planförslagets genomförande. Enligt Boverket kan det vara lämpligt att integrera uppföljningen av planförslaget i redan befintliga uppföljnings- och övervakningsprogram. I kapitel 6 redogörs för olika skadeförebyggande åtgärder under respektive miljöaspekt.

Uppföljning av miljöfrågor i planförslaget sker också i samband med kommande prövningar så som anmälan eller tillstånd för grundvattensänkning, strandskyddsdispens och bygglovsprövningar, samt i kommande avtal mellan byggherre och kommun.

12 REFERENSER

Högskolan i Skövde. 2019. Ljusföroreningars påverkan på fladdermöss.

Länsstyrelsen i Skåne län. 2001. Skånes värdefulla jordbruksmark – tätortsexpansion och utbyggnad av infrastruktur på högt klassad åkermark.

Länsstyrelsen i Skåne län. 2015. Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015:27).

Malmö muséer. Kulturmiljösektionen. 2017. Kulturmiljöprogram för Bara tätort.

Naturvårdsverket. 2000. Registerblad Backlandskapet söder om Romeleåsen.

Naturvårdsverket. 2005. Allmänt råd SNV NFS 2005:17.

Naturvårdsverket. 2005. Allmänt råd SNV NFS 2005:5.

Naturvårdsverket. 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014. Samt SIS, 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Komplement till SS 199000. Teknisk Rapport. SIS-TR 199001:2014.

Regeringen. 1985. Proposition 1985/86:3 med förslag på hushållning med naturresurser m.m. Sid 53.

Regeringen. 2016. Proposition 2016/17:200. Sid 185.

Riksantikvarieämbetet. 2014. Kulturmiljöns riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, Handbok.

Riksantikvarieämbetet. 2024. Aktualitetsprövning och omprövning av område av riksintresse för kulturmiljövården, Görslöv- Bara-Torup-Hyby (M116), Staffanstorps och Svedalas kommuner, Skåne län

Svedala kommun. 2020. Översiktsplan 2018.

Svedala kommun. Uttag våren 2025. Detaljplaner.

Svedala kommun. 2023. Analys av jordbruksmarkens brukningsvärde.

Svedala kommun. 2023. Bostadsförsörjningsstrategi, Riktlinjer för bostadsförsörjning i Svedala kommun.

Svedala kommun. 2023. Bostadsförsörjningsstrategi, Underlagsanalys.

www.artfakta.se

www.viss.lansstyrelsen.se

<http://miljomal.nu/>

<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

<https://app.raa.se/open/fornsok/>

<https://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>